

T. C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
DEKORATİF ÜRÜNLER EĞİTİMİ BİLİM DALI

ANKARA İLİNDE ÜRETİLMEKTE OLAN FOLKLORİK
BEBEKLERİN ÖZELLİKLERİ VE TURİZMDEKİ YERİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Dilek TAŞDEMİR

Tez Danışmanları
Yrd. Doç. Dr. Lale ÖZDER
Yrd. Doç. Dr. Melek ÖZTÜRK

ANKARA- 2009

JÜRİ ÜYELERİ İMZA SAYFASI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Dilek TAŞDEMİR’ e ait “Ankara İlinde Üretilmekte Olan Folklorik Bebeklerin Özellikleri Ve Turizmdeki Yerinin İncelenmesi” adlı çalışma, jürimiz tarafından Dekoratif Ürünler Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Yrd. Doç. Dr. Lale ÖZDER

Üye: Yrd. Doç. Dr. Melek ÖZTÜRK

Üye: Prof. Fatma ÖZTÜRK

Üye: Doç. Dr. Vildan ÇETİNTAŞ

Üye: Doç. Dr. Ayşe YÜCEL ÇETİN

ÖNSÖZ

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dekoratif Ürünler Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tez çalışması olarak hazırlanan bu çalışmada, Ankara ili Halk Eğitimi Merkezleri ve piyasada üretilen folklorik bebeklerin çeşitli özelliklerinin, çeşitlerinin, tekniklerinin, ekonomi ve turizmdeki yerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; problem açıklanmış, araştırmanın amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları, tanımlar ve kısaltmaları belirtilmiştir. İkinci bölümde; kuramsal çerçeve ve ilgili yayınlara, üçüncü bölümde; yöntem, evren, örneklem, veri toplama araçları ve çözümleme yöntemlerine, dördüncü bölümde; bulgu ve yorumlara, beşinci bölümde; sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Araştırmanın her aşamasında değerli görüş ve katkılarını esirgemeyen değerli hocalarım Yrd. Doç. Dr. Lale ÖZDER'e ve Yrd. Doç. Dr. Melek ÖZTÜRK'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Anketin uygulanması ve fotoğrafların çekilmesi sırasında bana yardımcı olan ve anketi sabırla yanıtlayan halk eğitimi merkezlerindeki el sanatları öğretmenlerine, kursiyerlere ve piyasada bu sanat dalını yaşatan bireylere teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmalarım esnasında benim yanımda olan, desteğini ve sevgisini esirgemeyen aileme ve eşime sevgilerimle...

Ankara
2009 Ocak

Dilek TAŞDEMİR

ÖZET

Araştırmada, Ankara ilindeki Halk Eğitimi merkezlerinde ve piyasada üretilmekte olan folklorik bebeklerin çeşitlerinin, uygulanan tekniklerin, özelliklerinin, yöresel giysi çeşitliliğini ne kadar yansıttığının, tanıtım olanaklarının yeterliliğinin, ekonomiye ve turizme katkısının incelenip belgelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın evrenini; Ankara’da Halk Eğitimi Merkezlerindeki folklorik bebek kurslarına katılan ve piyasada folklorik bebek üreten 90 kişi oluşturmaktadır. Bu kurslardaki ve piyasadaki kişiler tarafından yapılan bebekler içerisinde farklı özelliğe ve yöresel çeşitliliğe sahip olan 50 adet folklorik bebek örneklem olarak seçilmiştir.

Verilerin toplanmasında, folklorik bebek üreten kişilere dört seçenekli likert tipi ölçekli anket formu hazırlanıp, uygulanmıştır. Anket sorularına verilen cevaplar tablolara aktarılmış ve ortalamaları alınmıştır. Ortalamalara göre; folklorik bebek; kurslarının, yazılı kaynak ve malzeme teminin, yöresel özelliklerinin, çeşitlerinin, turizmdeki ve ekonomideki yerinin yeterliliği ortaya konulmuştur. Bilgi formları ile seçilen 50 adet folklorik bebeğin çeşit, yöre, giysi, araç- gereç, teknik, renk ve kompozisyon özellikleri belirlenerek tablolar oluşturulmuştur. Bu tablolardaki değerlerin yüzdeleri alınarak bilgiler yorumlanmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgular şunlardır; folklorik bebek kurslarının, ulaşılmak istenilen amaçlara ulaşmada yeterli olduğu, yazılı kaynak ve malzeme temininin zor olduğu ve bebeklerin belli bir yöreyi yeterli derece yansıttığı belirlenmiştir. Folklorik bebeklere turistler ve halkın ilgisinin yeterli olduğu fakat turizmdeki yerinin, tanıtım olanaklarının ve elde edilen maddi kazancın yetersiz olduğu görülmüştür. Bireylerin en çok en çok taş bebek yaptıkları ve yurt içi tanıtım olanaklarının artırılarak halkın bilinçlendirilmesini istedikleri tespit edilmiştir. Üretilen folklorik bebekler, Türkiye’deki yöresel giysi çeşitliliğini yeterince yansıtmakta, en çok seramik hamuru ile taşları birleştirme tekniği uygulanmaktadır.

Giysilerde en çok yöresel başlıklar ve oya çeşitleri süsleme olarak kullanılmaktadır.

Araştırma bulgularına dayalı olarak; Halk Eğitimi Merkezlerinde folklorik bebek kurslarının daha çok açılarak yaygınlaştırılması, yurt içi ve yurt dışı tanıtım ve pazarlama olanaklarının artırılarak turizme kazandırılmasıyla kalkınmaya ekonomik katkıda bulunulması ve konuyla ilgili daha geniş araştırmaların yapılmasına yönelik önerilere yer verilmektedir.

ABSTRACT

In the research, it was aimed that it should be examined and documented that at what rate the types of the folkloric dolls which are produced in market and in the Public Training Centres in the province of Ankara, the techniques which were applied, the features reflect the regional clothing diversity; whether the introduction facilities are sufficient; and how its contribution to economy and tourism is. The nature of the research is comprised of 90 people, who attended in the folkloric doll courses in Public Training Centres in Ankara, who are producing folkloric doll. 50 pieces of folkloric doll, which have the regional diversity, which were selected among the dolls produced in the market and in the course, have been selected as sample.

In the collection of the data, the survey with four choices likert scale was applied to the people producing folkloric doll. The answers to the survey questions have been adopted to tables and the average has been acquired. According to the average; courses, supply of written source and material, regional features, diversities, sufficiency of the position in tourism and economy of the folkloric doll has been shown. By determining the type, region, clothing, equipment, technique, colour and composition of the 50 pieces of folkloric dolls which were selected by the information forms, tables have been created. The information have been interpreted by taking the percentage of the values in these tables.

The research findings are that folkloric doll courses are enough in achieving the goals which are desired to be achieved, that obtaining of the written source and material is difficult, that the babies reflect a definite region sufficiently. It has been found that the interest by tourists and people in the region to the folkloric babies is enough, on the other hand, it's been also found that their position in tourism, the introduction facilities, and the gained tangible income are insufficient. It has been found that the individuals have been making dolls made of stone, and they wished

that the public awareness should be heightened by increasing the domestic facilities. The folkloric babies produced reflect enough the clothing diversity in Turkey, and the technique of adjoining the ceramic paste with the stones is mostly used. Regional hats and embroidery types are commonly used as ornamentation.

Based on the research findings, there have been suggestions which are intended to popularize the folkloric baby courses in the Public Training Centres by getting started more courses, to contribute economically to the development by bringing the domestic and foreign introduction and marketing facilities into the tourism by increasing them, and to carry out wider researches related to the matter.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖNSÖZ	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xii

BÖLÜM I

GİRİŞ.....	1
1.1. Problem.....	1
1.2. Amaç.....	5
1.3. Önem.....	6
1.4. Varsayımlar	6
1.5. Sınırlılıklar	7
1.6.Tanımlar ve Kısaltmalar.....	7

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	10
2.1. Kuramsal Çerçeve.....	10
2.1.1. Folklorik Bebeğin Önemi.....	10

2.1.2. Folklorik Bebeğin Tarihsel Gelişimi	11
2.1.3. Geleneksel Giyim Kültürümüz Ve Folklorik Bebek.....	16
2.1.4. Folklorik Bebeğin Turizme Ve Ekonomiye Etkisi.....	19
2.1.5. Yapma Bebek Koleksiyonculuğu Ve Müzeleri.....	23
2.1.6. Yapma Bebeğin Kullanım Alanları.....	26
2.1.7. Folklorik Bebek Yapımında Kullanılan Araç Ve Gereçler.....	28
2.1.7.1. Folklorik Bebekte Kullanılan Araçlar.....	28
2.1.7.2. Folklorik Bebekte Kullanılan Gereçler.....	28
2.1.8. Yapma Bebek Çeşitleri.....	30
2.2. İlgili Araştırmalar.....	31

BÖLÜM III

YÖNTEM.....	33
3.1. Araştırmanın Yöntemi.....	33
3.2. Evren ve Örneklem.....	33
3.3. Verilerin Toplanması.....	34
3.4. Verilerin Analizi.....	35

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR.....	36
4.1. Anketten Elde Edilen Bulgular Ve Yorumlar.....	36
4.1.1. Folklorik Bebek Üreten Kişilerin Demografik Özellikleri Nelerdir?36	
4.1.2. Folklorik Bebek Kursları Ne Derece Yeterlidir?.....	38
4.1.3. Folklorik Bebek Üretiminde Araç- Gereç Ve Yazılı Kaynak Kolaylıkla Temin Edilebiliyor Mu?.....	39

4.1.4. Folklorik Bebekler Yöresel Ve Geleneksel Özellikleri Ne Derece Yansıtmaktadır?	40
4.1.5. Folklorik Bebeklerin Turizmdeki Yeri ve Ekonomiye Katkısı Ne Derece Yeterlidir?.....	41
4.1.6. Folklorik Bebek Üretim Kaynağı Ve Çeşitleri Nelerdir?.....	42
4.1.7. Folklorik Bebeklerin Üreticilerinin Bu Sektörün Geliştirilmesine Yönelik Beklentileri Nelerdir?.....	44
4.2. Bilgi Formundan Elde Edilen Bulgular Ve Yorumlar.....	45
4.2.1. Bilgi Formları.....	45
4.2.2. Folklorik Bebeklerin Yöresel Giysi Çeşitliliği, Araç- Gereç, Renk ve Teknik Açılardan Özellikleri Nelerdir?.....	146

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	155
5.1. Sonuç	155
5.2. Öneriler.....	158
KAYNAKÇA.....	160
EKLER.....	166
EK 1. Anket Formu.....	166
EK 2. Bilgi Formu.....	169

TABLÖLAR LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Sayfa No</u>
1. Halk Eğitimi Merkezlerindeki ve Piyasadaki Folklorik Bebek Üreticilerinin Ve Seçilen Bebeklerin Sayısal Dağılımı.....	34
2. Folklorik Bebek Üreten Kişilerin Demografik Özellikleri.....	37
3. Kurslarının Yeterlilik Derecesi.....	38
4. Malzeme ve Kaynak Temin Edilebilme Derecesi.....	39
5. Folklorik Bebeklerin Geleneksel Özellikleri Yansıtma Dereceleri	40
6. Folklorik Bebeklerin Turizmdeki Yerinin ve Ekonomiye Katkısının Yeterlilik Derecesi	41
7. Folklorik Bebek Üretim Kaynağı.....	43
8. Folklorik Bebek Çeşitleri.....	43
9. Folklorik Bebek Üretiminin Geliştirilmesine İlişkin Beklentiler.....	44
10. Folklorik Bebeklerin Yöresel Giysi Çeşitliliği, Araç-Gereç, Renk ve Teknik Açılardan Özellikleri	147

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Sekil No</u>	<u>Sayfa No</u>
1. Kitre Bebek.....	46
2. Kitre Bebek.....	48
3. Kitre Bebek.....	50
4. Kitre Bebek.....	52
5. Kitre Bebek.....	54
6. Kitre Bebek.....	56
7. Kitre Bebek.....	58
8. Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek.....	60
9. Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek.....	62
10. Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek.....	64
11. Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek.....	66
12. Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek.....	68
13. Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek.....	70
14. Folklorik Giysili Hazır Bebek	72
15. Folklorik Giysili Hazır Bebek	74
16. Kitre Bebek.....	76
17. Kitre Bebek.....	78
18. Kitre Bebek.....	80
19. Kitre Bebek.....	82
20. Kitre Bebek.....	84
21. Taş Bebek.....	86
22. Taş Bebek.....	88
23. Taş Bebek.....	90
24. Taş Bebek.....	92
25. Taş Bebek.....	94
26. Taş Bebek.....	96
27. Taş Bebek.....	98

28. Taş Bebek.....	100
29. Taş Bebek.....	102
30. Taş Bebek.....	104
31. Taş Bebek.....	106
32. Taş Bebek.....	108
33. Taş Bebek.....	110
34. Taş Bebek.....	112
35. Taş Bebek.....	114
36. Taş Bebek.....	116
37. Taş Bebek.....	118
38. Taş Bebek.....	120
39. Taş Bebek.....	122
40. Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek.....	124
41. Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek.....	126
42. Kitre Bebek.....	128
43. Kitre Bebek.....	130
44. Kitre Bebek.....	132
45. Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek.....	134
46. Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek.....	136
47. Hamur Bebek.....	138
48. Hamur Bebek.....	140
49. Hamur Bebek.....	142
50. Kitre Bebek.....	144

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmaya konu olan problem durumu açıklanmış, araştırmanın amacı, önemi verilmiş, sayıltılar, sınırlılıklar belirtilmiş, araştırmayla ilişkili temel kavramlar ve kısaltmaların anlamı açıklanmıştır.

1.1. Problem

Bir toplumun üyelerinin toplumsal beklentiler doğrultusunda ve toplumsal kalkınmayı sağlayacak bir biçimde yetiştirilmesi; bireyin yaşamını daha iyi koşullarda sürdürmesi ve toplumsal yapı içerisinde üzerine düşen görev ve sorumluluğu en etkin bir biçimde yerine getirmesi öncelikle bireye bu konuda verilecek eğitime bağlıdır (Celep, 2003, s.1).

Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Öztürk, 2007, s.3).

Öğrenme, insanların yaşam boyu vazgeçemeyeceği bir etkinliktir.

Eğitimin amacı, iyi insan, üretici ve iyi vatandaş yetiştirmektir. Bunu yaparken, bireyi dolayısıyla da toplumu geliştirir.

Eğitim sistemi örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere ikiye ayrılır.

Örgün eğitim; belli bir yaş grubundaki fertlere önceden belirlenmiş amaçlar ve hedefler doğrultusunda hazırlanmış kademeli program çerçevesinde gerçekleştirilen eğitim sürecidir (Erken, 2000, s.18).

Yaygın eğitim; örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da her hangi bir kademesinde bulunan veya bu kademelerden çıkmış bireylere; ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerini sağlayıcı

nitelikte, çeşitli süre ve düzeylerde hayat boyu yapılan eğitim-öğretim, üretim, rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tümüdür (Yaygın Eğitim kurumları Yönetmeliği, 1990).

Yaygın eğitim hizmetleri herkesin yararlanacağı biçimde herkese açık olup, toplumun ihtiyaçlarına uygun olarak düzenlenir. Bu faaliyetlerden yararlanmak için genel olarak yaş sınırı yoktur. Belirli yaş ve eğitim seviyesi, programın özelliğine göre gerektiğinde aranır. Kurslar genelde en az 10 kursiyerin katılması ile açılır. Programın özelliğine göre imkânlar ölçüsünde kursiyer sayılarında değişiklik olabilir (Milli Eğitim İstatistikleri ve Yaygın Eğitim, 2003, s. 7).

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı yaygın eğitim kurumları şunlardır; Çıraklık Eğitim Merkezleri, Pratik Kız Sanat Okulları, Halk Eğitimi Merkezleri, Olgunlaşma Enstitüleri, Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezleri, Türk –Alman Mesleki Eğitim Merkezleri ve Meslek kurslarıdır.

Okul dışı eğitim anlamında da kullanılan yaygın eğitim, insanlığın doğuşundan bugüne değin süre giden bir eğitim türünü yansıtmaktadır. Kimi bilgi ve beceri birikimlerinin bir kuşaktan öteki kuşağa aktarılması yaygın eğitim olayıdır (Okçabol, 2006, s.18).

Halk Eğitim Merkezleri, Türk milli eğitiminin genel amaçları ile yaygın eğitimin amaç ve fonksiyonlarını gerçekleştirmek için il ve ilçe merkezleri ile bucak ve köylerde açılmak üzere, sosyal ve kültürel kurslar ile mesleki ve genel bilgi kursları düzenleyen kurumlardır. Halk eğitim merkezi müdürlükleri çeşitli faaliyetlerini eğitim odalarında, ceza ve ıslahevlerinde, gecekondü bölgelerinde, il ve ilçe merkezleri ile bucak ve köylerde, eğitim için hazırlanan yerlerde, rehabilitasyon gerektiren hastanelerde, kamu ve özel kuruluşlara ait işyerlerinde, örgün eğitim kurumlarına ait binalarda ve gereksinim duyulan diğer yerlerde de sürdürürler (Milli Eğitim İstatistikleri ve Yaygın Eğitim, 2003, s. 8).

Medeniyet tarihi başlangıcından beri incelendiği zaman şu gerçekler görülür.

İnsanlık, medeniyette, düşünce hayatında okuma-yazmayı yaygınlaştırdığı, okuma-yazmada ileri gittiği düzeyde bilimde, sanatta, kültürde yükselmiştir. Okur- yazarlık eğitimi de Halk eğitimi içinde düşünülmüştür (Kurt, 2000, s.36).

1956 yılında açılmaya başlayan ve sayıları 1960'ta 19'a, 1970'te 344'e, 1980'de 767'ye, 1998'de 903'e ve 2001'de 922'ye ulaşan Halk Eğitimi Merkezleri (HEM), yetişkin eğitimi alanında önemli hizmetler vermektedir. Merkezler il/ilçe milli eğitim müdür yardımcılarının birine bağlı olarak çalışmaktadır. Merkezler, Eğitim odaları açarak kırsal yörelere ulaşma çabası içindedir. Merkezlerde bir müdür, müdür yardımcısı, program hazırlama konusunda kurs öğretmenlerine yardımcı olan rehber öğretmenler, kurslarda öğretmenlik yapan kadrolu öğretmenler ve usta öğreticilerle ücretli olarak ders veren öğretmenler ve usta öğreticiler vardır. Müdür olabilme koşulları, eğitimcilerin atanması, görev ve sorumlulukları ve benzeri konularla ilgili yönetmeliklerle belirlenir. Kimi programlarda, programın özelliği gereği belirli bir yaş ve eğitim düzeyi aranabilmektedir (Okçabol, 2006, s.165).

Bugün Türkiye 'de hemen bütün il ve ilçelerde teşkilatlanmış olan Halk Eğitimi Merkezleri, Yaygın Eğitime bağlı kurumlardır. Bu kurumlarda yürütülen sosyal- kültürel kurs ve uygulamalar ile mesleki eğitim, yörenin özelliklerine göre kurum yetkilileri tarafından belirlenir, planlanır ve uygulanır.

Kimi Halk Eğitimi Merkezlerinde Döner Sermaye İşletmesi kurulmuştur. Bu merkezler üretime esas eğitimi verirken ticari işlemler de yapmaya yetkili kılınmıştır.

O halde Halk Eğitimi görevlileri –başta müdürleri- hizmet alanını tarihi, coğrafi, sosyal, kültürel yönden çok iyi tanımalı, özellikle halkın var olan atıl işgücünün en iyi nasıl değerlendirilebileceği hususunda çeşitli araştırmalar yapmalı, projeler hazırlamalıdır (Dulkadir, 1999, s. 107).

El sanatlarının kuşaktan kuşağa aktarımında önemli bir yere sahip olan eğitim ortamlarından Halk Eğitim Merkezleri, günümüzde eskisi kadar talep görmemektedir. Açılan kursların halkın ihtiyaçlarına uygun olmaması, üretilen

ürünlerin pazar alanı sınırlı olduğundan kazanç sağlayamaması ve teknolojik gelişmelere paralel olarak gelişme göstermemesi gibi nedenler bu durumu ortaya çıkarmış olabilir (Akın, 2005, s.4).

Halk Eğitimi Merkezlerinde; halk oyunları, resim, bilgisayar, örücülük, halı ve kilim dokumacılığı, dil eğitimi, mefruşat, nakış, el sanatları, ahşap boyama, takı tasarımı, folklorik bebek vb. kurslar açılmaktadır. Bu kurslardan biri olan folklorik bebek kursları halkın talepleri doğrultusunda açılarak bireylere mesleki, sosyal ve kültürel amaçlı bilgi ve beceri kazandırabilmeyi amaçlar.

Yapma Bebek Sanatı, annenin kız evladına gelecekteki sorumluluğunu tabii olarak oyun içinde göstermek için, eldeki artmış parçaları değerlendirmesiyle ortaya çıkmış, dünyanın en eski el sanatıdır. Bu sanat dalı, günümüzde ülkeler arasında başlayan turizm hareketleriyle büyük önem kazanmıştır (Bilgin, 1997, s.1).

Bugün Anadolu'nun pek çok yöresinde turistik amaçlı folklorik bebekler üretilip satılmaktadır. Buna rağmen, genelde bebek yapımı el sanatı olmaktan çıkmış, oyuncak sanayisinin bir kolu durumuna gelmiştir. Bez bebeklerin yerini giderek plastik vb. maddelerden yapılmış çeşitli türde bebekler almış, el sanatı olarak bebek yapımı, kişisel çabalarla sınırlı kalmıştır. Folklorik bebek yapımının özendirilmesi ve canlandırılması gereklidir (Alpaslan, 2003, s. 249).

Yurdumuzda değişik sorunları birlikte getiren işsizlik, bireylerin ilgi duydukları alanlarda meslek sahibi olmalarını ve çalışmalarını olumsuz yönde etkilemekte ve aynı zamanda ekonomik dengenin bozulması sonucu toplumlarda ve memleketlerde büyük sosyal problemlere neden olmaktadır (Ergenekon, 1986, s.3). El sanatları alanında hizmet veren kesimde tanıtım, üretim ve pazarlama alanlarında görev alanlara bilinçli davranmaları açısından gerekli bilgilerin yüklenmesi gerekir (Öztürk, 1994, s.371).

Eğitim kurumlarında ve bazı kurslarda el sanatları üretiminin satışa yönelik yapılmaması nedeniyle öğrencilerin tam anlamıyla iş hayatına yönlendirilip, piyasada

kaliteli insan gücü istihdamı sağlanamamaktadır (Özdemir, Yetim, 1997, s. 193).

Folklorik bebek sanatı başta mesleki eğitim veren kurumlar olmak üzere, çeşitli kurumlar ve kişilerce ele alınarak yaşatılmaya çalışılmaktadır. Kültürel değerlerimizi yansıtan folklorik bebeklerin, pazarlanması yoluyla geleneksel özellik taşıyan el sanatlarımızı, tanıtmak, korumak, yaşatmak ve geliştirmek gerekmektedir. Bu çalışmada; Halk Eğitimi Merkezlerinde ve piyasada üretilen folklorik bebeklerin çeşitli özellikleri, teknikleri, çeşitleri, kursların yeterliliği ile ekonomiye ve turizme olan katkısı incelenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı; Halk Eğitimi Merkezlerinde ve piyasada üretilmekte olan folklorik bebeklerin özelliklerinin, çeşitlerinin, uygulanan tekniklerin, yöresel giysi çeşitliliğini ne kadar yansıttığının, tanıtım olanaklarının yeterliliğinin, ekonomiye ve turizme katkısının incelenip belgelenmesidir.

Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki alt sorulara cevap aranmıştır:

1. Folklorik bebek üreten kişilerin demografik özellikleri nelerdir?
2. Folklorik bebek kursları ne derece yeterlidir?
3. Folklorik bebek üretiminde araç- gereç ve yazılı kaynak temini ne derece yeterlidir?
4. Folklorik bebekler yöresel ve geleneksel özellikleri ne derece yansıtmaktadır?
5. Folklorik bebeklerin turizmdeki yeri ve ekonomiye katkısı ne derece yeterlidir?
6. Folklorik bebek, üretim kaynağı ve çeşitleri nelerdir?
7. Folklorik bebek üreticilerinin bu sektörün geliştirilmesine yönelik beklentileri nelerdir?
8. Üretilmiş olan folklorik bebeklerin yöresel giysi çeşitliliği, araç- gereç, renk ve teknik açılarından özellikleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

El sanatları; dokumacılık, keçecilik, bakırcılık, dericilik, örücülük, iğne oyacılığı, yazmacılık, nakış, işleme gibi birçok alanda çeşitliliğe sahiptir. Bunlardan birisi de folklorik bebek yapımıdır. Folklorik bebek yapımı ile insanlara evlerinde üreticilik yapabilme olanağı verilerek büyük bir ekonomik gelir sağlanabilir. Türkiye’de folklorik bebek üretimi konusunda çok zengin bir folklorik birikimi olmasına rağmen yapılan çalışmalar sınırlıdır. Bu alanda yapılmış araştırmalar yetersiz olduğundan günümüzde üretilen folklorik bebeklerin özelliklerinin araştırılmasının ve tanıtılmasının önemli olduğu görülmüştür.

Unutulmaya yüz tutan geleneksel Türk el sanatlarımızın devamı için yeni kuşaklara aktarılması ve onlara tanıtılması gerekmektedir. Yeni kuşaklara aktarma da ise en önemli görev öncelikle kurumlara düşmektedir. Bu araştırma; kaybolmaya yüz tutmuş el sanatları dallarından biri olan folklorik bebek kurslarının verildiği kurumlardan olan Halk Eğitimi Merkezlerindeki ve piyasadaki folklorik bebeklerin, çeşitli özelliklerinin belirlenmesi, tanıtım olanaklarının yeterliliği, turizme ve ekonomiye olan katkısının incelenerek belgelenmesi ve bu bebeklere verilen önemin ortaya konulması açısından önemlidir.

Araştırma sonucunda elde edilecek bulguların, bu konuda araştırma yapacak olanlara, ele alınacak problemler hakkında ipucu vereceği düşünülmektedir.

1.4. Varsayımlar

Bu araştırma aşağıda belirtilen varsayımlara dayalı olarak yürütülmüştür.

1. Araştırma için seçilen örneklem evreni temsil eder niteliktedir.
2. Araştırma için hazırlanan anket ve bilgi formu uzman kişilerin görüşlerine göre geçerlidir.
3. Anketleri cevaplayan kişiler doğru cevap vermişlerdir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmada veri toplamak amacıyla anket formu ve bilgi formu kullanılmıştır.

Araştırma kapsamı, Ankara il merkezine bağlı bulunan 2007- 2008 Eğitim-Öğretim yılında folklorik bebek kurslarının açıldığı tespit edilen 5 Halk Eğitimi Merkezinde ve piyasadaki folklorik bebek üreten toplam 90 kaynak kişiye uygulanan anket formu ile sınırlıdır.

Araştırmada kaynak kişilerin üretmiş oldukları 50 adet folklorik bebek örneğinin; çeşit, teknik, yapımında kullanılan araç- gereç, giysilerde kullanılan renk, süsleme, kompozisyon ve diğer özelliklerinin bilgi formu ile incelenmesiyle sınırlıdır. Araştırma kapsamına, Ankara'nın çevre ilçelerdeki Halk Eğitimi Merkezlerindeki kurslar alınmamıştır.

1.6. Tanımlar Ve Kısaltmalar

Bebek: Plastik, tahta, bez, vb. malzemelerden yapılan insan biçimindeki oyuncaktır (Türkçe Sözlük, 2005, s.230).

Folklor veya Halkbilim: Belirli bir ülke veya bölge halkının ekinini/kültürünü araştıran, bunları kendine özgü yöntemlerle derleyen sınıflandıran, çözümleyen, yorumlayan bir bilim ve belirli bir nüfus için ortak olan ve içinde halkoyunları, masallar, müzik, dans, efsaneler, sözlü tarih, atasözleri, şakalar, popüler inançlar, adetler, maddi kültür vb. gibi kültür öğelerinin bütününe verilen addır (<http://tr.wikipedia.org/wiki/Folklor>, 2009).

Folklorik yapma bebek: Vücudu belli ölçülerde hazırlanmış tel, iskelet ve dondurulmuş vücut parçalarından oluşan, yüz, el, ayak bölümleri insan ölçülerine uygun olarak kitre yardımı ile pamukla çalışılan, mahalli giysilerle giydirilen bir

bebek türüdür (Bilgin, 1997, s.83).

Biblo: Çeşitli maddelerden yapılan, zarif, küçük süs eşyasıdır (Demir, 2003, s.179).

Kudhurçuk: Kız çocuklarının insan suretinde yaparak oynadıkları bebek, kukla (Divanü Lügat-it Türk, 1999, s. 376).

Korçak: Özellikle Doğu Anadolu’da “Bebek, Kukla” anlamında kullanılır (Büyük Lügat ve Ansiklopedi, 1990, s. 487).

Kompozisyon: Ayrı ayrı parçaları bir araya getirerek bir bütün ortaya çıkarma işi. Ortaya konan her türlü düşünce yapıtı (Demir, 2003, s.178).

Kitre: Gevenden çıkarılan zamktır. Kitre beyazdır; soğuk suda şişer ve pelte kıvamını alır. Eczacılıkta pestil ve yumuşatıcı ilaçların hazırlanmasında, pastacılıkta kremlerin imalinde kullanılır; sulu boyaların bileşimine girer, ayrıca kumaşlara apre yapmaya yarar (Büyük Lügat ve Ansiklopedi, 1990, s. 342).

Etnografya: Halk kültürünün yalnız maddi belgelerini tespit eden bir bilimdir (Sezen, 2005, s.36).

Gelenek: Kuşaktan kuşağa geçerek gelen, topluluğun üyeleri arasında ortak ve özel bir ruh ve dolayısıyla sağlam bir bağ kuran her türlü alışkanlık, anane (Alpaslan, 2003, s. 261).

Desen: Bir yüzeyin üstünde, nesnelerin renklerini değil de biçimlerini canlandıran resimdir. (Eronç, 1984, s. 9).

Süsleme: Süsleri yerleştirme tarzı veya sanatı. (Eronç, 1984, s. 9).

Bindallı: Üzerine sim, sırma ya da kılıptanla serpmeye dal, yaprak ve çiçek

öğeleri işlenmiş genellikle kadife, bazen de ipekli veya atlas kumaş (A'dan Z'ye Antika Ansiklopedisi, 1998, s.54).

Entari: Kaftan, hırka içine giyilen yakası başın geçmesine uygun bir biçimde açılmış, uzun kollu giysi ya da çocuklar için yapılmış küçük boyutlu elbise (Barışta, 1999, s. 209).

Üç Etek Entari: Düğünlerde giyilir. Eteklerin yanları yırtmaçlı, önü açık, belde birkaç düğmeli etekleri oldukça uzun bir giysi türüdür (Şenol, Erden, Tezsever, Tezsever. 1999, s. 56).

Göynek: Yakasız, uzun kollu gömlek. Bir tür içe giyilen çamaşır. Gerek erkek gerek kadın için yapılmış ipek, pamuklu ve keten yanı sıra karışık iplikle dokunmuş türleri vardır (Barışta, 1999, s. 211).

Cepken: Kolları uzun ve yırtmaçlı gömlek, üstüne giyilen yakasız, kısa giysi (Dictionnaire Larousse, 1993, s. 490).

qulaq- qulaq ton: Kolları kısa olan giysi (Kaşgarlı Mahmud, 2005, s.4).

Kapama: Bir tür ferace, pelerin (Evliya Celebi Seyahatnamesi, 2004, s. 209).

Urun: Giyinmek, bürünmek (Evliya Celebi Seyahatnamesi, 2004, s. 186).

Kaide: Üstüne konulan şeyi taşıyan blok, taban, ayak (Dictionnaire Larousse, 1993, s. 1251).

Turistik: Turistlerin gereksinimlerini karşılayıcı ya da onları çekici, ilgilendirici niteliği olan nesne (Alpaslan, 2003, s. 261).

Halk Eğitimi Merkezi: İllerin merkez ve diğer ilçeleri ile köy- kent merkezlerinde Milli Eğitim Bakanlığınca açılan yaygın eğitim kurumlarıdır (Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği, 1990, s.16).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde; folklorik bebeğin önemi, tarihsel gelişimi, el sanatlarında ve kültürümüzdeki yeri, turizme ve ekonomiye etkisi, bebek koleksiyonculuğu ve müzeleri, kullanım alanları, çeşitleri, teknikleri, yapım malzemeleri ile ilgili kuramsal çerçeve ve ilgili araştırma özetlerine yer verilmiştir.

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1. Folklorik Bebeğin Önemi

El sanatları konuları arasında bulunan Folklorik Bebeğin el sanatlarındaki tarifi şöyledir:

Hammadde ve artık parçaların yörenin giyim şekline göre ana hatlara ve genel görünüşe sadık kalınarak hazırlanması, sağlamlık, kalite ve güzelliği ile koleksiyonculara hitabeden teknikle yapılmış bebekler üzerine, folkloru yansıtıcı bir şekilde yerleştirilmesidir (Bilgin, 1997, s. 1)

El sanatlarımızdan biri olan yapma bebek dünyada koleksiyonu pul koleksiyonundan hemen sonra gelen, yaygın ve vazgeçilmez bir sanat koludur. Aynı zamanda memleketlerin folklorik kültürünü tanıtan uluslar arası kültür yakınlaşmalarını sağlayan konu olmakla önem kazanmaktadır (Bilgin, 1997, s.1).

Türkiye geleneksel el sanatları yönünden gerçekten bir cennettir. Her yöre kendine mahsus folkloru sahiptir. Bu gelenek- görenek içinde kendine özel kıyafetleri, süslemeleri, kız bebeklerini büyütürken anaların yaptığı geleneksel yapma bebekler vardır (Bilgin, 1997, s.114 (b)).

20. yüzyılın iletişim araçlarından olan resimli kitaplar, fotoğraf, televizyon

vb. modanın yaygınlaşmasında büyük roller oynamıştır. Bu iletişim araçlarıyla moda, rüzgâr hızıyla yayılabilmektedir. Ancak, süratle değişen örf ve adetlere bağlı giyim ve kuşamın yeni kuşaklara iletilmesi, resimlerle ve bebeklerle yapılmaktadır. Bu yüzden ananevi giyim- kuşamları aksettirmek yönünden bebek, toplumlar arasında süratle yayılabilen, az yer işgal eden ve nispeten ucuza mal edilen bir ortam oluşturabilmiştir. Bu sebeple tarihi ve özellikli giyim- kuşamlı yani “Folklorik Kıyafetli Yapma Bebek” sanat ve sanatçılar arasında kendine özgür bir ortam bulabilmiştir (Encyclopaedia Britannica, 1969, cilt.7, Bilgin, 1997, s.23).

2.1.2. Folklorik Bebeğin Tarihsel Gelişimi

Folklorik yapma bebeğin tarihi gelişimi Boehn (1972)’ın “Dolls” adlı eserinde açıkladığına göre şöyledir: Bebek, çocukların eline geçmeden binlerce yıl önceden mevcuttu. Yetişkinler için bebek, taşıdığı mistik ve sihirli manalarıyla, geçmiş, şimdiki zaman ve dünyanın bilinmeyenlerini anlaşılmaz bir şekilde birleştiren bir unsurdur.

Bilgi kaynaklarından bazılarına göre en eski kalıntılar (M. Ö. 40.000) Fransa’dan Güney Rusya’ya kadar uzanan bölümde bulunmuştur. Bunlar umumiyetle dişi, mübalağalı şekilde ifade edilmiş cinsel karakterli olup bereket figürleri olarak algılanmışlardır. Bunların en eski ve tanınmış Willendorf Venüsü’dür.

Hitit, Frig, Bronzçağ ve Cilalıtaş devri tabakalarında bulunan ve dini törenlerde yer aldığı anlaşılan heykelciklerin bir kısmının oyuncak bebek olarak kullanıldığı, diğer bir kısmının ise ana tanrıça kültürü ile ilgili olduğu anlaşılmaktadır (Bilgin, 1997, s. 4).

En eski bebekler mezarlıklarda bulunmuştur. M.Ö. 3000 yılına ait İndüs Nehri kenarında Mahenjo- Dora’da (Batı Pakistan) bulunan bebekler pişmiş çamurdan yapılmıştır. Günümüze kadar dayanarak gelenler genellikle kemik, tahta, taş, fildişinden ve bitki tohumundan yapılmış olanlardı. Muhtemelen bazıları,

dayanıksız materyal kullanıldığı için, günümüze kadar gelememiştir.

Mısır ve Roma bebeklerinin (M. Ö. 300) içi papirüs kâğıtları ile doldurulurdu. M. S. 500 yılına gelene Mısırdaki yünden kroşe tekniği ile örülmüş renkli elbiseli, başı yünden yapılmış bebekler bulunmuştur.

Bilinen en eski Yunan oyuncak bebeği çamurdan yapılmıştır. Genellikle dişi figürdür. Elleri ayakları hareket edebilir özelliktedir (Bilgin, 1997, s. 7).

Sibirya'daki ren geyiği avcıları tarafından bugüne kadar karaçam veya tozağacından oyulan insan figürleri- Ostyakların, Yakutların, Goldilerin vb. halkın atalarını temsil eder ve daima dişidir. Ev, av için terk edildiğinde bu küçük heykele emanet edilir; döndüklerinde ona yulaf ezmesi, yağ verirler ve “sağlığımızı korumamız için bize yardım et”, “çok av bulmamız için bize yardım et” diye dua ederler.... (Ateş, 1996, s. 30).

Japonların oyuncak bebek olarak adlandırdıkları, ningyo, her halde tarihöncesi zamanlarda çocukların oynadıkları bir şey değildi. İlkel insanlar tahminen onu bazı ruhların cisimleşmiş hali gibi saygı içinde kabul ettiler. Bu arkeologların eski mısır çocuk mezarlarından mobilya ve oyuncaklar arasında bebeğe benzer hiçbir şey bulunmaması sonucu ortaya çıkmıştır. Güney Amerikadaki, Guina yerlileri son yıllara kadar oynanan bebek fikrine sahip olmadılar. Japonyadaki son taş devri kalıntıları bakır insan imajlarının yanı sıra bakır maskeler, bakır ayı ve erkek domuz figürleridir. Aslında bunların ne için kullanıldıkları halen bilinmemekte fakat mutlak olarak görülen şu ki bunların çocukların oynadıkları şeyler olmadığıdır.

Uzman görüşüne göre bu objeler dinsel ayinlere aitti muhtemelen avcılık ve balıkçılık ile uğraşan taş devri insanının maskotlarından fazla anlama geliyordu. Keşfedilen bakır insan figürleri arasında büyük çoğunluk dişi figürlerdi ve bu çoğunluk anne olmak gibi görünüyor. Tarihin başlangıcına gelirken, kalıntılar arasında haniwa diye adlandırılan bakır simgeler buluruz. Bu insan, at ve diğer şeyleri simgeleyen nesneler daire içinde gömülmüştür. Altıncı yüzyılda Japonya'ya

Budizmin girişiyle büyük miktarda Budist nesneler yapılmaya başlanmıştır (Tokubei, 1955, s. 2).

Eskimoların kemikten oydukları küçük bebekçikler, devrilmesini önlemek için kano veya kayıklar üzerinde bir tılsım olarak kullanılmaktaydı. Buna benzer tılsım taşıyan nazar bebekleri gibi bebekler modern cemiyetlerde de süs unsuru olarak halen kullanılmaktadır (Bilgin, 1997, s.11).

Gerek ülkemizde, gerekse diğer ülkelerde çok değişik tarz ve çeşitte Folklorik Bebeklerin örneklerine çok sık rastlanır. Ruslara ait iç içe yerleştirilmiş birden fazla bebek barındıran "matruşka", Meksikalıların kendilerine has kocaman hasır şapkalı pamuk ve zamktan yapılmış bebekleri, Güney-batı Amerika Kızılderililerine ait "Kachinas" bebekleri, endüstrinin üzerinde etkisini gösterdiği plastik Fransız, Alman ve İngiliz bebekleri, uzak doğunun çekik gözlü folklorik bebekleri vardır (Algöl, <www.geocities.com/folkbebek.com> 2007, Mart 29).

Folklorik bebeğin Türkiye'deki tarihsel gelişimi ise şöyle olmuştur;

Ülkemizde yapma bebeklerin tarihi çok eski dönemlere dayanmaktadır.

Türk halk kültüründe yapma bebeklerle ilgili zengin bir birikim vardır. Kökeni Şamanizm'e dayanan bu birikim içerisinde yağmur duaları, doğumla ilgili gelenekler, kuklacılık sanatı, bostan korkulukları çevresinde yapma bebek kültürünü görmekteyiz (Toygar, 1984, s.69).

...Bir etnografik malumata göre Altaylılarda töş- töz, Yakutlarda tangara, Uranha'larda eren, Moğol- Buret'lerde ongon denilen putlar- fetişler vardır. Bunlar keçeden, paçavralardan, kayın ağacı kabuğundan yapılır. Bir kısmı çocukların oynadıkları bebeklere benzerler.... Ava veya önemli bir sefere çıkarken bu putlara saçı saçarlar ve ağızlarına yağ sürerlerdi (İnan; 2000, s. 42).

Ülkemizde yapma bebekler oyuncak, kukla ve diğer törensel işlevleriyle yaygın olarak yaşamaktadır. Kentsel yaşamda genel olarak “bebek” adıyla bilinse de Anadolu’nun birçok yerinde yapma bebeklere “gelin” denir. Bu tanıma Çanakkale, Afyon, Denizli, Konya, Akşehir, Niğde dolaylarında “Güççe” Erzurum, Gümüşhane ve civarında “Korçak” Manisa ve Akşehir’de “kurçak” olarak rastlanmaktadır. Anadolu’nun bazı yörelerinde bu bebeklere verilen “dodu”, “gade” isimlerinin, Türklerin Orta Asya’da inanç sistemi olarak benimsedikleri Şamanizm’ den kaynaklandığı açıkça görülmektedir (Anonim, 2007)

Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi El Sanatları Eğitim Bölümü öğretim üyeleri Yrd.Doç.Dr. Melda Özdemir, Yrd.Doç.Dr. Fatma Yetim ve Yrd.Doç.Dr. Hülya Köklü’nün ‘Bolu İli Yöresel Kıyafetlerinin İncelenmesi ve Folklorik Yapma Bebek Üretiminde Değerlendirilmesi’ projelerine Tübitak ve Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Destekleme Kurulu destek vermiştir. Bolu ve ilçelerinde 2 yıl süren araştırmaların ardından orjinal kıyafetler ortaya çıkarılmıştır. Yrd.Doç.Dr. Özdemir, Yrd.Doç.Dr. Yetim ve Yrd.Doç.Dr. Köklü yapılan araştırmaların ardından ortaya çıkan 12 bebek modelini Bolu İzzet Baysal Halk Eğitim Merkezi’nde 5 gün süren kursta kız meslek lisesi, halk eğitimi el sanatları öğretmenleri ve usta öğreticilere öğretmişlerdir (<www.haberler10.com/haber-Folklorik-bebek-icin-bilimsel-calisma-40691.html> 2008, Nisan 1).

Yurt içi ve yurt dışında folklorik bebek konusuyla ilgili çeşitli sergiler ve yarışmalar düzenlenmektedir.

Dünyadaki ilk bebek sergisi 1936 yılında Kızılay, Kızılhaç, Kızıllarlan ve Güneş derneklerinin katılması ile Taksim Belediye bahçesinde açılmıştır. Yarışmalı olarak düzenlenen sergiye 20 ülke katılmıştır. Daha sonra Türkiye’de ve yabancı ülkelerde birçok kere bebek sergileri düzenlenmiştir. Akşam Kız Sanat ve Olgunlaşma Enstitülerine bebekçilik dersleri konulmuştur. Ayrıca Kızılay Derneği, rehabilitasyon çalışmaları programına, sakat kimselerle, evlerinde çalışmak zorunda

olanlar için, sürekli bebekçilik kursları açılmış bu kurslarda yetişenlerin imal ettikleri bebeklerin satışına yardım edilmiştir(Anonim, 1988, s.83). Ülkemizde ilk kitre bebeği yapan sanatçı Zehra Müfit Soner'dir. Bu yarışmada katılımcı yirmi ülke arasından “Arzuhalci” isimli bebeğiyle birincilik kazanmıştır (Anonim, 2007).

Türkiye'de folklorik bebek sanatının doğmasında açılan sergilerin önemli rolü olmuştur.

Yurtiçinde çeşitli sergiler açan folklorik bebek sanatçısı Lütfiye Batukan, folklorumuzu tanıtmak için yurtdışında da sergiler açmaktadır. Eserleri Amerika Birleşik Devletlerindeki Tekstil Kataloğu'nda ve Viyana'daki Bebek Müzesi'nde yer alan sanatçı, ABD'de düzenlenecek bir sergiye hazırlanıyor. Polonya'da düzenlenen Milli Kıyafetli Bebek Yarışması'nda başarı ödülü sahibi olan sanatçı, Türkiye'de düzenlenen Milli Kıyafetli Bebek Yarışması'nda birincilik ödülü almıştır (Destan,<www.kircaalihaber.com>, 2008).

Gazi Üniversitesinde Yrd. Doç. Dr. Lale Özder 1999 yılında Polonya Uluslararası Folklorik Yapma Bebek yarışmasında ödül kazanmıştır (2008 <gazi.edu.tr/web/laleoz>).

Son olarak, Millî Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü tarafından kitre bebeklerin yaşatılması, gelecek kuşaklara aktarılması ve hak ettiği değeri bulması amacıyla Mayıs 2008 tarihinde “Folklorik Kitre Bebek Yarışması” düzenlenmiştir. Yarışma; Yöresel Günlük Genç Kadın Kıyafeti, Yöresel Günlük Genç Erkek Kıyafeti, Yöresel Gelin Kıyafeti ve Yöresel Damat Kıyafeti olmak üzere dört kategoride yapılmış olup, 81 ilin birincisi olan folklorik kitre bebeklerle “Kitre Bebekler ve Türkiye Giysi Mozayığı Koleksiyonu” nun oluşturularak zengin Türk kültürünün ulusal ve uluslar arası pazarda tanıtılması hedeflenmektedir. Bu yarışma ile; kültürel değerlerin yaşatılması, kalite ve verimlilik bilincinin geliştirilmesi, pazar olanaklarının artırılması, ürün çeşitliliğinin artırılması ve öğretmenlerin araştırma, geliştirme, tasarlama, üretim deneyimlerinin geliştirilmesi, hedeflenmektedir (<www.ktogm.meb.gov.tr > 2008/ haziran, 5).

Bundan sonraki yıllarda da bu tür yarışmaların devamını diliyoruz.

Türk el sanatları içerisinde yer alan ekonomik ve kültürel anlam taşıyan folklorik bebeklerin giyim kuşam kültürümüzle çok sıkı ilişkileri vardır.

2.1.3. Geleneksel Giyim Kültürümüz ve Folklorik Bebek

Ülkemizin çok zengin tarihsel ve kültürel birikimi vardır. Ancak zamanla geleneksel kültürümüz önemini ve etkisini kaybetmekte.

Kültürümüzün en önemli unsurlarından biri olan el sanatları, bir toplumun, yaşam biçiminin, yeteneklerinin ve yaratıcılığının göstergesi olup, geçmişten geleceğe oluşturulan köprüde, kuşaktan kuşağa aktarılan çok önemli değerlerdir (Atanur, 1994, s.19). Çok zengin bir el sanatları potansiyeline sahip olan Türk milletinin kültür tarihi incelendiğinde, hammaddeleri değerlendirerek ihtiyaçlarını karşıladıkları ve Orta Asya'dan Anadolu'ya gelene kadar çeşitli kültürlerden de etkilenererek el sanatlarımızı oluşturdukları bilinmektedir (Özdemir, Yetim, 1997, s. 191).

Türkiye hızlı bir kültürel değişim ve gelişim süreci yaşamaktadır. Halk kültürü ürünleri kültürel yapımızın, yaşama biçimimizin en iyi tanıkları ve taşıyıcılarıdır. Anadolu kültürünün çeşitliliği halk kültürü ürünlerine büyük bir zenginlik sağlamıştır.

Etnografya halk kültürünün yalnız maddi belgelerini tespit eden bir bilimdir. Bir toplumun içine girerek bilgi toplama tekniğiyle bu bilgilerin yayımlanmasına denir. Halkın yaşayışını (avcılık, balıkçılık, mesken, giyim, tarım araçları vb. gibi) ayrıntılı olarak tasvir eder. Etnografya, bugün sosyal bilimlerce bulunması ve kullanılması zorunlu bir teknik karşılığında kullanılmaktadır. Etnografya, maddi kültürü toplarken, folklor da bununla birlikte yürüyen hayat ve törenlerini araştırır (Sezen, 2005, s. 36).

Geçmişten bugüne taşınan ve ülkemizin kültür tarihi açısından önemi olan

kültürün maddi ürünleri, ülke tanıtımında ve ekonomik değer anlamında tüketime sunulurken, bu ürünlerin kültürel boyutunun bilinmesi ve geleceğe taşınmalarında gerekli özenin gösterilmesi gerekir. Bir başka anlatımla, günümüzde geleneksel Türk el sanatı ürünler olarak bilinen kültürün maddi ürünleri pazara sunulurken, onun ticari bir mal olarak görülmesi kadar, kültürel bir ürün olduğu da akılda tutulmalıdır (Öztürk, 2005, s. 75).

Folklorik bebekler, ait olduğu yörenin insanların gelenek -göreneklerini, giysi kültürlerini, yaşam biçimlerini kısacası folklorunu bizlere tanıtmaktadır.

Folklorik kıyafetler Türk kültürünün en zengin ve gösterişli dallarından biridir. Folklorik kıyafet denildiği zaman, dünyada birçok milletin benimsediği milletlerarası kıyafet, moda kıyafetler dışında; her milletin tarihinden gelen, günümüzde sadece halk oyunları ekiplerinin üzerinde görülen veya bazı köylerde yaşatılan, çoğu müze vitrinlerine kaldırılmış kıyafetleri anlıyoruz (Özel, 1992).

Geleneksel giyim, her ülkenin geleneksel kültürünün bir parçasıdır. Günümüz şartları ve gelişme temposu nedeniyle giyimde geleneksel özelliklerin hızla yok olması kaçınılmaz bir olaydır (Bilgin, 1997).

Divanü Lugat-it Türk'te giyilecek elbiselere eşük, kedgü, çengşü ve qulak ton denilmiş, gömleğe könglek, kemer tokasına toku manaları kullanılmıştır (Divanü Lügat-it Türk, 1999). Ele geçen en eski kaynaklara nazaran 17 inci yüzyılda Ankara'da ferace giyildiği görülür. Evliya Çelebi, seyahatnamesinde Ankaralı kadınların rengârenk sof feracelerle gayet müeddibane sokakta gezdiklerinden bahseder. Şer'i mahkeme sicillerine göre de Ankara kadınlarının eskiden çuha ferace giydikleri anlaşılmaktadır (Yener, 1976, s.145).

Anadolu halkının yakın zamanlara kadar giydiği ve hala düğünlerde ve törenlerde kullandığı kıyafetler ve başlıklar bölgeden bölgeye değişmektedir. Bu değişiklikler mahalli gelenekler ile fertlerin birbirinden ayrı olan zevklerinden ve

iklim şartlarıyla tarihi nedenlerden ileri gelmektedir (Anonim, 1993, s.15). Giysilerin yanı sıra saçlar, saçlara yapılan örgüler, örgülerin miktarı ve süslemeleri ile bu süsleme şekilleri bölgeden bölgeye değişmektedir. Örneğin, kâkül ve zülüfler kadının evli veya bekâr olduğunu gösterir (Anonim, 2002, s.70).

Giyim, beğenin ve dolayısıyla uygarlığı ve ahlakı etkileyen değerlerin bir ifadesidir. Toplum ve devri sembolize eder (İmer, 1983, s. 45). Fakat zaman akışı içinde geleneksel giysiler yavaş yavaş unutulmaya da yüz tutuyor. Kısa süre sonra, bu tür giysiler, herhalde tarihe karışacaktır (Tanstuğ, 1984, s.535).

Geleneksel giyim kuşam ve aksesuarların, Türk toplumunun doğal yapısı içinde bir yaşam biçimi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Maddi ve manevi kültürümüzün önemli bir parçası olan giyim kuşam ve takıların toplumumuzu yüzyıllarca ayakta tutan barışçı, birleştirici, katılımcı öğeler taşıdığı unutulmamalıdır (Ünal, 1992, s. 449).

Kısaca milli olmayan bir kültür, milletler arası bir değer taşımayacağı gibi, bu kültürün sahibi uluslar da, dünya planında kendi adına söz sahibi olamazlar (Birol, 1997, s. 197). Diğer kültür unsurları gibi, bir milletin folklorunun da ana vasıfları samimiliği, sun'iliklerden, şahsiliiklerden uzak maşeri değerler oluşudur (Hınçer, 1975, s.1).

Günümüzde toplumlar, çağı izleyen bir gelişim ve değişim içindedir. Bu gelişim, dolayısıyla beraberinde getirdiği değişim, toplumların kültürlerine de yansımaktadır. Bu anlamda kültürün toplumsal dinamiklerine bağlı bir değişim, olumlu izlenim olarak değerlendirilebilir. Ancak günümüz Türkiye'sinde bu gelişim ve değişime, kültürel anlamda, pek doğru olduğu söylenemez. Sözelimi, geleneksel kültürün ürünü olan ve el sanatı (etnografik eşya) olarak nitelenen giyim-kuşamdan mutfak araç-gereçlerine, beşikten müzik aletleri yapımına, çeyizlik eşyadan değişik günlük kullanım eşyalarına, çok geniş bir yelpazede yer alan eşyaların birçoğu, günümüzde işlevlerini yitirirken, bazıları da ya kaybolmuş ya

kullanımdan kalkmış ya da işlev değiştirmiştir. El sanatı ürünlerinin üretimi ise geleneksel işlevleri dışında, turizmin talep ettiği yönde gelişmektedir. Bu anlamda üretimi yapılan el sanatı ürünlerin bir bölümü, geleneksel ürünlere yeni görünümler kazandırılarak ya da işlev değiştirilerek yapılırken, bir bölümü de yeni tasarımlar olarak piyasaya sürülmektedir (Öztürk, <kygm.turizm.gov.tr>, 2008, Ağustos 12).

Genel olarak turizmde bir yöreyi simgeleme konusunu rahatlıkla üstlenebilen folklorik yapma bebekçilik, yaşamakta olduğu toplumun düşünce, duygu, örf ve adetlerini konusu içine katarak bir başka fonksiyonu yerine getirebilen, yansıtabilen, devam ettirebilme özelliğine sahip el sanatıdır. Türkiye'nin değişik yörelerinden kendine özgü, naif, tabii ihtiyaçlarla yapılan bebeklerin, milli ve bölgesel kimlik ve karakterini koruyacak biçimde yol almasını sağlamamız gerekmektedir (İlbeyi, 2000, s. 26).

2.1.4. Folklorik Yapma Bebeğin Turizme Ve Ekonomiye Etkisi

Ülkemizde birçok halk sanatçısı folklorik bebek yapmaktadırlar. Çeşitli turistik yörelerimizde bu sanatla geçimini sağlayan insanlarımız vardır.

İnsanoğlunun yaradılışında var olan görme ve öğrenme isteği, ekonomik, kültürel etkenlerle eski çağlardan bu yana bazı insanları seyahate zorlamıştır. Zamanla bütün dünya insanlarını etkileyen turizm olgusu bu gün çok büyük boyutlara ulaşmış ve endüstri haline dönüşmüştür. Bir ülkenin halk kültürüyle turizmi arasında olmazsa olmaz bir bağ vardır (Artun, 2001, 23 < turkoloji.cu.edu.tr/HALKBILIM>).

Folklorik yapma bebekçilik kadınlara evlerinde üretim yapabilme olanağını sağlamakta, boşa giden işgücünü değerlendirmektedir. Folklorik yapma bebek sanatının gelişmesi Anadolu'nun her yöresinde birbirinden güzel ve değerli folklorik giysilerin yok olmasını engelleyecek, karakteristik özelliklerinin korunmasına

katkıda bulunacaktır. Bu anlamda ticari ve turistik yönden önem taşırlar (Alpaslan, 2003, s. 250).

Toplumlar gücünü, kendinden öncekilerin gücünden kazanır. Türkiye folklor konusunda en zengin memleketler arasındadır. Muhteşem bir kültür zenginliğinin mirasçıları olarak, bu hazinenin durduğu yerde eriyip gitmesine göz yummamalı, birer iş kolu haline çevirmeli, sosyo-ekonomik açıdan ve turizm paralelinde ele alınmalıdır. El sanatlarında birçok ülkede büyük aşamalar kat edip bir sanayi kolu haline gelen “Folklorik Yapma Bebek” konusu, memleketimizde teknik potansiyelimizin yüksek olmasına ve tarihçesi itibariyle çok eskilere dayanmasına rağmen üretime dönük çalışmalar konusunda, henüz başlangıç aşamasındadır (Bilgin, 1997, s.3).

Tasarımın yapıldığı bir el sanatının ürüne dönüşebilmesi için onun teknik özelliklerini bilmeli, uygulanabilirlik mantığına sahip olmalı ve o el sanatının tarihsel süreç içerisindeki geleneksel karakterini iyi özümsemiş olmalıdır (Şahin, 1997, s.396).

Kayseri ili Yeşilhisar ilçesine bağlı Aşağı ve Yukarı Soğanlı Köyleri halkı folklorik kıyafetli yapma bebek üretimini 1960 yılından itibaren sürdürmektedir. Bebeklerin yurt içindeki pazarlanması da, bazen köy halkı tarafından direkt, bazen de bebek pazarladıkları ilçe dükkânları vasıtasıyla İstanbul, Kuşadası, Antalya, Ankara ve diğer turizm bölgelerinde yapılmaktadır (Bilgin, 1997, S.46).

Kültür bakanlığının destek verdiği fuarlara katılarak pazarlamasını yurtiçi ve yurtdışında yaparak adını duyuran “Damal Bebekleri” güzel bir örnektir. Ardahan’ın Damal ilçesi ve yöresi Orta Asya’dan Avrupa’ya göç eden Türk boylarının güzergâhında bulunan yerleşim alanıdır. Türkmen olan yöre halkının kadınları Orta Asya Oğuz Türklerinin kıyafetlerini kullanmaktadırlar. Böylece tarihi ve kültürel bir motif canlı olarak yaşatılmaktadır. Yöre bayanlarınca bu tarihi ve kültürel giysilerin plastik bebekler üzerinde çok iyi bir işçilik ve el emeğiyle kumaş bezler üzerine

boncuklarla işlenerek üretimi yapılmaktadır. Yörede üretimi gerçekleştirilen bu “Yöresel Folklorik bebekler” 1996 yılında Japonya ‘da yapılan yarışmada el emeği kategorisinde Dünya birincisi olmuştur (Damal Bebeği. Ardahan Valiliği tanıtım broşürü). Bundan sonra Damal’da kaymakam ve valinin teşvikiyle bir atölye açılmış ve genç kızlara işin incelikleri öğretilmiştir (Demiriz, 2003, s. 110).

Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü ile Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü işbirliğinde “ Geleneksel El Sanatlarını ve Sanatkârlarını Destekleme Projesi” gerçekleştirmektedir.

Bu proje kapsamında Muğla-Milas Çomakdağ Kızılağaç köyünde Geleneksel Giysili Bebek Yapımı gerçekleştirilmektedir. Proje için bu yörenin ve konunun seçim nedeni, geleneksel giysili bebeklerin kültürel ve turistik bir obje olması, dünyada bebek satışının hediyelik eşya sıralamasında ikinci sırada yer alması, bez bebekle geleneksel bebek yapımının devamının ve bebeklere geleneksel giysi giydirilerek de giysilerin tanınmasının sağlanması amacı güdülmüştür(<aregem.kulturturizm.gov.tr> 2005, Ağustos 12).

Biblo bebek yapımı ile ülkemize gelecek döviz küçümsenemez. Hızla çoğalan nüfus göz önüne alınırsa her ferдин yapacağı küçük bir ürün önemli rakamlara ulaşacaktır. Ancak yapılan biblo bebeklerin yabancılar tarafından beğeni ile alınması için folklorik özelliklerimizi, Türk desen ve zevkini yansıtmaları gerekir. Küçük bir ülke olan İsviçre’de olduğu gibi Uzak Doğu Ülkeleri de el sanatlarına önem vermektedir. Bu gün dünya pazarları bu ülkelerden gelen ürünleri sergilemektedir. Ülkemizin el sanatları da yabancıların ilgisini çekmektedir.

Biblo bebek ve oyuncak yapımının sağlayacağı faydaları üç grupta inceleyebiliriz.

a- Ekonomik faydalar; kişilere gelir, ülkemize döviz sağlar, hammadde değerlendirilir, boş zamanlar değerlendirilir, verimlilik sağlanır.

b- Sosyal faydalar; gizli ve açık işsizliği önler, köyden şehre akımı önler, toplumun ruhsal yapısını etkiler, toplumun yaşam standardını etkiler.

c- Eğitim yönünde sağlayacağı faydalar; toplumun eğitimini olumlu yönde etkiler, el sanatlarının korunmasını ve geliştirilmesini sağlar(Demir,2003, s.3).

El sanatlarının her hangi bir dalında üretici durumunda olanların, üretimlerini sürekli kılabilmeleri için, gerekli konularda ve parasal bakımdan desteklenmesi gerekir. Ayrıca el sanatı ürünlerin tüketiciye ulaşmasında uygun dağıtım ve pazarlara açılması, pazar isteklerinin de üreticiye yansması gerekir (Öztürk, 2003, s.120).

El sanatları ürünlerinin araştırılması, geliştirilmesi ve sergilenmesi ile ilgili yapılan çalışmalarda Kültür Bakanlığı'nın önemli katkıları bulunmaktadır. Kültür bakanlığına bağlı DÖSİM (Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü) mağazaları Türk el sanatları ürünlerinin devamlılığını sağlamak ve tanıtmak amacıyla kurulmuştur.

Türk kültürünün el sanatları ürünlerini yurt içi ve yurt dışında tanıtarak ürünlerini pazarlamak ve satmak amaçlı, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı döner sermayesi; eski eserler, anıtlar, müzeler, kütüphanecilik, bibliyografya, dokümantasyon, enformasyon, yayın, tanıtma, güzel sanatlar, sahne sanatları, arşiv, folklor, el sanatları, sinema sanatı, festival düzenleme, kültür merkezleri ve bunlar gibi mal veya hizmet üretim ve satışını içeren işletme alanlarında kullanılır (<<http://www.kulturturizm.gov.tr/dosim> > 2008, Haziran 19).

DÖSİM mağazalarında bulunan folklorik bebekler, DÖSİM bünyesinde tekstil ürünleri grubunda bulunmaktadır. Folklorik kitle bebeklerin fiyatları yüksek olduğundan satışı çok az olmakta ancak Soğanlı Turizmini Geliştirme Kooperatifi'nin DÖSİM için üretip satışa sunduğu soğanlı bebeklerin; fiyatlarının uygun olması ve kolay taşınabilmesinden dolayı turistler tarafından daha çok satın alınmaktadır.

2.1.5. Yapma Bebek Koleksiyonculuğu Ve Müzeleri

Müzeler bünyelerinde barındırdıkları eserlerin gölgesindeki bilgilerde saklıdır. Müzeler bu eserlerin sadece sergilendiği ya da korunduğu kurumlar değildir. Eserlerin dillerinde saklanan kültüre bekçilik yaptıkları gibi, gelecek kuşaklara bu eserlerin tanıtılmasında, geçmiş ile gelecek arasında köprü görevi görmede ve belki de eserlerin ait oldukları dönemleri dile getirmede elçilik görevi gördüğü aşikârdır (Akçin, 2006, s. 8).

Dünyanın her tarafında, yaşlısı genci, binlerce insan bebek koleksiyonu yapar. Bazı koleksiyonlarda binin üstünde bebek vardır. Bu koleksiyonlardan bazıları antika bebekler, bazıları da değişik memleketlerin kültürel özelliklerini taşıyan folklorik bebekleri kapsar. Koleksiyon yapanlar, bebeklerini satın aldıkları gibi, bazen de kendileri oturur yaparlar. Bebek koleksiyonlarında az sayıda da olsa yetişkin insan boyunda yapma bebek olduğu gibi, dikiş yüksüğü büyüklüğünde de bebekler bulunmaktadır. Dünyada mevcut bu koleksiyonların bazıları kütüphanelerde, okullarda, kulüplerde ve müzelerde sık sık teşhir edilmektedir (Bilgin, 1997, s.31).

Avrupa’da başlayan “Folklorik Yapma Bebek” konusu büyük gelişmeler göstermiştir. Uluslararası folklorik kıyafetleri gösteren bu bebeklerle sergiler açılmış, müzeler kurulmuş ve yarışmalar düzenlenmiştir. Günümüzde Avrupa’nın belli başlı şehirlerinde, geçmişi anlatan folklorik kıyafetli yapma bebek müzeleri mevcuttur (Bilgin, 1997, s. 54). Dünyadaki en büyük bebek koleksiyonları New York Metropolitan Müzesindedir. New York Çocuk Müzesi’nde Avrupalı milletlerin kıyafetlerini taşıyan bebekler sergilenmektedir (Erdem, 1998, s. 31).

Davos’ta açılan bir Porselen Bebek Müzesinde kâğıt bebekler, bez bebekler, tahta oyuncaklar çocuklara hitap ederken, porselen bebekler süs eşyası olarak sergilenmek üzere yapılmış. Özellikle modacıları, mankenleri, soyluları, saraylıları tasfir eden porselen bebeklerin giysilerinde de ipek, kadife gibi değerli kumaşlar, sırmalar, danteller, simler büyük bir itina ve incelikle kullanılmış. Bebeklerin

üzerlerinde şapkalarından mendillerine, kolyelerinden çantalarına, şemsiyelerinden şallarına dek her türlü ayrıntıya rastlamak mümkündür. Bir kız çocuğunu tasvir ederken bebeklerin kucaklarında oyuncakları bile unutulmamış. Artık ayrıntıların yalnızca küçük bir nokta olarak kaldığı günümüzden geçmişe baktığımızda, her esere aslında ayrıntıların değer kattığını daha net görebiliyoruz (Şen, 1998, s. 65).

Viyana Bebek Ve Oyuncak Müzesi; Historisches Museum der Stadt Wien (Viyana Şehir Müzesi) Viyana'nın favori küçük müzelerinden biridir. Bebek ve Oyuncak Müzesi geçmiş üç yüz yıla ait geniş bir bebek ve oyuncak koleksiyonunun olduğu müze. The Figaro Haus Mozart'ın Figaro'nun Düğünü'nü bestelediği ve sonradan müzeye dönüştürülmüş evidir (Paputçu, <www.seyyahamca.com/ulke_yazilari> 2004, Ekim 10).

Tokyo, Ueno'daki uluslar arası müzede, arkeoloji bölümünde gösterimde olan cilalı taş devrine ait ve daha sonraki taş devrine ait pek çok iyi yapılmış çamurdan insan figürü kalıntıları vardır. Daha sonra, her yıl sonbaharda toplanan sanat galerisinin yanındaki müzede Nippon bijutsi tenrankai (Japon sanat galerisinin) El sanatları Bölümünde (heykelticilik bölümünden ayrı olarak) ustalık içeren artistik bebek örnekleriyle karşılaşilmektedir. Tarih öncesi arkeoloji bugünün artistik el sanatlarından çok farklıdır. Bu uzun süreç boyunca her tür bebek yapılmış ve insan ömrünün çeşitli rollerinde oynatılmıştır (Tokubei, 1955, s.1).

Oyuncak müzesi tarihsel - toplumsal - kültürel bir ürün olan oyuncağı korumakla yükümlü bir kuruluştur. Çünkü oyuncak toplumsal- kültürel bir ürün ve tarih içinde gelişmiştir. Öyleyse önce oyuncağın anlamını, işlevini bilmemiz gerekiyor. İnsanoğlunun en eski çağlardan beri bir takım oyun nesneleri ürettiğini biliyoruz. Bu nesnelere neden gerek duyduğumuzu müzeci Anthony Burton şöyle açıklıyor: “Oyuncakların en büyük çekiciliği bize dünyayı minyatür halinde göstermeleridir” (Onur, 2002, s. 10).

Bugün dünya ülkelerinin pek çoğunda olduğu gibi Türkiye’ de de bebek müzeleri ve pazarlama merkezleri bulunmaktadır.

İstanbul Oyuncak Müzesi; Göztepe’de 500 m2 tarihi bir köşkte yer almakta... Sunay Akın, yurt içinden ve yurt dışından yaklaşık dört bin adet oyuncak toplamıştır. Folklorik bebekler, çocukların cep harçlıklarıyla alabildikleri bayram yerlerinde satılan oyuncaklar, Eyüp oyuncakları müzede atacağınız ilk adımlarda karşınıza çıkıyorlar. En eski oyuncak 1817 yılına ait, Fransa’da yapılan bir oyuncak kemandır, 1820 yılında Amerika’da yapılan bir bebek, yine aynı ülkeden 1860 yılına ait misketler, Almanya’da yapılan yüz yaşında teneke oyuncaklar ve porselen bebekler müzenin en eski eserleri arasındadır(<cinaryayincilik.com.tr> 2008, Kasım 3).

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Oyuncak Müzesi; Eğitim Bilimleri Fakültesi Oyuncak Müzesi 20 Nisan 1920’de açılmıştır. Temel işlevi hızlı toplumsal değişim içinde kaybolmakta olan oyuncakları korumak olan müze, aynı zaman da bir araştırma ve eğitim merkezi olarak da hizmet vermektedir. Halen bin beş yüz oyuncak bulunan müzede oyuncaklar dört ana grupta toplanmaktadır. Bunlar geleneksel oyuncaklar, fabrikasyon oyuncaklar, yabancı oyuncaklar, antik oyuncaklardır (<www.gulum.net/muzeler> 2008, Kasım, 3).

Nevşehir’in Ürgüp ilçesine bağlı Mustafapaşa beldesinde Türk kültürü, özellikle yabancı turistlere halk arasında çömçe gelin, bez bebek diye bilinen bilimsel adı ise folklorik bebek olan Taş bebeklerle tanıtılmaktadır. Mustafapaşa’da 2005 yılında Dünyanın ilk folklorik bebek müzesini açan Sibel Radiye Gül, folklorik bebek yapımını annesinden öğrendiğini ve yaklaşık 5 yıl boyunca yaptığı bin 500 civarındaki taş bebeği sergilemek için bu müzeyi açmıştır. Müzenin açıldığı günden beri özellikle yabancı turistler tarafından ilgiyle karşılanmaktadır. Gül hanım Yunus Emre’den Karacaoğlu’na, Koca Yusuf’tan Fatih Sultan Mehmed’e ve Mehteran bölüğüne kadar birçok taş bebeği müzede sergilediğini, amacının taş bebekleri sergilemenin yanı sıra ziyarete gelen yerli ve yabancı turistlere onların hikâyelerini anlatarak, Türk kültürü hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak olduğunu ifade etmiştir (<www.nevsehir.gov.tr/haber> 2007, Haziran 19).

Çetin Kültür Köyü Müzesinde Yapma Bebek Müzesi; İzmir ili Selçuk

ilçesinde, öğretmen Ayhan Çetin ve eşi Nazmiye Çetin tarafından yöresel bebek ve maketlerden oluşan özel bir oyuncak bebek müzesi 1980 de açılmıştır (<www.izmirdeyasam.com>,2008, Kasım 11).

2.1.6. Yapma Bebeğin Kullanım Alanları

Ülkemizde yapma bebekler, doğum geleneklerimizde, seyirlik oyunlarımızda, yağmur duası törenlerinde, tarla, bağ, bahçelerin korunmasında (bostan korkulukları), kısacası günlük hayatımızda yerini almıştır (Aydın,1996, s.53).

Yağmur Duasında Bebek; Bazı yörelerimizde yağmur duası törenleri sırasında çocukların ellerinde taşıdıkları ve “gelin” , “gelin gök”, “çomça” veya “çömçe gelin”, “kepçe gelin”, “çullu gelin” gibi adlar verdikleri yapma bebekler kullanılmaktadır. Bu ve benzeri uygulamalarla yağmur yağıdırabildiklerini düşünmektedirler (Güler, Ertuğrul, 2003, s. 129).

Bebek Biçiminde Araç Gereçlerde Kullanılması; içki kupaları, şamdanlar, sürahiler, kadınların dikiş kutusunda iğnedenlikler, mum söndürücüler fındıkkıranlar, yastıklar, pano, abajur, kitap ayıraçları, yaka iğneleri, v.b. gibi mutfak eşyasından, ev ve giyim aksesuarlarına kadar çok geniş bir kullanım alanına sahiptirler.

Oyuncak Olarak Kullanımı; bebeğin bilinen en yaygın işlevidir. Kız çocuklarına annelik duygusu vermek, çeşitli kültürleri ve dönemleri tanımak, hayvan bebekleri ile hayvan sevgisini aşlamak gibi çok yönlü eğitim araçlarıdır (Özdemir, 2003, s.64). Tahta oyuncaklar yapan Eyüp oyuncakçılığının büyük ustası Kadri Şengöz, 1939 yılında teneke ve plastik oyuncaklar piyasaya girmeye başladığında “Eyüp oyuncakçılığı öldü artık” demiştir (Özsoy, 1999, s.14).

Kukla Olarak Kullanımı; Kuklanın fiziki yapısı yapma bebedir. Baş ve eller çoğunlukla tahtadan veya tutkalla sertleştirilen kâğıt hamurundan yapılmıştır.

Kuklanın kıyafeti tiplerin özelliğini yansıtır biçimde hazırlanmaktadır (Toygar, 1987, s.98).

Kuklanın mucidi Türklerdir. Şimdiye kadar bulunan kuklaların en eskileri Türk kuklalarıdır. Bu kuklalar Orta Asya'da Turfan civarında Alakurgan mevkiinde tarihi tayin edilemeyecek kadar eski bir Türk hükümdarının mezarından çıkarılmıştır (Baltacıoğlu, 1975, s. 790).

Türk Gölge Oyunu içerisinde çok eski bir tarihe sahip olan kukla sanatı, eski dönemlerdeki kadar yoğun yapılmasa da halen devam etmektedir(Güler, Özdemir, 2007; s. 212). Kukla ve kuklacılığın yeterli şekilde tanınmamasının en önemli sebebi muhakkak ki bu konudaki yayın eksikliğidir. Yayıncıların, sanatçıların, aydınların ve ilgililerin kuklacılıktan habersiz oluşu bu sanatın giderek unutulmasına sebep olmaktadır (Oral, 2003).

Düğünlerde Yapma Bebek; son yıllarda özellikle şehirlerimizde yapılan düğün törenlerinde gelin ve damadı taşıyacak gelin arabasının ön kısmına çiçek ve kurdelelerle yapılan süslemeler arasına yapma bebekler de konulmaktadır.

Üremenin, masumiyetin, yeni evlilerin kısa zamanda sağlıklı çocukları olması dileği olarak yorumladığımız bu bebekler genellikle gelin kıyafeti ile giydirilmektedir. Bunlar el sanatı tekniğinden çok, çarşıdan hazır olarak alınmış, plastik bebeklerden oluşmaktadır (Toygar, 1987).

Dinsel ve Büyüsel Amaçlı Kullanılması; idoller, putlar gibi tapınma amaçlı bebeklerdir. Önemli bir kesimi atalar kültürü ile ilgilidir. Bu canlandırıcılık işlevini kukla ve gölge oyunları içinde söyleyebiliriz. Ayrıca çeşitli büyüsel uygulamalar için nazarlıklar, tılsımlar ve uzaktan düşmanı veya sevgiliyi etkilemek için yapılan bebeklerde çok yaygındır. Adak işlevinde de bebekler yapılmıştır. Mezarlarda bilinmeyen dünyada ölüye yol göstermesi için ölüyle birlikte gömülen bebekler de çok eskiye uzanmaktadır (Özdemir, 2003 s. 22).

2.1.7. Folklorik Bebek Yapımında Kullanılan Araç Ve Gereçler

2.1.7.1. Folklorik Bebekte Kullanılan Araçlar

a) Dikiş Makinesi: Dikiş makineleri sanayi ve aile tipi olarak iki grupta incelenir. Aile tipi makineler evlerde ve atölyelerde dikiş dikmek için kullanılır (Demir, 2003, s. 106).

b) Makas: Bir eksen çevresinde hareket edebilecek şekilde çapraz olarak birleştirilmiş, iki kolu arasına yerleştirilen herhangi bir şeyi kesmeye yarayan araçtır (Gökçesu, 2000, s. 28).

d) Mezura: Terzilikte ölçü almak için kullanılan genellikle 1.5 m. uzunluğunda şerit, metre (Türkçe Sözlük, 2005, s.1389).

e) Pense: Birçok meslek dalında çeşitli nesneleri sıkmak, germek, kıvırmak, tutmak vb. işler için kullanılan değişik biçimlerde el aletidir (Türkçe Sözlük, 2005, s.1595).

2.1.7.2. Folklorik Bebekte Kullanılan Gereçler

a) İplik: Pamuk, keten, yün, ipek, naylon vb. dokuma maddelerinin uzun ince liflerinden her biri (Türkçe Sözlük, 2005, s.977).

b) Tel: Her türlü maddelerden çeşitli işlerde kullanılmak için yapılan ince ve uzun nesnedir (Demir, 2003, s. 178).

c) Deri: Hayvan vücudunu tüy, kıl ve pulla kaplayan örtüdür. Hayvan vücudunu dış etkilere karşı koruyan deri; ırk, cins, yaş, mevsim, beslenme ve bakım şartlarına göre yapısında değişiklikler gösteren özelliğe sahiptir(Gökçesu, 2002,s.15).

d) Pamuk: Ebegümecigillerden, koza biçimindeki meyvesi üç, dört, beş dilimli olan, sıcak bölgelerde yetişen tarım bitkisidir (Türkçe Sözlük, 2005; s.1566).

f) Boya: Renk vermek, dış etkilere korumak için eşyanın üzerine sürülen veya içine katılan renkli maddedir (Dictionnaire Larousse, 1993, s.416).

g) Tiftik: Ankara keçisinden elde edilen ince, yumuşak, parlak elyaf; maher (Dictionnaire Larousse, 1993, s. 2318).

h) Tutkal: Deri, kıkırdak vb. hayvansal maddelerden veya yapay olarak elde edilen sertleşme özelliğiyle tahta, kağıt vb. yapıştırmaya yarayan maddedir (Dictionnaire Larousse, 1993, s. 2360).

ı) Kitre: Kitre zamkı eczacılıkta astragalus (leguminosae) adı verilen bitkilerin gövdelerinden ve dallarından elde edilmektedir. Bu zamk başta eczacılık ve boya sanayisinde kullanıldığı gibi Türk sanatında da kağıt boyama, rölyef tarzındaki tabloların yapımında, maket, bebek ve sembollerde ve ayrıca el dokumacılığında ipliklerin mukavemetinin artırılmasında da kullanılmaktadır (Nemlioğlu, 1993, s. 28).

i) Vernik: Bağlayıcı, eritici ve seyrelticilerden meydana gelen; sürüldüğü yüzeyde genellikle parlak, kaygan, sert, suda erimeyen, koruyucu, süsleyici nitelikte ince bir tabaka meydana getiren karmaşık maddedir (Demir, 2003, s. 5).

j) Kumaş: Pamuktan, yünden iplikten vb. liflerden makinede örülmüş her türlü dokumadır (Demir, 2003, s.178).

Folklorik bebek yapımında her türlü kumaş kullanılabilir. Fakat seçilen kumaşın, yapılacak olan bebeğin yöresel özelliklerine uygun olmasına dikkat edilmelidir. Folklorik bebek yapımında genellikle kullanılan kumaşlar şunlardır;

Atlas: İnce ipekten sık dokunmuş düz ve parlak bir kumaş cinsidir. Çoğunlukla kaftan yapımında, bazı kaftanların astar ile pervazlarında ve çakşır dikiminde kullanılmıştır.

Canfes: Düz mat renkli, ince, tek kat çözgü ve tek kat atkı ipliği ile hazırlanan bir kumaş cinsidir (Koç, 1996, s. 103).

Çuha: Çözgü ve atkı iplikleri yün yapağından eğrilmiş iplikten, havlı, düz renkte, zarif ve tok bir kumaştır (Anonim, 1983, s.24)

Kadife: Çözüğü ve atkısı ipekten yapılan havlı bir kumaştır (Demir, 2003, s. 101).

Kutnu: Genellikle çözgüleri ipek, atkıları pamuk ipliğinden saten, örgü ile dokunmuş, üzerinde çözgü yönünde renkli çizgileri olan bir tür desenli atlas türünde bir kumaştır (A'dan Z'ye Antika Ansiklopedisi, 1998, s. 242).

Saten: Parlak pamuklu kumaş türüdür (Türkçe Sözlük 2005, s.1708).

2.1.8. Yapma Bebek Çeşitleri

Yapma bebeklerin çeşitleri sınırlı değildir. İnsanın yaratıcı gücüne ve elindeki malzemeye bağlı olarak yeni tekniklerle yeni bebek çeşitleri geliştirilebilmektedir. Bebekler yapıldıkları malzemelere göre isim almaktadırlar. Şimdilik genel olarak bilinen bebek çeşitlerini şu isimler altında sıralayabiliriz.

Bez bebek, çorap bebek, çöp bebek, taş bebek, tel bebek, kitre bebek, ağaç bebek, kâğıt bebek, süpürge bebek, mantar bebek, deniz kabuklarından yapılan bebek, yün ve orlondan yapılan bebek, mısır kapçığı bebek, kaşık ve kepçeden yapılan bebek, kilden ve hamurdan yapılan bebek, tebeşir kayası ve sabundan yapılan bebek, çavdar sapından bebek, çeşitli gereçlerle yapılan bebek, ponpon ile biblo bebek, palamut bebek, paçavra bebek, mısır unuyla yapılan bebek ve porselen bebeklerdir.

Folklorik bebek yapımı için kitrenin doğal olması, ıslak kullanımının kolaylığı, kurduğunda istenilen şekli koruması, boya ve makyaj için uygun olması gibi sebepler ile adını yine yapıldığı ana malzemeden alan, kitre bebek yaygın olarak kullanılmaktadır.

Bebeklerin yapımı ayrı bir uzmanlık alanıdır. Tarih ve folklor bilmek gerekiyor. İskeletinden, yüz ifadesine ve kıyafetlerine kadar her aşamada gerçeğe uygunluğu sağlayabilmek için sabırlı bir çalışma yöntemi izleme zorunluluğu vardır. Kimi zaman kıyafeti yapılacak kumaş için bile çok dolaşmak gerekebilir (İşçen,< www.peribacasidergisi.com/words/bebekmuzesi.htm > 2008, Haziran 6).

2.2. İlgili Araştırmalar

Araştırmayla ilgili kaynakların taranması sonucunda Ankara ilindeki Halk Eğitimi Merkezlerinde üretilmekte olan folklorik bebeklerin çeşitli özelliklerinin incelenmesine üzerine daha önce bir araştırma yapılmadığı anlaşılmıştır. Ancak konu ile yakından ilgisi olan ve konuya açıklık getirebilecek araştırmalar incelenmiş bu doğrultuda yararlı olacağı düşüncesi ile ilgili görölen araştırmalar kısaca özetlenmiştir. Bu araştırmalar aşağıda tarih sırasına göre verilmiştir.

Daloğlu (1996) “Ankara İl Merkezinde Bulunan El Sanatları Satış Mağazalarında Pazarlanan Türk El Sanatları Ürün Çeşitleri Ve Kaliteleri” isimli yüksek lisans tezinde; Ankara ilinde el sanatları ürünlerini pazarlayan 50 mağazadan anket ve gözlem yoluyla bilgileri toplayarak, ürün çeşitleri ve kalitelerinin değerlendirmesini yapmıştır. İncelenen ürünlerin kalitelerinin, kullanılan renklerinin, desenlerinin, tekniklerinin ve yapısal özelliklerinin üzerinde durmuştur. Araştırma sonunda el sanatları bakımından büyük zenginliğe sahip olan Türkiye’de bir kısım el sanatları yok olmaya ve azalmaya başlarken bir kısım el sanatları türlerinin de çoğalmakta, yenileşmekte ve kullanım alanlarının genişlemekte olduğunu saptamıştır. Bu araştırmada genel olarak halkın el sanatları konusunda yeterince bilinçlenmediğini ortaya koymuş, bunu da eğitimin ve toplumun ekonomik yapısının etkilemekte olduğunu söylemiştir. Toplumun maddi imkânlarının gün geçtikçe azalması bazı el sanatlarının üretimini yavaşlamasına ve aranır duruma gelmesine neden olduğunu belirtmiştir.

İlbeyi (2000) “Oyuncak Bebek Biçimlerinin Seramik Formlara Yansıması” konulu araştırmasında, oyuncağın tarihsel gelişimi ile birlikte, hem geçmişten hem de günümüzden oyuncak bebek örneklerine yer vererek, yapıldıkları çağ ve amaçları incelemiş, özgün seramik biçimlere dönüştürmeye çalışmıştır. Bebek biçimlerindeki; doğallığın, hareketliliğin, çizgiselliğin ve dokunsal oluşumlarının, seramik malzemenin olanaklarına bağlı kalarak, uygulamalardaki formlara yansımasını amaçlamıştır.

Çil (2005) “T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Kız Meslek Liselerinde Uygulanan Yapma Bebek Eğitimi Ve Bu Bebeklerin Turizmde Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde, Yapma bebek eğitimi uygulamalarının, Turizm’de değerlendirilebilmesi açısından yeterliliğini belirlemek amacıyla Ankara’daki Kız Meslek Lisesinde bulunan 2003-2004 Eğitim –Öğretim yılında görev yapan 52 öğretmenin görüşlerini almıştır. Araştırma sonuçlarına göre; öğretmenlerin Yapma Bebekçilik Programının hedeflerinin eksiklikleri olduğu, Yapma bebekçilik derslerinin piyasada geçersiz olduğunu, öğrencilerin derslerde bulundukları bölgenin bebek çeşidini yansıtacak üretimi yapamadıklarını, piyasadaki el sanatları ile ilgili gelişmelerin derslere yansıtılmadığını, derslerde üretilen bebekler ile piyasadaki bebeklerin üretiminin teknik ve malzeme olarak benzemediğini tespit etmiştir.

Akın (2005) “Halk Eğitim Merkezlerinde Verilen El Sanatları Kurslarının Öğretmen ve Kursiyer Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde; Ankara iline bağlı Halk eğitimi merkezlerinde verilen el sanatları kurslarının niteliğini, personelini, donanımını, süresinin yeterlilik derecesini ve kursiyerlerin kursları terk etme nedenlerini saptamak amacıyla anket formu kullanmıştır. Kursların durumu betimleyerek, sorunların derecesini belirlemiştir. Sonuç olarak kursiyerler Halk Eğitimlerdeki el sanatları kurslarında, yöneticileri çok yeterli, öğretmenlerini pek çok yeterli, donanımı çok yeterli, süre ve zamanlamayı pek çok yeterli bulmuşlardır. Öğretmenler ise el sanatları kurs programını bina donanımını, süre ve zamanlamayı yeterli bulmuşlardır. Genel anlamda kursiyerlerin ve öğretmenlerin, Halk Eğitimi Merkezlerindeki el sanatları kurslarını, yeterli bulduklarını saptayarak verilen eğitimin kalitesini artırmaya yönelik öneriler geliştirmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yöntemi açıklanarak, evren ve örnekleme belirtilmiştir. Veri toplanmasında kullanılan ölçme araçlarının niteliği ve verilerin analizinin nasıl yapıldığı açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma survey yöntemine dayalı bir araştırmadır. Survey yönteminde amaç, birey ya da grubun durumunu açıklamak, betimlemek, sadece eldeki araştırma grubuna ait olan ve onu diğerlerinden ayıran özel nitelikleri saptamak, aydınlatmak ve tanıtmaktır (Kaptan, 1998, s.71).

Bu araştırmanın yürütülmesinde genel tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırmada, Anket survey ile toplanan nicel bilgiler yorumlanmıştır. Anket formu ile folklorik bebek kurslarının yeterliliği, folklorik bebeklerin yöresel giysi çeşitliliğini ne kadar yansıttığı, tanıtım olanaklarının yeterliliği, ekonomiye ve turizme olan katkısı incelenmiştir. Folklorik bebeklerin çeşitli özellikleri ise bilgi formu ile belirlenmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini; Ankara'daki Halk Eğitimi Merkezlerinde açılan Folklorik Bebek kurslarına katılan ve piyasada folklorik bebek üretip satışa sunan 90 kişi oluşturmaktadır. Bu kurslarda ve piyasadaki kişiler tarafından yapılan folklorik bebekler içerisinden farklı özelliğe ve yöresel çeşitliliğe sahip olan bebeklerden örneklem seçilmiştir. Araştırmada gözlenen folklorik bebek sayısı 50 adettir.

Ankara il merkezinde 2007- 2008 Eğitim-öğretim yılında Halk Eğitimi Merkezlerinde açılan folklorik bebek kurslarındaki ve piyasada folklorik bebek üreten kişilerin ve seçilen bebeklerin sayıları tablo 1 de verilmiştir.

Tablo 1

Ankara İlindeki Halk Eğitimi Merkezlerindeki Folklorik Bebek Kurslarında ve Piyasadaki Folklorik Bebek Üreticilerinin ve Seçilen Bebeklerin Sayısal Dağılımı

Ankara İl Merkezinde Folklorik Bebek Kursu açılan Halk Eğitim Merkezleri ve Piyasa	Kurslara katılanlar	Anket uygulananlar	Seçilen Bebekler
Altındağ Halk Eğitimi Merkezi	20	19	7
Başkent Halk Eğitimi Merkezi	15	12	5
Yenimahalle Halk Eğitimi Merkezi	15	12	7
Etimesgut Halk Eğitimi Merkezi	22	18	15
Keçiören Halk Eğitimi Merkezi	26	17	5
Piyasa	–	12	10
Toplam		90	50

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada konu ile ilgili literatür taraması yapılarak, elde edilen veriler ve problem / alt problemler yardımıyla ölçme aracında yer alacak durumlar tespit edilmiş, tespit edilen verilerin dökümü ve yorumu yapılmıştır.

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak anket ve bilgi formu kullanılmıştır. Halk Eğitimi Merkezlerindeki kurslarda ve piyasada folklorik bebek yapan kişilerin, bireysel özelliklerini belirlemek için dört soru sorulmuştur. Beş soru kursların yeterliliğini, malzeme ve yazılı kaynak temin derecesini belirlemek için, on dokuz soru folklorik bebeklerin özelliklerini, çeşitlerini, üretim kaynağını, turizmdeki ve ekonomideki yerini belirlemek üzere, toplam 28 sorudan oluşan anket hazırlanmıştır. Anketin kapsam geçerliliğini belirlemek için uzman görüşlerine (dört uzman) başvurulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda araştırmanın amacına yönelik olmayan ve aynı anlama gelen sorular anketten çıkarılıp, iyileştirilmesi gereken

maddeler üzerinde düzeltmeler yapılarak ankete son şekli verilmiştir.

Hazırlanan anketler, Ankara il merkezinde 2007- 2008 Eğitim- öğretim yılı içerisinde folklorik bebek kursu açılan beş Halk Eğitimi Merkezinde ve piyasada turistik mekânlardaki folklorik bebek üreten 90 kişiye uygulanmıştır.

Halk Eğitimi Merkezinde ve piyasada üretilmiş olan folklorik bebeklerin bilgi formlarında kullanılmak üzere fotoğrafları çekilmiş, bilgi formlarında her bir bebeğe ait örnek no, inceleme tarihi, boyut, araç- gereç, çeşit, giysiyi tamamlayan parçalar, teknik, renk ve kompozisyon özelliklerine yer verilmiştir.

Folklorik bebeklerin yapılmakta ve pazarlanmakta olduğu yerler; internetten, sergilerden, Halk Eğitimi Merkezlerinden, DÖSİM' den, Ankara kalesinden ve çeşitli turistik el sanatları satış mekânları ziyaret edilerek tespit edilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Veri toplama aracı olan ankette yer alan soruların çözümlenmesinde, dört seçenekli likert tipi ölçek kullanılmıştır. Ankette sorulara ilişkin çok cevabına 4, orta 3, az 2, hiç 1 puan verilerek değerlendirilmiştir. Değer aralıkları aşağıdaki gibidir;

- * Çok : 3.26 - 4.00
- * Orta : 2.51 – 3.25
- * Az : 1.76 – 2.50
- * Hiç : 1 – 1.75 aralığında düşünülmüştür.

Anket sorularına verilen cevaplar tablolara aktarılmış ve ortalamaları alınmıştır. Ortalamalar ışığında tabloların yorumu yapılmıştır. 2.51 ve üzeri puanlar olumlu, yeterli kabul edilmiştir.

Bilgi formlarından elde edilen bilgiler de tablolara aktarılmış, yüzdelik hesaplamaları yapılarak çözümlenmiştir. Çıkan sonuçlar konu ile ilgili daha önce yapılmış araştırmalarla karşılaştırılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde verilerin analizi sonunda elde edilen bulgular, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda tablolastırılarak ortaya konulmuş ve yorumları yapılmıştır.

4.1. Anketten Elde Edilen Bulgular Ve Yorumlar

4.1.1. Folklorik Bebek Üreten Kişilerin Demografik Özellikleri Nelerdir?

Uygulanan anketten elde edilen bulgular değerlendirilerek bu bölümde sunulmuştur.

Ankara iline bağlı Halk Eğitimi Merkezlerinde ve piyasada folklorik bebek üreticilerinin cinsiyet dağılımları, yaşları, öğrenim düzeyleri ve meslekleri ile ilgili bulgular tablo 2' de yer almaktadır.

Tablo 2
Cinsiyet, Yaş, Öğrenim Düzeyleri Ve Meslek Dağılımları

Cinsiyet	Seçenekler	Sayı	%
	Kadın	80	88,89
	Erkek	10	11,11
	Toplam	90	100
Yaşlar	15- 25 arası	10	11,11
	26-35 arası	43	47,78
	36- 45 arası	26	28,89
	46 ve üzeri	11	12,22
	Toplam	90	100
Öğrenim Düzeyleri	İlköğretim mezunu	20	22,22
	Lise mezunu	48	53,34
	Üniversite mezunu	18	20,00
	Master- Doktora	4	4,44
	Toplam	90	100
Meslekler	Ev hanımı	44	48,89
	Memur	12	13,33
	Emekli	16	17,79
	Özel kurumda çalışıyor	8	8,88
	Serbest meslek	10	11,11
	Toplam	90	100

Tablo 2 incelendiğinde ankete katılan bireylerin % 88,89'unun bayan % 11,11'inin erkek olduğu görülmektedir.

Bireylerin % 47,78'inin 26- 35 yaşları arasında, % 28,89'unun 36- 45 yaşları arasında, % 12,22'inin 46 ve üzeri yaşları arasında, %11,11'inin 15- 25 yaşları arasında olduğu görülmektedir.

Öğrenim düzeyleri incelendiğinde ankete katılan bireylerin % 53,34'ünün

lise, % 22,22'sinin ilköğretim, % 20,00'sinin üniversite, %4,44'ünün mastır- doktora düzeyinde eğitim almış oldukları görülmektedir.

Meslek dağılımları incelendiğinde ankete katılan bireylerin % 48,89'unun ev hanımı, % 17, 79'unun emekli, % 13,33'ünün memur, % 11,11'inin serbest meslek sahibi, % 8,88'inin özel bir kurumda çalışmakta olduğu görülmektedir.

Buna göre, folklorik bebek üreten bireylerin çoğunluğunu bayanlar oluşturmaktadır. Folklorik bebek üretiminde bulunan bireylerin çoğunluğunu orta yaşa yakın yetişkin bireyler oluşturmaktadır.

Folklorik bebek üreten kişilerin eğitim durumları genellikle lise düzeyindedir. Folklorik bebek üretiminde bulunan bireylerin çoğunluğunun ev hanımları olduğu saptanmıştır.

4.1.2. Folklorik Bebek Kursları Ne Derece Yeterlidir?

Ankara iline bağlı Halk Eğitimi Merkezlerindeki folklorik bebek kurslarının yeterliliği ile ilgili bulgulara tablo 3'de yer verilmiştir.

Tablo 3

Folklorik Bebek Kurslarının Yeterlilik Dereceleri

Sorular	Çok (4)	Orta (3)	Az (2)	Hiç (1)	n	Aritmetik Ortalama
1. Folklorik bebek konusunda verilen kurslar sizce ne derecede yeterlidir?	48	26	10	6	90	3,28*
2. Folklorik bebek kursunda ulaşmak istediğiniz amacınıza ne derece ulaştınız?	25	43	12	10	90	2,92*
3. Folklorik bebek yapımında belirli tekniklerin dışında daha pratik yöntemleri ne derece uyguluyorsunuz?	10	20	48	12	90	2,31
Toplam						2,84*

*İlgili kriterin yeterli sayılabileceğini göstermektedir

Tablo 3 incelendiğinde bireylerin folklorik bebek kurslarını yeterli gördükleri, folklorik bebek kurslarına katılarak ulaşmak istedikleri amaçlara ulaşabildikleri, folklorik bebek yapımında belirli tekniklerin dışında daha pratik teknikleri fazla kullanamadıkları belirlenmiştir.

Çil'in (2005) Kız Meslek Liselerinde yapmış olduğu araştırmada yapma bebekçilik derslerinde, belli tekniklerin dışında daha pratik yöntemlerin fazla kullanılmadığı görülmüştür. Bu konuda araştırma bulguları arasında benzerlik bulunmaktadır.

4.1.3. Folklorik Bebek Üretiminde Araç- Gereç Ve Yazılı Kaynak Temini Ne Derece Yeterlidir?

Ankara İline bağlı Halk Eğitimi Merkezlerinde ve piyasada folklorik bebek üreticilerinin malzeme ve yazılı kaynakları kolaylıkla temin edip edemedikleri ile ilgili bulgulara tablo 4'de yer verilmiştir.

Tablo 4
Malzeme ve Yazılı Kaynak Temin Dereceleri

Sorular	Çok (4)	Orta (3)	Az (2)	Hiç (1)	n	Aritmetik Ortalama
1. Folklorik bebek yapımında, yeterli yazılı kaynak elde edebiliyor musunuz?	7	13	41	29	90	1,97
2. Folklorik bebek yapım malzemelerini kolaylıkla bulabiliyor musunuz?	8	14	48	20	90	2,11
Toplam						2,04

Tablo 4 incelendiğinde folklorik bebek yapımında yeterli yazılı kaynak elde edilemediği ve bebek yapım malzemelerinin kolaylıkla bulunamadığı anlaşılmaktadır.

Çil'in (2005) Kız Meslek Liselerinde yapmış olduğu araştırmada öğretmenlerin, yapma bebekçilik derslerini yürütebilmek için çok fazla yazılı kaynak bulamadıkları, yabancı kaynaklara ise hiç ulaşamadıkları saptanmıştır. Araştırma bulguları arasında benzerlik bulunmaktadır.

4.1.4. Folklorik Bebekler Yöresel Ve Geleneksel Özellikleri Ne Derece Yansıtmaktadır?

Ankara iline bağlı Halk Eğitimi Merkezlerinde ve piyasadaki folklorik bebeklerin geleneksel özellikleri ne derece yansıttıkları ile ilgili bulgular tablo 5’de yer almaktadır.

Tablo 5
Folklorik Bebeklerin Geleneksel Özellikleri Yansıtırma Dereceleri

Sorular	Çok (4)	Orta (3)	Az (2)	Hiç (1)	n	Aritmetik Ortalama
1. Üretmiş olduğunuz bebekler Türkiye’deki geleneksel giysi çeşitliliğini ne derece yansıtıyor?	61	19	10	-	90	3,56*
2. Folklorik bebeğin giysi işlemesi ne derece sadeleştiriliyor?	18	28	36	8	90	2,62*
3. Folklorik bebeğin takıları ne derece sadeleştiriliyor?	13	57	10	10	90	2,81*
4. Folklorik bebeğin baş süslemesi ne derece sadeleştiriliyor?	15	20	45	10	90	2,44
5. Folklorik bebeğin giysisi belli bir yöreyi ne derece tanıtıyor?	68	14	8	-	90	3,66*
Toplam						3,01*

*İlgili kriterin yeterli sayılabileceğini göstermektedir

Tablo 5 incelendiğinde bireylerin üretmiş oldukları bebeklerin Türkiye’deki geleneksel özellikleri yeterli derecede yansıttığı, folklorik bebeklerin giysi işlemelerinde ve takılarında sadeleştirimin fazla olduğu, baş süslemesinde sadeleştirimin az olduğu, bebeklerin giysilerinin belli bir yöreyi yeterli derecede yansıttığı belirlenmiştir.

4.1.5. Folklorik Bebeklerin Turizmdeki Yeri ve Ekonomiye Katkısı Ne Derece Yeterlidir?

Ankara iline bağılı Halk Eğitimi Merkezlerinde ve piyasadaki folklorik bebeklerin turizmdeki yeri ve ekonomiye katkısı ile ilgili bulgulara tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 6
Folklorik Bebeklerin Turizmdeki Yerinin ve Ekonomiye Katkısının Yeterliliği

Sorular	Çok (4)	Orta (3)	Az (2)	Hiç (1)	n	Aritmetik Ortalama
1. Folklorik bebeklere halk tarafından gösterilen ilgi ne derece yeterlidir?	11	40	29	10	90	2,57*
2. Folklorik bebeklere turistler tarafından gösterilen ilgi ne derece yeterlidir?	28	37	17	8	90	2,94*
3. Folklorik bebekler insanları koleksiyonculuğa ne derece teşvik ediyor?	18	10	36	26	90	2,11
4. Folklorik bebek kurslarında üretilen bebekler ile piyasada satılan turistik bebekler teknik olarak ne derece benziyor?	8	6	27	49	90	1,58
5. Folklorik bebeklerinizin yurt içinde tanıtımı ile ilgili etkinlikleri yeterli buluyor musunuz?	2	8	22	58	90	1,48
6. Folklorik bebeklerinizin yurt dışında tanıtımı ile ilgili etkinlikleri yeterli buluyor musunuz?	2	16	25	47	90	1,70
7. Folklorik bebeklerinizin tanıtılması ve pazarlanmasında bir kurum veya kuruluşla işbirliği yapıyor musunuz?	5	-	14	71	90	1,32
8. DÖSİM (Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü) ile yapmış olduğunuz bebeklerle ilgili çalışmalar yapıyor musunuz?	-	2	9	79	90	1,21
9. Bir ayda ürettiğiniz folklorik bebek sayısı ne derece yeterlidir?	4	20	40	26	90	2,02
10. Bir ayda sattığınız folklorik bebek sayısı ne derece yeterlidir?	-	4	7	79	90	1,16
11. Folklorik bebeklerden elde ettiğiniz maddi kazanç ne derece yeterlidir?	-	3	17	70	90	1,25
Toplam						1,75

*İlgili kriterin yeterli sayılabileceğini göstermektedir

Tablo 6 incelendiğinde, folklorik bebeklere halk ve turistler tarafından gösterilen ilginin yeterli olduğu, folklorik bebeklerin insanları koleksiyonculuğa teşvik edecek nitelikte olmadığı, folklorik bebek kurslarında üretilen bebekler ile piyasada satılan turistik bebeklerin birbirlerine teknik olarak benzemediği görülmüştür. Bireylerin yapmış oldukları folklorik bebeklerin yurt içinde ve yurt dışındaki tanıtımı ile ilgili etkinlikleri yeterli bulmadıkları, folklorik bebeklerin tanıtılması ve pazarlanmasında bir kurum veya kuruluşla yeterli işbirliği yapamadıkları, Kültür Bakanlığına bağlı DÖSİM ile yeterince çalışmalar yapılmadığı belirlenmiştir. Ekonomiye olan katkısı incelendiğinde, üreticilerin bir ayda üretmiş oldukları folklorik bebek sayısının yeterli olmadığı, bir ayda satılan bebek sayısının da yeterli olmadığı yani folklorik bebek yapımından yeterince maddi kazanç sağlayamadıkları belirlenmiştir.

Çil'in (2005) Kız Meslek Liselerinde yapmış olduğu araştırmada yapma bebekçilik derslerinde üretilen bebeklerin, öğrencileri koleksiyonculuğa teşvik etmediği, pazarlanmasında destek veren kurum ya da kuruluş olmadığı için bu kurum ya da kuruluşların yapma bebek derslerinin geliştirilmesinde rol almadığı ve üretilen bebeklerle kazanç sağlayamadıkları belirtilmiştir. Araştırma bulguları arasında bazı benzerlikler bulunmaktadır.

4.1.6. Folklorik Bebek Üretim Kaynağı Ve Çeşitleri Nelerdir?

Ankara iline bağlı Halk Eğitimi Merkezlerinde ve piyasada folklorik bebek üreticilerinin folklorik bebek üretim kaynağı ile ilgili bulgulara tablo 7'de yer verilmiştir.

Tablo 7
Folklorik Bebek Üretim Kaynağı

Folklorik Bebek Yapımının Nasıl Öğrenildiği	Sayı	%
a) Meslek Lisesinde veya Üniversitede öğrenci iken öğrendim	14	15,56
b) Halk eğitim merkezlerindeki kurslardan öğrendim	68	75,56
c) Hobi olarak ilgilendiğim için kendi çabalarımla öğrendim	8	8,88
d) Diğer	0	0
Toplam	90	100

Tablo 7 incelendiğinde folklorik bebek yapımını ankete katılan bireylerin % 75,56'sının halk eğitimi merkezlerindeki kurslara katılarak, % 15,56'sının meslek lisesinden veya üniversitelerden, % 8,88'inin hobi olarak ilgilendiklerinden kendi çabalarıyla öğrendikleri görülmektedir.

Buna göre, folklorik bebek üretiminde bulunan bireylerin çoğunluğunun folklorik bebek yapımını Halk Eğitimi Merkezlerindeki kurslara katılarak öğrendikleri belirlenmiştir.

Ankara iline bağlı Halk Eğitimi Merkezlerinde ve piyasada üretilen folklorik bebek çeşitleri ile ilgili bulgulara tablo 8'da yer verilmiştir.

Tablo 8
Folklorik Bebek Çeşitleri

Yapılmış Olan Folklorik Bebek Çeşitleri	Sayı	%
a) Kitre Bebek	37	41,11
b) Taş Bebek	40	44,45
c) Yüzü Kalıp Tekniği İle Yapılan Bebek	8	8,89
d) Tutkallı Hamur İle Yapılan Bebek	3	3,33
e) Folklorik Giysi Giydirilen Hazır Bebek	2	2,22
f) Diğer, varsa lütfen belirtiniz	0	0
Toplam	90	100

Tablo 8 incelendiğinde folklorik bebek yapımını ankete katılan bireylerin % 44,45'inin taş bebek, % 41,11'inin kitre bebek, % 8,89'unun yüzü kalıp tekniği ile yapılan bebek, % 3,33'ünün tutkallı hamur ile yapılan bebek, % 2,22'sinin folklorik giysi giydirilen hazır bebek çeşitlerinden yapmış oldukları görülmektedir.

Buna göre, en çok taş bebek yapımının tercih edildiği, farklı bebek çeşitlerinin fazla yaygın olarak yapılmadığı belirlenmiştir.

4.1.7. Folklorik Bebek Üreticilerinin Bu Sektörün Geliştirilmesine Yönelik Beklentileri Nelerdir?

Ankara iline bağlı Halk Eğitimi Merkezlerinde ve piyasada folklorik bebek üreticilerinin folklorik bebek üretiminin geliştirilmesine yönelik beklentileri ile ilgili bulgulara tablo 9' da yer verilmiştir.

Tablo 9
Folklorik Bebek Üretiminin Geliştirilmesine İlişkin Beklentiler

Beklentiler	Sayı	%
a) Yurt içi tanıtım olanaklarının artırılarak halkın bilinçlendirilmesi	25	22,72
b) Yurt dışı tanıtım olanaklarının artırılarak ülke turizmine katkı sağlanması	20	18,18
c) Kültür bakanlığı, valilik ve yerel yönetimlerin folklorik bebek üretimine katkı sağlayacak projeleri gerçekleştirerek desteklemeleri.	6	5,45
d) Ülkemizi temsil edebilecek üretimi kolay örnek folklorik bebeklerin seri üretiminin yapılması	23	20,94
e) Seri üretimin geliştirilmesi için folklorik bebek üretim atölyelerinin kurulması	16	14,54
f) Folklorik bebek kursların yaygınlaştırılması	10	9,09
g) Yarışmaların düzenlenmesi	5	4,54
h) Folklorik bebek seminerlerinin artırılması	5	4,54
Toplam	110*	100

*Cevaplayanlar birden çok seçenek işaretlediği için sayı toplamı 90' dan fazla çıkıyor.

Tablo 9 incelendiğinde, üreticilerin folklorik bebek üretiminin geliştirilmesine yönelik beklentilerinin % 22,72' sinin yurt içi tanıtım olanaklarının artırılarak halkın bilinçlendirilmesi, % 20,94'ünün ülkemizi temsil edebilecek üretimi kolay örnek folklorik bebeklerin seri üretiminin yapılması, % 18,18'inin yurt dışı tanıtım olanaklarının artırılarak ülke turizmüne katkı sağlanmasıdır. % 14,54'ünün seri üretimin geliştirilmesi için folklorik bebek üretim atölyelerinin kurulması, % 9,09'unun folklorik bebek kursların yaygınlaştırılması, % 5,45'ünün kültür bakanlığı, valilik ve yerel yönetimlerin folklorik bebek üretimine katkı sağlayacak projeleri gerçekleştirerek desteklemeleri, % 4,54'inin yarışmaların düzenlenmesi, % 4,54'inin folklorik bebek seminerlerinin artırılması şeklinde olduğu görülmektedir.

Buna göre, en çok yurt içi tanıtım olanaklarının artırılarak halkın bilinçlendirilmesi yönünde bir beklentinin olduğu belirlenmiştir.

4.2. Bilgi Formundan Elde Edilen Bulgular Ve Yorumlar

Ankara iline bağlı Halk Eğitimi Merkezlerinde ve piyasadaki kişilerin yapmış oldukları folklorik bebeklerin çeşitli özellikleri bilgi formları ile incelenmiştir.

4.2.1. Bilgi Formları

Folklorik bebeklerin araç- gereç, çeşit, giysiyi tamamlayan parçalar, teknik, renk ve kompozisyon özelliklerini belirlemeye yönelik bilgi formları, 50 adet örnek bebek için ayrı ayrı hazırlanarak verilmiştir.

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 1
Şekil No	: 1
İnceleme Tarihi	: 12.06.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Başkent Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Kitre Bebek
Boy	: 42 cm
Ait Olduğu Yöre	: Kars – Damal
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	:Kitre, Pamuk, Tel, Patiska Kumaş, Tutkal, Boya

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Fes, Yazma, Takı, Şalvar, Gömlek, Üç etek, Önlük, Kuşak, Çorap, Çarık

Süsleme Tekniği

: *Feste*; Boncuk örgü. *Kuşakta*; Çarpana Dokuma. *Takıda*; Boncuk Örgü

Kullanılan Renkler

: *Feste*; Turuncu, Siyah. *Şalvarda*; Yeşil. *Üç etekte*; Turuncu, *Önlükte*; Mavi, Yeşil, Turuncu, Kırmızı. *Kuşakta*; Kahverengi. *Çorapta*; Beyaz

Kullanılan Gereçler

: *Feste*; Boncuklar, Döküm para. *Şalvar ve Gömlekte*; Kadife Kumaş, *Önlükte*; Çizgili Kutnu ve Kadife Kumaşlar, *Kuşakta*; Yün İplik, *Takıda*; Düğmeler, Boncuklar. *Çorapta*; Yün İplik. *Çarıkta*; Deri.

Kompozisyon

: Kars- Damal yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde köşeleri renkli ipliklerle işlenmiş örtü vardır. Üzerine yöredeki adı kofik olan fes giydirilmiştir. Fesin alın kısmına geometrik motiflerle işlenmiş yörede siğil denilen şerit dikilmiş, fesin yanlarından çenenin altına gelen siyah ve koyu kırmızı boncuk dizisi vardır. Alında ise bir küçük altın vardır. Bebeğin bedenine şalvar, gömlek ve üçetek giydirilmiştir. Belinde arkada dört renk etek parçasından oluşan ve yanlardan sarkan çarpana dokumadan yöresel kuşak vardır. Takı olarak renkli boncuklarla örülen geometrik motifli göğüslük vardır. Ayakta ise yöresel motifli çorap ve çarık vardır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Nurcan Tüfekçi

Yaşı

: 47

Öğrenim Durumu

: Yüksek Lisans

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 2
Şekil No	: 2
İnceleme Tarihi	: 12.06.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Başkent Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Kitre Bebek
Boy	: 42 cm
Ait Olduğu Yöre	: Tokat (Göçerlerin günlük giysisi)
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Patiska kumaş, Tutkal, Tiftik, Boya, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Yazma, Şalvar, Üç etek, Önlük, Takı, Çorap, Çarık

Süsleme Tekniği

: *Yazmada;* Boncuk Oyası. *Önlükte;* İşleme. *Takıda;* Boncuk Örgü

Kullanılan Renkler

: *Yazmada;* Kahverengi. *Şalvarda;* Turuncu. *Üç etekte;* Yeşil, Turuncu. *Önlükte;* Siyah, Turuncu, Yeşil. *Takıda;* Mavi, Beyaz. *Çorapta;* Siyah, Beyaz, Turuncu.

Kullanılan Gereçler

: *Şalvarda;* Keten, *Üç Etekte;* Harç. *Önlükte;* Etamin Kumaş, Yün İplikler, Harç, *Takıda;* Zincir, Döküm Paralar, Metaller, Boncuklar. *Çorapta;* Yün iplikler.

Kompozisyon

: Tokat göçerlerin günlük giysisi aslına uygun

olarak giydirilen bebeğin baş süslemesinde oyalı yazma, boncuklardan ve döküm paralardan oluşan bir çene altı bağı vardır. Bebeğin bedeninde şalvar, kolları püsküllü üç etek, ve önlük bulunur. Takı olarak gümüş para, metal kolye, zincir ve boncuk örgü vardır. Belde dokuma heybe vardır. Ayağa yün çorap ve bağlı çarık giydirilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Ayten Erözalp

Yaşı

: 47

Öğrenim Durumu

: Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 3
Şekil No	: 3
İnceleme Tarihi	: 12.06.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Başkent Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Kitre Bebek
Boy	: 42 cm
Ait Olduğu Yöre	: Kars
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Patiska Kumaş, Tutkal, Tiftik, Boya, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Başlık, Şalvar, Gömlek, Cepken, Kuşak,

Çorap, Çarık

Süsleme Tekniği: *Cepkende*; Kordon Tutturma.**Kullanılan Renkler**: *Şalvarda*; Gri. *Cepkende*; Siyah.*Kuşakta*; Kırmızı, Siyah, Mavi.**Kullanılan Gereçler**: *Başlıkta*; Keten Kumaş. *Gömlekte*; Keten*Cepkende*; Kadife. *Kuşakta*; Yün İplikler**Kompozisyon**

: Kars yöresi erkek giysisi giydirilen bebeğin

başında yöredeki adı papak olan fes üzerine de yöredeki adı çit olan üzeri desenli pamuklu bezle birlikte başa sarılmıştır. Bebeğin bedenine dik yaka bir mintan, şalvar, kolları ve kenarları kordon tutturma tekniği ile işli cepken giydirilmiştir. Bele kalın dokumadan kuşak takılmıştır. Ayakta ise yün çorap ve çarık vardır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Nurcan Tüfekçi

Yaşı

: 47

Öğrenim Durumu

: Yüksek Lisans

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 4
Şekil No	: 4
İnceleme Tarihi	: 12.06.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Başkent Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Kitre Bebek
Boy	: 42 cm
Ait Olduğu Yöre	: Çorum
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Patiska Kumaş, Tutkal, Tiftik, Boya, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar : Başlık, Şalvar, Üç etek, Cepken, Kuşak, Çorap**Süsleme Tekniği**: *Cepkende*; Kordon Tutturma. *Kuşakta*;*Çarpana Dokuma***Kullanılan Renkler**: *Başlıkta*; Turuncu. *Şalvarda*; *Eflatun**Üç etekte*; Turuncu. *Cepkende*; Siyah*Kuşakta*; Yeşil, Sarı *Çorapta*; Kırmızı**Kullanılan Gereçler**: *Başlıkta*; Organze Tüller, Döküm Paralar,*Tüyler. Şalvarda*; Saten *Üç etekte*; Kutnu*Kumaş. Cepkende*; Kadife, Sim Kordon*Kuşata ve Çorapta*; Yün İplikler, Dokuma**Kompozisyon**

: Çorum düğün giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde renkli tüylerle ve gümüş takılarla süslenmiş bir başlık ve renkli yazmalar vardır. Başlığın alın kısmına aynalar takılmıştır. Fesin üstüne ince tül ve püsküller bele kadar uzanmıştır. Bebeğin bedenine şalvar, kutnu kumaştan üçetek ve üzerine salta adı verilen ön ve kolları simle kordon tutturma tekniğinde kadife bir cepken giydirilmiş, beline uçları püsküllü olan çarpana dokuma ile sarılarak kuşak bağlanmıştır. Takı olarak boynunda altın rengi döküm para ve zincirler vardır. Ayakta ise renkli yün ipliklerle örülen çorap bulunmaktadır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Leyla Taşcıoğlu

Yaşı

: 47

Öğrenim Durumu

: Üniversite

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 5
Şekil No	: 5
İnceleme Tarihi	: 12.06.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Başkent Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Kitre Bebek
Boy	: 42 cm
Ait Olduğu Yöre	: Bursa- Keles
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Patiska Kumaş, Tutkal, Tiftik, Boya, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Fes, Takı, Yazma, Şalvar, Cepken, Önlük, Kuşak, Çorap, Çarık

Süsleme Tekniği : *Feste*; Boncuk İşleme. *Kuşakta*; İşleme. *Önlükte*; Dokuma

Kullanılan Renkler : *Şalvarda ve Kuşakta*; Beyaz, Turuncu, Sarı, Yeşil. *Cepkende*; Siyah. *Önlükte*; Turuncu, Kırmızı, Beyaz, Siyah

Kullanılan Gereçler : *Feste*; Pullar, Boncuklar. *Takıda*; İnciler, Döküm Metaller. *Cepkende*; Kadife. *Önlükte*; Yün İplikler. *Şalvarda ve Kuşakta*; Keten Kumaş. *Çarıkta*; Deri

Kompozisyon

: Bursa- Keles yöresinin günlük giysisi aslına

uygun olarak giydirilen bebeğin baş süslemesinde tepesinin tamamı renkli boncuklarla işlenmiş boncuklu fes, fesin kenarında yazma vardır. Fesin alın kısmından küçük altın rengi paralar sarmaktadır. Bebeğin bedenine ince çizgili beyaz iç gömlek, paçaları renkli ipliklerle yöresel motifler işlenmiş olan keten şalvar, kenarları kırmızı ve beyaz ince harçla süslenmiş kadife cepken giydirilmiştir. Bebeğin yöresel kumaş üzerine el tezgâhında yün ipliklerle dokunmuş yöresel motifli önlük, uçları renkli ipliklerle işli ve püsküllü keten kuşak önlüğe bağlanmıştır. Takı olarak inci dizgili kolye, altın rengi döküm para ve altın tokalı kemer vardır. Ayakta ise renkli yün ipliklerle işlenmiş çorap ve deri çarık bulunmaktadır.

Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı : Leyla Taşçıoğlu

Yaşı : 47

Öğrenim Durumu : Üniversite

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 6
Şekil No	: 6
İnceleme Tarihi	: 25.05.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Etimesgut Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Kitre Bebek
Boy	: 28 cm (Oturur durumda)
Ait Olduğu Yöre	: Saraylı Sultan
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Patiska Kumaş, Boya, Tutkal, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar : Fes, Takı, Entari, Üçetek, Terlik**Süsleme Tekniği**: *Fes, Entari ve Terlikte; Pul-Boncuk İşleme***Kullanılan Renkler**: *Fes, Takı, Üçetek ve Terlikte; Bordo, Altın Sarısı. Entaride; Eflatun***Kullanılan Gereçler**: *Fes, Takı, Üçetek ve Terlikte; Kadife, Simli Harç, Simli İplik, Pullar, Boncuklar Entaride; Saten Kumaş, Simli Harç***Kompozisyon**

: Osmanlı dönemi sultanlarına özgü olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde altın renkli pullarla işlemeli yüksek bir fes bulunmaktadır. Bebeğin bedenine yakası fırfırlı, etek uçlarına doğru geniş ve uzun bir entari, kolları ve entarisi geniş kenarları ise hazır simli harçların dikilmesiyle oluşturulmuş bir üç etek giydirilmiştir. Takı olarak belde bir kemer vardır. Ayakta ise pullarla işli terlik vardır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Yurdagül Kapan

Yaşı

: 37

Öğrenim Durumu

: Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 7
Şekil No	: 7
İnceleme Tarihi	: 25.05.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Etimesgut Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Kitre Bebek
Boy	: 40 cm
Ait Olduğu Yöre	: Kaplumbağa Terbiyecisi
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Patiska Kumaş, Tutkal, Tiftik, Boya, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Başlık, Kaftan, Gömlek, Şalvar, Kuşak, Çarık**Süsleme Tekniği** : *Gömlekte; Tığ Oyası***Kullanılan Renkler** : *Kaftanda; Bordo. Şalvarda; Yeşil, Kuşakta; Sarı, Mavi, Turuncu***Kullanılan Gereçler** : *Başlıkta; Keçe. Kaftanda; Dokuma Kumaş. Gömlekte; Keten Kumaş. Şalvarda; Saten Kumaş. Kuşakta; Yün İplikler, Tahta Boncuk. Çarıkta; Deri***Kompozisyon**

: Osmanlı dönemi ünlü resimlerinden olan

Kaplumbağa Terbiyecisinin giysisi aslına uygun olarak giydirilen bebeğin başında keçeden koni biçiminde yapılan başlığında, alına doğru renkli yünlerden sargı yapılmıştır. Bebeğin bedeninde şalvar, yakası tığ işli gömlek, el dokuması kumaştan uzun bir hırka vardır. Belinde renkli yün ipliklerden saçaklar halinde örülerek uçlarına tahta boncuklar takılmış olan bir kuşak, boynunda dokuma heybe ve tahta maşa vardır. Ayağa ise deri çarık giydirilmiştir. Kompozisyon gereği bebeğin yanında küçük kaplumbağalar bulunmaktadır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı** : Zehra Lofça**Yaşı** : 37**Öğrenim Durumu** : İlköğretim

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 8
Şekil No	: 8
İnceleme Tarihi	: 25.05.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Etimesgut Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	:Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek
Boy	: 38 cm
Ait Olduğu Yöre	: İzmir
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk ve Kalıp Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense,Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Patiska Kumaş, Tutkal, Tiftik, Boya, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Yazma, Şalvar, Üç etek, Cepken, Kuşak, Çorap, Çarık

Süsleme Tekniği : *Yazmada;* İğne Oyası, *Şalvar ve Üç etekte;* Simli Harç Geçirme. *Cepkende;* Kordon Tutturma

Kullanılan Renkler : *Yazmada;* Beyaz. *Şalvarda;* Yeşil. *Cepkende;* Siyah, Altın Sarısı. *Üç etekte;* Turuncu, Kırmızı, Mavi, *Kuşakta;* Kırmızı

Kullanılan Gereçler : *Yazmada;* Boncuklar. *Üç etekte;* Çizgili Kutnu Kumaş. *Cepkende;* Kadife, Simli İplik. *Çarıkta;* Deri

Kompozisyon

: Ege yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde oyalı yazma, yazmanın üzerinden farklı renkte bir yazma altında bağlanmıştır. Bebeğin bedenine geniş bir şalvar, kutnu kumaştan üç etek ve üzerine sim kordon işlemeden kadife cepken giydirilmiştir. Belde kırmızı bir kuşak vardır. Ayakta ise yün çorap ve çarık bulunmaktadır.

Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı : Adalet Cıncık

Yaşı : 38

Öğrenim Durumu : Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 9
Şekil No	: 9
İnceleme Tarihi	: 25.05.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Etimesgut Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek
Boy	: 38 cm
Ait Olduğu Yöre	: Ankara
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk ve Kalıp Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Patiska Kumaş, Tutkal, Tiftik, Boya, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar : Fes, Şalvar, Gömlek, Üç etek, Takı, Terlik**Süsleme Tekniği**: *Üç etekte; İğneardı Nakış, Simli Harç Geçirme, Firkete Oyası, Terlikte; Tığ işlemesi***Kullanılan Renkler**: *Fes, Şalvar, Üç etek ve Terlikte; Mor, Altın sarısı. Gömlekte; Eflatun***Kullanılan Gereçler**: *Fes, Şalvar ve Üç etekte; Saten, Kumaş, Simli Harç, Boncuklar, Pullar Takı ve Terlikte; Simli İplikler***Kompozisyon**

: Ankara yöresel giysisi giydirilen bebeğin

başında kenarları simli harçla süslenmiş bir fes vardır. Fesin çevresinde kenarları firkete oyali bele kadar uzanan bir tül vardır. Bebeğin bedenine yakası fırfırlı eflatun gömlek, geniş ağılı şalvar, sadeleştirilerek bindallı motifi işlenmiş bir üç etek giydirilmiştir. Üç eteğin çevresine simli harç geçirilerek süslenmiştir. Takı olarak, belinde altın sarısı tığ işlemesi ile yapılan tokalı kemer vardır. Ayağına tığ işlemeli terlik giydirilerek giysi tamamlanmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Zehra Lofça

Yaşı

: 37

Öğrenim Durumu

: İlköğretim

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 10
Şekil No	: 10
İnceleme Tarihi	: 25.05.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Etimesgut Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	:Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek
Boy	: 38 cm
Ait Olduğu Yöre	: İzmir
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk ve Kalıp Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Patiska Kumaş, Tutkal, Tiftik, Boya, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar : Fes, Tül, Üç etek, Yelek, Şalvar, Önlük, Takı,

Çorap, Çarık

Süsleme Tekniği: *Tülde*; Firkete Oyası. *Yelekte*; Simli HarçGeçirme. *Önlükte*; Dokuma, Püskül**Kullanılan Renkler**: *Tül ve Şalvarda*; Yeşil. *Üç etek ve**Yelekte*; Kırmızı, Altın Sarısı. *Önlükte*;

Krem Rengi, Eflatun, Pembe, Yeşil

Kullanılan Gereçler: *Fes ve Tülde*; Pullar. *Üç etekte*; KutnuKumaş, *Yelek ve Şalvarda*; Saten Kumaş,Simli Harç. *Önlükte*; Yün İplikler.*Takıda*; Döküm Para. *Çarıktaki*; Deri**Kompozisyon**

: Ege yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde fes, fesin çevresinde kenarları firkete oyalı bele kadar uzanan bir tül vardır. Bebeğin bedenine şalvar, gömlek, üzerine kutnu kumaştan bindallı, kenarları simli harçlarla süslenmiş yelek giydirilmiştir. Belde yöresel motifli dokumadan yapılmış kenarları püsküllü önlük vardır. Takı olarak beşibiryerde, alında ise tek altın vardır. Ayağında ise yün ipliklerle örülen çorap ve çarık bulunmaktadır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Yurdağül Kapan

Yaşı

: 37

Öğrenim Durumu

: Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 11
Şekil No	: 11
İnceleme Tarihi	: 25.05.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Etimesgut Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	:Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek
Boy	: 38 cm
Ait Olduğu Yöre	: İzmir
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk ve Kalıp Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Mezür, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Patiska Kumaş, Tutkal, Tiftik, Boya, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Fes, Yazma, Üç etek, Şalvar, Önlük, Çorap, Çarık

Süsleme Tekniği : *Feste*; Pul -Boncuk İşleme, *Yazmada*; Tığ oyası. *Önlükte*; Püskül yapımı

Kullanılan Renkler : *Fes ve Üç etekte*; Kırmızı. *Yazmada*; Siyah, Sarı *Şalvarda*; Yeşil. *Önlükte*; Siyah, Mavi, Sarı

Kullanılan Gereçler : *Feste*; Pullar. *Üç etekte*; Saten Kumaş, Simli Harç. *Şalvarda*; Kadife Kumaş *Önlükte*; Yün İplikler

Kompozisyon

: İzmir yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde oyalı yazma, yazmanın üzerine gümüş renkli pullarla işlemeli fes giydirilmiştir. Bebeğin bedenine şalvar ve kenarları hazır simli harçların dikilmesiyle oluşturulmuş bir üçetek giydirilmiştir. Belde üzerinde renkli püskülleri olan bir önlük vardır. Ayakta ise yün çorap ve çarık vardır.

Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı : Derya Özgün

Yaşı : 30

Öğrenim Durumu : Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 12
Şekil No	: 12
İnceleme Tarihi	: 25.05.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Etimesgut Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek
Boy	: 38 cm
Ait Olduğu Yöre	: Azerbaycan
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk ve Kalıp Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Patiska Kumaş, Tutkal, Tiftik, Boya, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar : Tül, Entari, Üçetek, Terlik**Süsleme Tekniği**: *Tülde; Firkete Oyası. Entari ve Terlikte; Pul-Boncuk İşleme. Üçetekte; Simli Harç Geçirme.***Kullanılan Renkler**: *Tül ve Üçetekte; Altın Sarısı. Entari ve Terlikte; Lacivert***Kullanılan Gereçler**: *Tül ve Üçetekte; Organze Kumaş. Terlik ve Entaride; Saten, Simli Harç, Pullar, Boncuklar***Kompozisyon**

: Azerbaycan yöresel giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde altın renkli iplik ve pullarla firkete işlemeli uzun bir tül vardır. Bebeğin bedenine göğsü pullarla işli bir gömlek, geniş ve ayak bileklerine kadar uzayan üzeri pullarla işli entari, kolları ve kenarları ise hazır simli harçların dikilmesiyle süslenmiş organze tülünden bir üç etek giydirilmiştir. Takı olarak belde pullarla işli kalın bir kemer vardır. Ayakta ise pullarla işli terlik bulunmaktadır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Nurgül Şahin

Yaşı

: 41

Öğrenim Durumu

: Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 13
Şekil No	: 13
İnceleme Tarihi	: 25.05.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Etimesgut Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek
Boy	: 38 cm
Ait Olduğu Yöre	: Aydın
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk ve Kalıp Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Patiska Kumaş, Tutkal, Tiftik, Boya, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Fes, Yazma, Gömlek, Üç etek, Şalvar, Cepken, Kuşak, Çarık

Süsleme Tekniği

: *Yazmada;* Boncuk Oyası, *Üç etekte;* İğneardı Nakışı. *Cepkende;* Simli Harç Geçirme

Kullanılan Renkler

: *Yazma, Kuşak ve Üç etekte;* Krem Rengi Turuncu, Yeşil, Pembe. *Şalvarda;* Yeşil. *Cepkende;* Bordo

Kullanılan Gereçler

: *Feste;* Döküm Paralar, *Yazma ve Üç etekte;* Simli İplik, Pullar. *Şalvarda;* Saten Kumaş. *Cepkende;* Kadife Kumaş, Simli Harç

Kompozisyon

: Aydın yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde boncuk oyalı yazma, yazmanın üzerinde alın kısmı altın para dizili fes vardır. Fesin kenarlarına renkli ipekli kumaşlar bağlanmıştır. Bebeğin bedenine kolları geniş bir gömlek, şalvar, üçetek, kenarları altın simli harçla süslenmiş yöredeki adı bindal ceket olan bir cepken giydirilmiştir. Belinde işli kuşak vardır. Ayakta ise çarık vardır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Fatma Karakaş

Yaşı

: 45

Öğrenim Durumu

: Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 14
Şekil No	: 14
İnceleme Tarihi	: 25.05.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Etimesgut Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Folklorik Giysili Hazır Bebek
Boy	: 42 cm
Ait Olduğu Yöre	: Bursa- Keles

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Fes, Yazma, Şalvar, Üç etek, Önlük, Çarık**Süsleme Tekniği**: *Yazmada; Firkete Oyası. Üç etekte; İşleme. Önlükte; Dokuma***Kullanılan Renkler**: *Yazmada; Kırmızı. Üç etek ve Önlükte; Beyaz, Yeşil, Mavi, Siyah, Sarı, Turuncu***Kullanılan Gereçler**: *Fes ve Yazmada; Pullar, Tül. Şalvarda; Kadife. Üç etekte; Etamin Kumaş. Önlükte; Yün İplikler***Kompozisyon**

: Bursa- Keles yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde kenarları firkete oyalı yazma, yazmanın üzerinde tepesinde simli harçlı ve alın kısmında altın paralı fes vardır. Bebeğin bedeninde ince çizgili beyaz iç gömlek, kadife şalvar, etamin üzerine renkli ipliklerle işli üçetek, belde püsküllü önlük vardır. Aksesuar olarak bebeğin omzunda dokuma heybe vardır. Ayakta ise yün çorap ve çarık bulunmaktadır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Fatma Karakaş

Yaşı

: 45

Öğrenim Durumu

: Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 15
Şekil No	: 15
İnceleme Tarihi	: 25.05.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Etimesgut Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Folklorik Giysili Hazır Bebek
Boy	: 45 cm
Ait Olduğu Yöre	: Kars - Damal

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar:Fes, Yazma, Üç etek, Şalvar, Önlük,Takı,Çarık**Süsleme Tekniği**: *Önlükte*; Püskül Yapımı. *Takıda*; Pul-Boncuk İşleme**Kullanılan Renkler**: *Yazmada*; Beyaz. *Fes ve Şalvarda*; Yeşil. *Üç etek ve Önlükte*; Kırmızı,Siyah,Mavi, Sarı**Kullanılan Gereçler**: *Üç etekte*; Kutnu Kumaş. *Fes ve Şalvarda*; Kadife, Simli Harç. *Önlükte*;Yün İplikler. *Takıda*; Boncuklar**Kompozisyon**

: Kars- Damal yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde kenarları altın paralarla çevrili fes vardır. Fesin üzerine köşeleri ufak boncuklarla işlenmiş beyaz yazma çene altından bağlanmıştır. Fesin yanlarından çenenin altına gelen boncuk dizisi vardır. Bebeğin bedenine şalvar, kutnu kumaştan üçetek giydirilmiştir. Belinde geometrik motifli işlemeli yanlarından püsküllü önlük vardır. Takı olarak, göğsünde yöresel desenlerle örülmüş boncuk örgü bir göğüslük vardır. Ayağına ise çarık giydirilerek giysi tamamlanmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Nurgül Şahin

Yaşı

: 41

Öğrenim Durumu

: Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 16
Şekil No	: 16
İnceleme Tarihi	: 25.05.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Etimesgut Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Kitre Bebek
Boy	: 38 cm
Ait Olduğu Yöre	: İzmir
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Tutkal, Patiska Kumaş, Tiftik, Boya,

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Fes, Yazma, Takı, Gömlek, Şalvar, Cepken, Önlük, Çarık

Süsleme Tekniği

: *Cepkende*; Sim Sırma, Harç Geçirme
Önlükte; İşleme

Kullanılan Renkler

: *Şalvarda*; Mavi. *Fes ve Cepkende*; Siyah, Altın Sarısı. *Yazma ve Önlükte*; Beyaz, Kırmızı

Kullanılan Gereçler

: *Şalvarda*; Saten Kumaş. *Cepkende*; Kadife, Simli Harç, Simli İplik. *Önlükte*; Keten, Renkli İplikler
Takıda, Altın Paralar

Kompozisyon

: İzmir yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde tepesi renkli püsküllerle çevrili fes, fesin kenarından oyalı yazma takılmıştır. Bebeğin bedenine gömlek, geniş ağılı şalvar ve sim sırma işlenmiş kenarları da hazır simli harçların dikilmesiyle oluşturulmuş bir kadife cepken giydirilmiştir. Belde renkli ipliklerle işli bir önlük vardır. Takı olarak boyunda altın dizisi vardır. Ayakta ise çarık vardır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Arzu Aslan

Yaşı

: 30

Öğrenim Durumu

: Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 17
Şekil No	: 17
İnceleme Tarihi	: 25.05.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Etimesgut Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Kitre Bebek
Boy	: 38 cm
Ait Olduğu Yöre	: Ankara
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Tutkal, Patiska Kumaş, Boya

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Fes, Yazma, Gömlek, Bindallı, Takı, Terlik**Süsleme Tekniği**: *Yazmada;* İğne Oyası. *Gömlekte;* Fes Pul-Boncuk İşleme. *Bindallıda;* Simli Arma Yapıştırma**Kullanılan Renkler**: *Yazmada;* Pembe. *Fes, Bindallı, Takı ve Terlikte;* Bordo, Altın Sarısı**Kullanılan Gereçler**: *Fes ve Bindallıda;* Kadife Kumaş, Simli Harç**Kompozisyon**

: Ankara – Beypazarı yöresi giysisi aslına uygun

olarak giydirilen bebeğin baş süslemesinde incilerle işli fes, fesin üzerinde oyalı yazma bele kadar sarmaktadır. Bebeğin bedenine yakası fırfırlı ve boncuk işli bir gömlek, kollara ve entarisine hazır sim sırma işlemeli arma yapıştırılmış, kenarlara ise hazır simli harçların dikilmesiyle oluşturulmuş bindallı giydirilmiştir. Takı olarak belinde bir kemer ve parmağında yüzük vardır. Ayakta ise işli terlik vardır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Aygül Ertürk

Yaşı

: 37

Öğrenim Durumu

: İlköğretim

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 18
Şekil No	: 18
İnceleme Tarihi	: 25.05.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Etimesgut Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Kitre Bebek
Boy	: 38 cm
Ait Olduğu Yöre	: Ankara - Seymen
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	:Kitre, Pamuk, Tel, Patiska Kumaş, Tutkal,Tiftik, Boya

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar : Fes, Gömlek, Şalvar, Cepken, Kuşak, Çorap, Çarık

Süsleme Tekniği: *Cepkende*; Kordon Tutturma**Kullanılan Renkler**: *Fes, Şalvar, Cepken ve Çarıktaki*; Siyah, *Gömlekte*; Krem Rengi, Turuncu**Kullanılan Gereçler**: *Şalvar ve Cepkende*; Kadife Kumaş, Simli İplik**Kompozisyon**

: Ankara – Beypazarı yöresi Seymen giysisi

aslına uygun olarak giydirilen bebeğin başında fes vardır. Bebeğin bedenine dik yakalı gömlek, simlerle kordon tutturma işli kadife yelek ve kara don giydirilmiştir. Bele efe kuşağı sarılmıştır. Ayakta yün diz çorabı ve çarık vardır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Aygöl Ertürk

Yaşı

: 37

Öğrenim Durumu

: İlköğretim

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 19
Şekil No	: 19
İnceleme Tarihi	: 25.05.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Etimesgut Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Kitre Bebek
Boy	: 38 cm
Ait Olduğu Yöre	: Kars - Kafkas
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Patiska Kumaş, Tutkal, Tiftik, Boya

Bebğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar : Fes, Gömlek, Cepken, Entari, Takı, Terlik**Süsleme Tekniğı**: *Feste*; Boncuk İşleme. *Gömlek, Cepken ve Entaride*; Simli Harç Geçirme**Kullanılan Renkler**: *Gömlekte*; Beyaz. *Cepkende*; Siyah. *Terlik, Fes ve Entaride*; Bordo, Altın Sarısı**Kullanılan Gereçler**: *Feste*; Pullar, Boncuklar. *Gömlek ve Cepkende*; Kadife kumaş ve Simli Harç. *Entaride*; Saten Kumaş**Kompozisyon**

: Kars- Kafkas yöresi giysisi aslına uygun

olarak giydirilen bebeğin baş süslemesinde baştan arkaya doğru sarkan uzun beyaz tül vardır. Tülün üzerinde altın renkli pullarla işlemeli sivri uçlu bir fes vardır. Bebeğin bedenine yakası fırırlı gömlek, geniş ve ayak bileklerine kadar uzayan uçlarına simli harç geçirilmiş entari, üzerine de iplik ve pullarla işli kolları ve kenarları ise simli harçlarla temizlenmiş kadife bir cepken giydirilmiştir. Takı olarak belde pullarla işli bir kemer vardır. Ayakta ise işli terlik vardır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Arzu Aslan

Yaşı

: 30

Öğrenim Durumu

: Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 20
Şekil No	: 20
İnceleme Tarihi	: 25.05.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Etimesgut Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Kitre Bebek
Boy	: 38 cm
Ait Olduğu Yöre	: Eskişehir - Sivrihisar
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Patiska, Tutkal, Tiftik, Boya

Bebeğin Giysisinde :

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Yazma, Gömlek, Şalvar, Cepken, Kuşak, Çarık

Süsleme Tekniği : *Cepkende;* Kordon Tutturma

Kullanılan Renkler : *Yazma ve Gömlekte;* Beyaz. *Şalvarda;*

Yavruağzı. Cepken ve Çarıktaki; Siyah

Kullanılan Gereçler :*Gömlek ve Şalvarda;* Saten Kumaş.

Cepken ve Kuşakta; Kadife, Simli İplik

Kompozisyon : Eskişehir- Sivrihisar yöresi giysisi aslına uygun olarak giydirilen bebeğin başına kenarları oyalı yemeni takılmıştır. Bebeğin bedenine yakası fırfırlı gömlek, geniş ağı şalvar, kolları ve yanları sim kordon tutturma tekniğiyle işli yöredeki adı sarka sefahir olan bir cepken giydirilmiştir. Belde gümüş simli püsküllü bir kuşak vardır. Ayakta ise çarık vardır.

Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı : Aygöl Ertürk

Yaşı : 37

Öğrenim Durumu : İlköğretim

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 21
Şekil No	: 21
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Altındağ Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 17 cm
Ait Olduğu Yöre	: Ankara, Beypazarı
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	:Taş, Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı,Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Fes, Yazma, Bindallı, Şalvar, Takı, Çarık**Süsleme Tekniği**: *Fes, Yazma, Şalvar ve Çarıktaki*; Boyama
Bindallıda; Simli Harç Geçirme, Boyama**Kullanılan Renkler**: *Yazmada*; Krem Rengi. *Fes ve Bindallıda*;
Bordo, Altın Sarısı. *Şalvarda*; Mavi.
Çarıktaki; Kırmızı**Kullanılan Gereçler**: *Feste*; Döküm para. *Bindallıda*; Simli Harç.
Yazma ve Şalvarda; Seramik Hamuru**Kompozisyon**

: Ankara – Beypazarı yöresi giysisi aslına uygun

olarak giydirilen bebeğin baş süslemesinde seramik hamurundan krem rengi yazma ve bordo renk fesin üstüne hazır metal paraların birleştirilmesiyle tepelik yapılmıştır. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine şalvar, üzerine mine, çiçek, dal ve yapraklarda oluşan motifler ince bir fırça ile boyanarak bindallı yapılmış, kenarlarına ise altın simli harç yapıştırılmıştır. Takı olarak, beline yine seramik hamurundan tokalı bir kemer takılmıştır. Ayak taşları kırmızıya boyanarak çarık görünümü verilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Saliha Tokat

Yaşı

: 40

Öğrenim Durumu

: Üniversite

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 22
Şekil No	: 22
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Altındağ Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 18 cm
Ait Olduğu Yöre	: Ankara- Beypazarı
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	:Taş, Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı,Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Fes, Şalvar, Gömlek, Cepken, Kuşak, Çarık**Süsleme Tekniği**: *Fes, Şalvar, Gömlek ve Kuşakta;* Boyama
Cepkende; Boyama, Simli Harç Geçirme**Kullanılan Renkler**: *Fes, Şalvar Kuşak ve Çarıktta;* Siyah.
*Gömlekte;*Kırmızı.*Cepkende;* Bordo, Altın Sarısı**Kullanılan Gereçler**: *Fes, Şalvar ve Gömlekte;* Seramik Hamuru.
Cepkende; Simli Harç. *Kuşakta;* Zincir**Kompozisyon**

: Ankara – Beypazarı yöresi giysisi aslına uygun

olarak giydirilen bebeğin baş süslemesinde seramik hamurundan yapılan siyah fes, fesin etrafından renkli şerit ve püsküllü olarak boyanmıştır. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine şalvar, çizgili gömlek, üzerine mine, çiçek, dal ve yapraklarda oluşan motifler ince bir fırça ile boyanarak yelek yapılmış, kenarlarına ise altın simli harç yapıştırılmıştır. Beline yine seramik hamurundan efe kuşağı ve zincir takılmıştır. Ayak taşları ise siyaha boyanarak çarık görünümü verilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Saliha Tokat

Yaşı

: 40

Öğrenim Durumu

: Üniversite

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 23
Şekil No	: 23
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Altındağ Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 17 cm
Ait Olduğu Yöre	: Bolu
Bebek Yapım Tekniği	:Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	:Taş, Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı,Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Fes, Yazma, Şalvar, Gömlek, Üç etek, Çarık**Süsleme Tekniği**: *Fes, Şalvar, Gömlek ve Çarıktaki; Boyama.**Üç etekte; Simli Harç Geçirme. Yazmada; Oya***Kullanılan Renkler**: *Fes, Yazma ve Çarıktaki; Kırmızı. Şalvar ve**Gömlekte; Beyaz.Üç etekte; Bordo, Altın Sarısı***Kullanılan Gereçler**: *Feste; Döküm Paralar. Yazmada; Pullar.**Gömlekte; Dantel. Üç etekte; Simli Harç,**Seramik Hamuru***Kompozisyon**

: Bolu yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde seramik hamurundan kırmızı fes ve etrafına yazma şekli verilerek kenarlarına fırkete oyası yapıştırılmıştır. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine şalvar, kolları dantelli gömlek, çizgili boyayarak üçetek yapılmış, kenarlarına ise ince altın renginde hazır harç yapıştırılmıştır. Takı olarak, alnına altın dizisi, beline tokalı bir kemer takılmıştır. Ayak taşları kırmızıya boyanarak çarık görünümü verilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Aynur Tatar

Yaşı

: 30

Öğrenim Durumu

: Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 24
Şekil No	: 24
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Altındağ Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 18 cm
Ait Olduğu Yöre	: Bolu
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Taş, Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Başlık, Şalvar, Gömlek, Yelek, Kuşak, Çarık**Süsleme Tekniği**: *Başlık, Şalvar, Gömlek, Kuşak ve Çarıktaki;**Boyama. Yelekte; Simli Harç Geçirme***Kullanılan Renkler**: *Başlık, Şalvar Yelek ve Çarıktaki; Siyah.**Kuşak ve Gömlekte; Turuncu, Altın Sarısı***Kullanılan Gereçler**: *Başlık, Şalvar ve Gömlekte; Seramik Hamuru.**Yelekte; Simli Harç. Kuşakta; Zincir***Kompozisyon**

: Bolu yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde seramik hamurundan siyah tepesi püsküllü bir başlık vardır. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine şalvar, gömlek, üzerine altın sarısı renk fırça ile desenlendirilerek yelek yapılmış, kenarlarına ise ince altın renginde hazır harç yapıştırılmıştır. Beline yine seramik hamurundan kalın bir kuşak ve zincir takılmıştır. Elinde kırmızı boncuklu tespih vardır. Ayak taşları siyaha boyanarak çarık yapılmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Saliha Tokat

Yaşı

: 40

Öğrenim Durumu

: Üniversite

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 25
Şekil No	: 25
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Altındağ Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 15 cm
Ait Olduğu Yöre	: Çanakkale
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	:Taş, Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı,Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Fes, Yazma, Entari, Önlük Takı, Ayakkabı**Süsleme Tekniği**: *Fes, Yazma ve Önlükte* Pul Yapıştırma.*Entari ve Ayakkabıda; Boyama***Kullanılan Renkler**: *Fes, Yazma ve Önlükte;* Bordo, Kırmızı.*Entaride; Mavi, Beyaz***Kullanılan Gereçler**: *Fes, Yazma ve Önlükte;* Pullar, Boncuklar.*Takıda; Döküm Paralar. Entaride; Seramik Hamuru***Kompozisyon**

: Çanakkale yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde seramik hamurundan pul ve boncuklarla çevrili kırmızı fes, fesin üzerine kenarlarına pullar yapıştırılmış olan kırmızı ve bordo renklerde iki yazma yapılmıştır. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine yöresel motifler ince bir fırça ile boyanarak uzun kollu bir entari yapılmıştır. Beline yine seramik hamurundan motifli ve pullarla süslü bir önlük yapılmıştır. Takı olarak, boynunda beşibiryerde vardır. Ayak taşları siyaha boyanarak ayakkabı yapılmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Satı Çoban

Yaşı

: 20

Öğrenim Durumu

: İlköğretim

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 26
Şekil No	: 26
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Altındağ Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 18 cm
Ait Olduğu Yöre	: Çanakkale
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Taş, Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Fes, Gömlek, Şalvar, Cepken, Kuşak, Çarık**Süsleme Tekniği**: *Feste; Tığ Oyası. Cepkende; Pul Yapıştırma.**Gömlek, Şalvar Kuşak ve Çarıktaki; Boyama***Kullanılan Renkler**: *Fes ve Kuşakta; Turuncu, Beyaz, Yeşil.**Şalvar ve Cepkende; Mavi. Çarıktaki; Siyah***Kullanılan Gereçler**: *Cepkende; Pullar. Kuşakta; Zincir, Döküm**Para. Fes, Gömlek, Şalvar ve Çarıktaki;**Seramik Hamuru***Kompozisyon**

: Çanakkale yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde seramik hamurundan fes, fesin kenarından alına doğru iğne oyları sarmaktadır. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine gömlek, şalvar, üzerine yöresel motifler ince bir fırça ile boyanarak cepken yapılmıştır. Belinde yine seramik hamurundan yöresel motifli bir kuşak boyanmış kuşağın üzerinden köstekli saat zinciri ve mendil sarmaktadır. Ayak taşları siyaha boyanarak çarık görünümü verilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Satı Çoban

Yaşı

: 20

Öğrenim Durumu

: İlköğretim

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 27
Şekil No	: 27
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Altındağ Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 17 cm
Ait Olduğu Yöre	: Bilecik
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Taş, Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Fes, Şalvar, Cepken, Kuşak, Ayakkabı**Süsleme Tekniği**: *Cepkende; Simli Harç Geçirme. Kuşakta;**Püskül Yapımı. Fes, Şalvar ve Ayakkabıda;**Boyama***Kullanılan Renkler**: *Fes, Şalvar ve Cepkende; Mavi. Kuşakta;**Beyaz, Turuncu, Yeşil, Sarı***Kullanılan Gereçler**: *Cepkende; Harç. Kuşakta; Zincir, Yün İplik.**Fes ve Şalvarda; Seramik Hamuru***Kompozisyon**

: Bilecik yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde seramik hamurundan mavi fes vardır. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine şalvar, üzerine ince fırçayla motif işlenmiş mavi cepken yapılmıştır. Belinde zincir, yine seramik hamurundan renkli belik örgü ve yün püskülleri olan kuşak vardır. Uçları mavi oyalı peşkir kuşağa takılmıştır. Ayak taşları siyaha boyanarak ayakkabı görünümü verilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Ayten Demir

Yaşı

: 30

Öğrenim Durumu

: İlköğretim

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 28
Şekil No	: 28
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Yenimahalle Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 17 cm
Ait Olduğu Yöre	: Adana
Bebek Yapım Tekniği	: Taş ve Seramik Hamuruna Şekil Verme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Taş, Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Tepelik, Yazma, Şalvar, Üç etek, Önlük, Ayakkabı

Süsleme Tekniği : *Yazmada; Tığ Oyası. Şalvar, Üç etek, Önlük ve Ayakkabıda; Boyama*

Kullanılan Renkler : *Yazmada; Mavi, Beyaz. Şalvar, Üç etek ve Önlükte; Kırmızı, Siyah, Sarı, Yeşil*

Kullanılan Gereçler : *Tepelikte; Pullar. Yazma, Şalvar, Üç etek ve Önlükte; Seramik Hamuru*

Kompozisyon

: Adana yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde simli iplik ve boncuklarla tepelik yapılarak altına pullar sarkıtılmış kenarına beyaz oyalı yazma takılmıştır. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine şalvar, fırça ile çizgili ve geometrik motifler ince bir fırça ile boyanarak üçetek yapılmıştır. Beline yine seramik hamurundan geometrik motifli bir kuşak yapılmıştır. Ayak taşları siyaha boyanarak ayakkabı görünümü verilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı : Türkan Korkmaz

Yaşı : 40

Öğrenim Durumu : Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 29
Şekil No	: 29
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Yenimahalle Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 18 cm
Ait Olduğu Yöre	: Adana
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	:Taş, Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı,Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Şalvar, Gömlek, Yelek, Kuşak, Çarık**Süsleme Tekniği**

:Şalvar, Gömlek, Yelek, Kuşak ve Çarıkt;

Boyama

Kullanılan Renkler

:Gömlek ve Kuşakta; Beyaz. Şalvar, Yelek ve

Çarıkt; Siyah

Kullanılan Gereçler

: Şalvar, Gömlek, Yelek, Kuşak ve Çarıkt;

Seramik Hamuru

Kompozisyon

: Adana yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin kollarına ve giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine şalvar, gömlek, siyah kısa yelek yapılmıştır. Beline yine seramik hamurundan uçları püsküllü beyaz kuşak yapılmıştır. Ayak taşları siyaha boyanarak çarık görünümü verilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Türkan Korkmaz

Yaşı

: 40

Öğrenim Durumu

: Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 30
Şekil No	: 30
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Yenimahalle Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 17 cm
Ait Olduğu Yöre	: Yozgat
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Taş, Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Başlık, Yazma, Gömlek, Üç etek, Önlük, Çorap

Süsleme Tekniği : *Başlıkta; Firkete Oyası. Yazmada; Boncuk Oyası. Gömlek, Üç etek, Önlük ve Çorapta; Boyama*

Kullanılan Renkler : *Gömlekte; Beyaz Üç etekte; Turuncu, Mavi, Sarı. Önlük ve Çorapta; Yeşil, Beyaz, Siyah, Bordo*

Kullanılan Gereçler : *Başlıkta; Pullar. Yazmada; Boncuklar. Gömlek, Üç etek ve Önlükte; Seramik Hamuru*

Kompozisyon

: Yozgat yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde pullu firkete oyasından bir başlık kenarlarına mavi boncuk oyalı yazma takılmıştır. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine gömlek, turuncu ve sarı çizgiler ve yakasına geometrik motifler ince bir fırça ile boyanarak üç etek yapılmıştır. Beline yine seramik hamurundan yöresel motifli önlük yapılmıştır. Ayak taşları renkli ve geometrik motiflerle boyanarak yöresel çorap görünümü verilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı : Sebahattin Işılak

Yaşı : 48

Öğrenim Durumu : Üniversite

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 31
Şekil No	: 31
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Yenimahalle Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 18 cm
Ait Olduğu Yöre	: Yozgat
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Taş, Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Şalvar, Gömlek, Yelek, Kuşak, Çarık**Süsleme Tekniği**: *Şalvar, Gömlek, Yelek, Kuşakta; Çarıkt;*

Boyama

Kullanılan Renkler: *Gömlek ve Kuşakta; Beyaz Şalvar Yelek ve**Çarıkt;* Siyah**Kullanılan Gereçler**: *Şalvar, Gömlek, Yelek ve Kuşakta;* Seramik

Hamuru

Kompozisyon

: Yozgat yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin kollarına ve giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine şalvar, gömlek, siyah kısa yelek yapılmıştır. Beline yine seramik hamurundan düz beyaz bir kuşak yapılmıştır. Ayak taşları siyaha boyanarak çarık görünümü verilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Sebahattin Işılak

Yaşı

: 48

Öğrenim Durumu

: Üniversite

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 32
Şekil No	: 32
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Yenimahalle Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 17 cm
Ait Olduğu Yöre	: Elazığ
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Taş, Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Fes, Yazma, Şalvar, Gömlek, Üç etek, Takı, Ayakkabı

Süsleme Tekniği

: *Yazmada; Tığ Oyası. Fes Şalvar, Gömlek, Üç etek, Takı ve Ayakkabıda; Boyama*

Kullanılan Renkler

: *Yazmada; Mavi. Fes Şalvar ve Üç etekte; Yavruağzı, Altın Sarısı*

Kullanılan Gereçler

: *Feste; Döküm Para. Yazma, Şalvar, Gömlek ve Üç etekte; Seramik Hamuru*

Kompozisyon

: Elazığ yöresi giysisi uygun olarak giydirilen

bebeğin baş süslemesinde seramik hamurundan alını altın dizili küçük kırmızı fes, fesin üzerine kenarı tığ oyalı yazma yapılmıştır. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine şalvar, gömlek, bitkisel motifler ince bir fırça ile boyanarak üçetek yapılmıştır. Takı olarak, boynunda altın paralar dizilidir. Kompozisyon gereği ellerinde küçük çay tabağı ve mumlar vardır. Ayak taşları siyaha boyanarak ayakkabı görünümü verilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Sündüz Kaya

Yaşı

: 47

Öğrenim Durumu

: Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 33
Şekil No	: 33
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Yenimahalle Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 17 cm
Ait Olduğu Yöre	: Elazığ
Bebek Yapım Tekniği	:Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Taş,Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Fes, Şalvar, Gömlek, Yelek, Kuşak, Ayakkabı**Süsleme Tekniği**:Şalvar, Gömlek, Yelek, Kuşak ve Ayakkabıda;
Boyama**Kullanılan Renkler**: *Gömlekte;* Beyaz. *Fes, Şalvar ve Yelekte;*
Yeşil. *Kuşakta;* Kırmızı, Sarı, Siyah**Kullanılan Gereçler**: *Kuşakta;* Zincir. *Fes, Şalvar, Gömlek ve*
Yelekte; Seramik Hamuru**Kompozisyon**

: Elazığ yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde seramik hamurundan fes, fesin etrafından yeşil oyali yazma yanda bağlanıp uçları serbest bırakılmıştır. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine şalvar, beyaz gömlek ve yelek yapılmıştır. Beline yine seramik hamurundan yöresel motifli bir kuşak yapılmıştır. Kompozisyon gereği ellerinde küçük çay tabağı ve mumlar vardır. Ayak taşları siyaha boyanarak ayakkabı görünümü verilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Sündüz Kaya

Yaşı

: 47

Öğrenim Durumu

: Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 34
Şekil No	: 34
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Yenimahalle Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 15 cm
Ait Olduğu Yöre	: Bolu
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Taş, Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Fes, Yazma, Üç etek, Cepken, Önlük, Takı, Ayakkabı

Süsleme Tekniği: *Feste; Firkete Oyası. Yazmada; Tığ Oyası.**Üç etek, Cepken, Önlük ve Ayakkabıda; Boyama***Kullanılan Renkler**: *Yazma, Üç etek, Cepken, Önlük ve Takıda;**Kırmızı, Beyaz, Mavi***Kullanılan Gereçler**: *Feste; Pullar. Takıda; Gümüş Zincir. Yazma,**Üç etek, Cepken ve Önlükte; Seramik Hamuru***Kompozisyon**

: Bolu yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde seramik hamurundan fes, fesin üzerinden alına doğru uçlarından pullu oya sarkmaktadır, fesin üzerine kenarı tığ oyalı beyaz yazma yapılmıştır. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine yöresel motifler ince bir fırça ile boyanarak üçetek ve uzun kollu cepken yapılmıştır. Belinde yine yöresel motifli önlük boyanmıştır. Takı olarak belinde gümüş tokalı kemer vardır. Ayak taşları siyaha boyanarak verilen ayakkabı yapılmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Nermin Kankuş

Yaşı

: 47

Öğrenim Durumu

: Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 35
Şekil No	: 35
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Keçiören Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 17 cm
Ait Olduğu Yöre	: Manisa
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Taş, Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Tepelik, Yazma, Gömlek, Üç etek, Cepken, Önlük, Ayakkabı

Süsleme Tekniği : *Yazmada; Tığ Oyası. Önlükte; Çarpana Dokuma. Gömlek, Üç etek, Cepken ve Ayakkabıda; Boyama*

Kullanılan Renkler : *Tepelik, Yazma, Gömlek, Üç etek, Cepken ve Önlükte; Turuncu, Sarı, Siyah*

Kullanılan Gereçler : *Tepelikte; Gümüş dökümler. Yazma, Gömlek, Üç etek, Cepken ve Önlükte; Seramik Hamuru*

Kompozisyon

: Manisa yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde seramik hamurundan gümüş tepelik, üzerinde ise turuncu kenarı boncuk oyalı yazma yapılmıştır. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine gömlek, renkli ve çizgili üçetek ve bitkisel motifli cepken ince bir fırça ile boyanarak yapılmıştır. Beline yöresel motifli önlük çarpana dokumadan yapılan bir kuşakla bağlanmıştır. Ayak taşları siyaha boyanarak ayakkabı yapılmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı : Nedret Yetiş

Yaşı : 52

Öğrenim Durumu : Yüksek okul

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 36
Şekil No	: 36
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Keçiören Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 18 cm
Ait Olduğu Yöre	: Konya
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Taş, Seramik Hamuru,Boya, Yapıştırıcı,Vernik

Bebeğin Giysisinde	:
Giysiyi Oluşturan Parçalar	: Tepelik, Entari, Yelek, Cepken, Takı, Çorap
Süsleme Tekniği	: <i>Tepelikte; Boncuklar. Entari, Yelek ve Cepkende; Boyama</i>
Kullanılan Renkler	: <i>Entaride; Beyaz, Siyah, Pembe. Yelekte; Mavi. Cepkende; Kırmızı, Siyah</i>
Kullanılan Gereçler	: <i>Tepelikte; Boncuklar. Takıda; Döküm Para Entari, Yelek ve Cepkende; Seramik Hamuru</i>

Kompozisyon : Konya yöresi giysisi aslına uygun olarak giydirilen bebeğin baş süslemesinde seramik hamurundan kristal boncuklarla yapılan bir tepelik yapılmış saçlar örgülü olarak süslenmiştir. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine entari, uzun bir yelek, uzun yeleğin üzerine de bir cepken yapılmıştır. Takı olarak, boynunda beşibiryerde, belde ise kemer vardır. Ayak taşları boyanarak çorap yapılmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı	: Nedret Yetiş
Yaşı	: 52
Öğrenim Durumu	: Yüksek okul

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 37
Şekil No	: 37
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Keçiören Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 15 cm
Ait Olduğu Yöre	: Isparta
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Taş, Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar : Fes, Yazma, Üç etek, Kuşak, Takı, Çarık**Süsleme Tekniği**: *Feste; Boncuk İşleme. Üç etek, Kuşak ve Takıda; Boyama***Kullanılan Renkler**: *Fes ve Yazmada; Pembe. Üç etek, Kuşakta; Mavi, Bordo, Yeşil, Altın Sarısı***Kullanılan Gereçler**: *Üç etekte; Simli Harç. Kuşakta; Seramik Hamuru***Kompozisyon**

: Isparta, Babadağ yöresi gelin giysisi aslına

uygun olarak giydirilen bebeğin baş süslemesinde boncuk işlemeli bir fes, fesin üzerine oyalı yazma yapılmıştır. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine yöresel motifler ince bir fırça ile boyanarak ve kenarlarına da simli harç geçirilerek üçetek yapılmıştır. Bele kenarları yöresel motifli kuşak yapılmıştır. Takı olarak boyunda gümüş renkli kolye vardır. Beline yine seramik hamurundan motifli bir kuşak yapılmıştır. Ayak taşları siyaha boyanarak çarık yapılmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Şeyda Bağbaşı

Yaşı

: 37

Öğrenim Durumu

: Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 38
Şekil No	: 38
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Keçiören Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 17 cm
Ait Olduğu Yöre	: Giresun
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Taş, Seramik Hamuru,Boya, Yapıştırıcı,Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Başlık, Entari, Yelek, Kuşak, Takı, Çorap**Süsleme Tekniği**: *Başlıkta; Firkete Oyası. Kuşakta; Püskül Yapımı. Çorap Entari ve Yelekte; Boyama***Kullanılan Renkler**: *Başlık ve Entaride; Kırmızı. Yelekte; Siyah. Kuşakta; Bordo, Yeşil, Mavi, Beyaz, Siyah***Kullanılan Gereçler**: *Başlıkta; Pullar. Kuşakta; Yün İplikler. Entari ve Yelekte; Seramik Hamuru***Kompozisyon**

: Giresun yöresi evli hanım giysisi aslına uygun

olarak giydirilen bebeğin baş süslemesinde seramik hamurundan altın rengi tepelik yapılmıştır. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine yörede en yaygın olarak kullanılan model olan beli büzgülü entari, entari üzerine kolsuz sade modellenmiş kısa bir yelek yapılmıştır. Takı olarak, boynunda beşibiryerde vardır. Beline yine seramik hamurundan geometrik motifli, uçları püsküllü bir kuşak yapılmıştır. Ayak taşları yöresel motiflerle boyanarak çorap görünümü verilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Nedret Yetiş

Yaşı

: 52

Öğrenim Durumu

: Yüksek okul

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 39
Şekil No	: 39
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2008
Bulunduğu Yer	: Keçiören Halk Eğitimi Merkezi
Ürün Türü	: Taş Bebek
Boy	: 18 cm
Ait Olduğu Yöre	: Giresun
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Taş, Seramik Hamuru, Boya, Yapıştırıcı, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar : Başlık, Pantolon, Gömlek, Yelek, Cepken, Ayakkabı

Süsleme Tekniği : *Başlık, Pantolon, Gömlek, Yelek, Cepken ve Ayakkabıda; Boyama*

Kullanılan Renkler : *Gömlekte; Beyaz. Başlık, Pantolon, Yelek, Cepken ve Ayakkabıda; Siyah*

Kullanılan Gereçler : *Başlık, Pantolon, Gömlek, Yelek ve Cepkende; Seramik Hamuru*

Kompozisyon

: Giresun yöresi giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde yörede kabalak denilen siyah başlık yapılmıştır. Kollara ve bebeğin giysilerine seramik hamuruna kumaş şeklinde form verilerek bebek giydirilmiştir. Bebeğin bedenine belden bağlamalı yörede zıpka denilen paçaları dar, baldırdan yukarısı bol olan pantolon, hâkim yaka beyaz gömlek, düğmeli siyah yelek yapılmıştır. Aksesuar olarak göğüs hizasına takılan beşli gümüş köstek zincirleri vardır. Ayak taşları siyaha boyanarak ayakkabı yapılmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı : Nedret Yetiş

Yaşı : 52

Öğrenim Durumu : Yüksek okul

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 40
Şekil No	: 40
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2007
Bulunduğu Yer	: Kültür Bakanlığı DÖSİM
Ürün Türü	: Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek
Boy	: 35 cm
Ait Olduğu Yöre	: Batman
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuruna Şekil Verme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Seramik Hamuru, Pamuk, Tel, Patiska, Boya

Bebeğin Giysisinde	:
Giysiyi Oluşturan Parçalar:	Başlık, Entari, Kuşak, Çorap
Süsleme Tekniği	: <i>Entaride</i> ; Simli Harç Geçirme. <i>Kuşakta</i> ; Püskül Yapımı
Kullanılan Renkler	: <i>Başlıkta</i> ; Siyah, Sarı. <i>Entari ve Kuşakta</i> ; Sarı, Beyaz, Siyah, Pembe, Yeşil
Kullanılan Gereçler	: <i>Başlıkta</i> ; Saten Kumaş. <i>Entaride</i> ; Simli Harç. <i>Kuşakta</i> ; Yünlü İplikler

Kompozisyon : Batman yöresel giysisi aslına uygun olarak giydirilen bebeğin baş süslemesinde yörede Kofi denilen başlık siyah ve sarı renklerde yapılmıştır. Bebeğin bedenine yörede Fistan denilen çiçek motifli uzun ve geniş bir entari yapılmıştır. Fistanın kenarlarına simli harç geçirilerek temizlenmiştir. Belde uçları renkli ipliklerle püsküllü bir kuşak vardır. Ayaklarında yün çorap bulunur.

Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı	: Hamdullah Güneş
Yaşı	: 34
Öğrenim Durumu	: Lise

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 41
Şekil No	: 41
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2007
Bulunduğu Yer	: Kültür Bakanlığı DÖSİM
Ürün Türü	: Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek
Boy	: 35 cm
Ait Olduğu Yöre	: Batman
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuruna Şekil Verme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Seramik Hamuru, Pamuk, Tel, Patiska, Boya

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar : Yazma, Başlık, Entari, Yelek, Önlük, Çorap**Süsleme Tekniği**: *Yelekte*; Harç Geçirme. *Önlükte*; Püskül Yapımı**Kullanılan Renkler**: *Yazma, Entari, Yelek ve Önlükte*; Siyah, Kırmızı, Pembe, Sarı, Mavi, Beyaz**Kullanılan Gereçler**: *Entaride*; Yöresel Kumaşlar. *Yelekte*; Kadife Kumaş, Harçlar. *Önlükte*; Yün İplikler**Kompozisyon**

: Batman yöresel giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde beyaz yazma, yazmanın üzerinde yörede Kofi denilen başlık çeşitli renklerde yapılmıştır. Başlığın iki yanı küçük döküm paralarla süslenmiştir. Bebeğin bedenine yörede Fistan denilen çiçek motifli uzun ve geniş bir entari, üzerine uzun kollu yelek yapılmıştır. Yeleğin kenarlarına simli harç geçirilerek süslenmiştir. Belde kenarları harçlarla süslenmiş kısa bir önlük uçları renkli ipliklerle püsküllü bir kuşakla bağlanmıştır. Ayaklarında yün çorap bulunur.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Süleyman Güneş

Yaşı

: 36

Öğrenim Durumu

: İlköğretim

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 42
Şekil No	: 42
İnceleme Tarihi	: 20.05.2008
Yapım Tarihi	: 2007
Bulunduğu Yer	: Kültür Bakanlığı DÖSİM
Ürün Türü	: Kitre Bebek
Boy	: 18 cm (Oturur durumda)
Ait Olduğu Yöre	: Nargile İçen Sultan
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre – Pamuk Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Tutkal, Boya, Patiska Kumaş

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Başlık, Şalvar, Gömlek, Kaftan, Takı, Çorap**Süsleme Tekniği**: *Şalvar ve Kaftanda; Simli Harç Geçirme***Kullanılan Renkler**: *Başlıkta; Kırmızı. Şalvar ve Gömlekte; Beyaz, Kaftanda; Yeşil, Altın Sarısı***Kullanılan Gereçler**: *Şalvar ve Gömlekte; Saten Kumaş. Kaftanda; Organze ve Süet Kumaşlar, Simli Şerit. Takıda; Taşlar ve Metaller***Kompozisyon**

: Osmanlı dönemi saray giysisi uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde kırmızı bir kumaşa altın rengi bir toka ile sarılmasıyla oluşturulan başlık vardır. Bebeğin bedeninde beyaz gömlek, bacağın ön kısmına altın sarısı ince bir şerit dikilmesiyle oluşturulan geniş ağılı bir şalvar, yeşil kumaşın üzerine yaprak ve dal desenli organze kumaşla birlikte dikilen kaftan vardır. Kaftanın kenarları hazır simli harç dikilerek süslenmiştir. Takı olarak belde renkli taşlı tokası olan altın sarısı kemer vardır. Ayakta desenli çorap vardır. Saraylı sultan oturup nargile içme biçiminde kompozisyon edilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Sevgi Alp

Yaşı

: 55

Öğrenim Durumu

: Yüksek Okul

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 43
Şekil No	: 43
İnceleme Tarihi	: 20.05.2008
Yapım Tarihi	: 2007
Bulunduğu Yer	: Kültür Bakanlığı DÖSİM
Ürün Türü	: Kitre Bebek
Boy	: 40 cm
Ait Olduğu Yöre	: Nizam-ı Cedid Binbaşı
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre – Pamuk Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Tutkal, Boya, Patiska Kumaş

Bebeğin Giysisinde	:
Giysiyi Oluşturan Parçalar	: Başlık, Gömlek, Şalvar, Kaftan, Kuşak, Ayakkabı
Süsleme Tekniği	: <i>Kaftanda</i> ; Simli Arma Yapıştırma. <i>Kuşakta</i> ; Çarpana Dokuma
Kullanılan Renkler	: <i>Gömlekte</i> ; Beyaz, Gri. <i>Şalvarda</i> ; Başlık ve <i>Kaftanda</i> ; Turuncu, Altın Sarısı. <i>Kuşakta</i> ; Siyah, Mavi
Kullanılan Gereçler	: <i>Kaftanda</i> ; Süet Kumaş, Hazır Simli Arma.

Kompozisyon : Osmanlı dönemi Nizam-ı Cedid Binbaşı giysisi aslına uygun olarak giydirilen bebeğin baş süslemesinde turuncu ve mavi renklerle yandan düğümü bir başlık vardır. Bebeğin bedeninde şalvar, çizgili bir gömlek, giysinin yakasına ve kenarlarına dönemin askeri giysi özelliklerine uygun simle işli uzun bir kaftan vardır. Belde mavi ve siyah renklerde kuşak vardır. Boyundan sarkan kılıçla giysi tamamlanmıştır. Ayakta ise ayakkabı vardır.

Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı	: Sevgi Alp
Yaşı	: 55
Öğrenim Durumu	: Yüksek Okul

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 44
Şekil No	: 44
İnceleme Tarihi	: 20.05.2008
Yapım Tarihi	: 2007
Bulunduğu Yer	: Kültür Bakanlığı DÖSİM
Ürün Türü	: Kitre Bebek
Boy	: 18 cm (Oturur durumda)
Ait Olduğu Yöre	: Kanun Çalan Sultan
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre – Pamuk Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Tutkal, Boya, Patiska Kumaş

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar: Başlık, Şalvar, Gömlek, Kaftan, Takı, Terlik**Süsleme Tekniği**: *Başlık, Şalvar ve Kaftanda;* Simli Harç Geçirme**Kullanılan Renkler**: *Başlıkta;* Turuncu. *Şalvar ve Gömlekte;* Beyaz. *Kaftanda;* Yeşil, Altın Sarısı**Kullanılan Gereçler**: *Başlık, Şalvar ve Kaftanda;* Organze ve Süet Kumaşlar, Simli Şerit, *Takıda;* Renkli Taşlar**Kompozisyon**

: Osmanlı dönemi saray sultanı giysisine uygun

olarak giydirilen bebeğin baş süslemesinde turuncu, kenarları altın sarısı harçla süslenmiş kumaşın başa sarılmasıyla oluşturulan başlık vardır. Bebeğin bedeninde kol ağzları simli harçla süslü beyaz gömlek, geniş ağı beyaz saten bir şalvar, yeşil kumaşın üzerine yaprak ve dal desenli organze kumaşla birlikte dikilen kaftan ve omuza atılmış olan kürk vardır. Kaftanın yakası ve kenarları hazır simli harç dikilerek süslenmiştir. Takı olarak belde renkli taşlı tokası olan altın sarısı kemer vardır. Ayakta ise işli terlik vardır. Saraylı sultan oturup kanun çalar biçimde kompozisyon edilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Sevgi Alp

Yaşı

: 55

Öğrenim Durumu

: Yüksek Okul

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 45
Şekil No	: 45
İnceleme Tarihi	: 20.05.2008
Yapım Tarihi	: 2006
Bulunduğu Yer	: Kültür Bakanlığı DÖSİM
Ürün Türü	: Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek
Boy	: 35
Ait Olduğu Yöre	: Ankara
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk ve Kalıp Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Tutkal, Boya, Patiska Kumaş

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar : Fes, Yazma, Gömlek, Bindallı, Takı, Terlik**Süsleme Tekniği**: *Yazmada; İğne Oyası. Fes, Bindallı ve Terlikte; Sim Sırma***Kullanılan Renkler**: *Yazmada; Beyaz. Fes, Bindallı ve Terlikte; Bordo, Altın Sarısı***Kullanılan Gereçler**: *Yazma ve Gömlekte; Keten Kumaşlar. Fes, Bindallı, Takı ve Terlikte; Kadife, Simli Harç, Simli İplik, Boncuklar***Kompozisyon**

: Ankara- Beypazarı yöresi giysisi aslına uygun

olarak giydirilen bebeğin baş süslemesinde sim sırma işli bordo renk fes, fesin üzerinde simle oyalı yazma vardır. Bebeğin bedenine gömlek, kolları ve entarisi sim sırma işlemeli bindallı giydirilmiştir. Belde altın rengi bir kemer vardır. Ayakta işli terlik vardır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Hürrem Melek Öcalan

Yaşı

: 43

Öğrenim Durumu

: Yüksek Okul

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 46
Şekil No	: 46
İnceleme Tarihi	: 20.05.2008
Yapım Tarihi	: 2006
Bulunduğu Yer	: Kültür Bakanlığı DÖSİM
Ürün Türü	: Yüzü Kalıp Tekniğiyle Yapılan Bebek
Boy	: 35
Ait Olduğu Yöre	: Ankara
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk ve Kalıp Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Tutkal, Patiska Kumaş

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar : Fes, Yazma, Şalvar, Gömlek, Cepken, Kuşak,

Ayakkabı

Süsleme Tekniği: *Gömlekte*; Simli Harç Geçirme.*Cepkende*; Kordon Tutturma**Kullanılan Renkler**: *Şalvarda*; Siyah. *Gömlekte*; Mavi.*Cepkende*; Kırmızı, Altın Sarısı**Kullanılan Gereçler**: *Gömlek ve Cepkende*; Simli Harç.*Kuşakta*; Zincir, Deri. *Şalvarda*; Çuha.**Kompozisyon**

: Ankara Seymen giysisi aslına uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde fes, fesin üzerinde yörede puşu denilen ipekli bir yazma sarılarak uçları bir omuza doğru sarkıtılmıştır. Bebeğin bedenine şalvar, gömlek, Osmaniye işlik ve kordon tutturma tekniğinde işlenmiş yelek yapılmıştır. Belinde efe kuşağı vardır. Aksesuar olarak, kuşağa kılıçlar ve zincir takılmıştır. Ayakta siyah ayakkabı vardır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Hürrem Melek Öcalan

Yaşı

: 43

Öğrenim Durumu

: Yüksek Okul

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 47
Şekil No	: 47
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2007
Bulunduğu Yer	: Osmanlı İş Merkezi- Etlik
Ürün Türü	: Hamur bebek
Boy	: 15 cm
Ait Olduğu Yöre	: Elazığ
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuruna Şekil Verme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Seramik Hamuru, Boya, Tutkal, Vernik

Bebegin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar : Fes, Yazma, Şalvar, Yelek, Üçetek, Önlük, Ayakkabı

Süsleme Tekniği

: *Fes, Yazma, Şalvar, Yelek, Üçetek, Önlük ve Ayakkabıda*; Boyama

Kullanılan Renkler

: *Fes ve Üçetekte*; Yeşil. *Yazmada*; Beyaz. *Şalvarda*; Mavi. *Yelekte*; Siyah. *Önlükte*; Kırmızı. *Ayakkabıda*; Siyah

Kompozisyon

: Anadolu insanı giysisine uygun olarak

giydirilen bebeğin baş süslemesinde seramik hamurundan yeşil fes, fesin üzerine beyaz yazma yapılmıştır. Bebeğin yüzü, vücudu ve giysilerine seramik hamuruna form verilerek bebek yapılmış ve giydirilmiştir. Bebeğin bedeninde mavi şalvar, yeşil üçetek ve siyah yelek ve bir önlük yapılmıştır. Bebek ellerinde mumlarla çayda çıra oynar biçimde kompozisyon edilmiştir. Ayakları siyaha boyanarak ayakkabı yapılmıştır.

Kaynak Kişi Künyesi**Adı Soyadı**

: Tuğrul Bayır

Yaşı

: 47

Öğrenim Durumu

: İlköğretim

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 48
Şekil No	: 48
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2007
Bulunduğu Yer	: Ankara Kalesi
Ürün Türü	: Hamur Bebek
Boy	: 15 cm
Ait Olduğu Yöre	: Mehter Takımı
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuruna Şekil Verme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Seramik Hamuru, Boya, Tutkal, Vernik

Bebeğin Giysisinde	:
Giysiyi Oluşturan Parçalar	: Başlık, Şalvar, Gömlek, Kaftan, Kuşak, Ayakkabı
Süsleme Tekniği	: <i>Başlık, Şalvar, Gömlek, Kaftan, Kuşak ve Ayakkabıda; Boyama</i>
Kullanılan Renkler	: <i>Gömlekte; Beyaz. Başlık, Şalvar ve Kaftanda; Kırmızı, Altın Sarısı. Ayakkabıda; Sarı</i>

Kompozisyon : Mehter Takımı giysisi giydirilen bebeğin başında seramik hamurundan üzeri beyaz çizgili kırmızı fes vardır. Bebeğin yüzü, vücudu ve giysilerine seramik hamuruna form verilerek bebek yapılmış ve giydirilmiştir. Bebeğin bedenine şalvar, uzun bir gömlek ve kırmızı renkte kaftan yapılmıştır. Beline yine seramik hamurundan motifli bir kuşak yapılmıştır. Ayak taşları sarıya boyanarak ayakkabı görünümü verilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı	: Tuğrul Bayır
Yaşı	: 47
Öğrenim Durumu	: İlköğretim

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 49
Şekil No	: 49
İnceleme Tarihi	: 16.04.2008
Yapım Tarihi	: 2007
Bulunduğu Yer	: Ankara Kalesi
Ürün Türü	: Hamur Bebek
Boy	: 15 cm
Ait Olduğu Yöre	: Mehter Takımı
Bebek Yapım Tekniği	: Seramik Hamuruna Şekil Verme
Kullanılan Araçlar	: Makas, Merdane, Kalem, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Seramik Hamuru, Boya, Tutkal, Vernik

Bebeğin Giysisinde

:

Giysiyi Oluşturan Parçalar : Başlık, Şalvar, Gömlek, Kaftan, Kuşak, Ayakkabı

Süsleme Tekniği : *Başlık, Şalvar, Gömlek, Kaftan, Kuşak ve Ayakkabıda; Boyama*

Kullanılan Renkler : *Gömlekte; Beyaz. Başlık, Şalvar, Kaftan ve Kuşakta; Kırmızı, Altın Sarısı. Ayakkabıda; Sarı*

Kompozisyon

: Mehter Takımı giysisi giydirilen bebeğin başında

seramik hamurundan üzeri beyaz çizgili kırmızı fes vardır. Bebeğin başı vücudu ve giysilerine seramik hamuruna form verilerek bebek yapılmış ve giydirilmiştir. Bebeğin bedenine şalvar, uzun bir gömlek ve kırmızı renkte kaftan yapılmıştır. Beline yine seramik hamurundan renkli ve motifli bir kuşak yapılmıştır. Ayak taşları sarıya boyanarak ayakkabı görünümü verilmiştir.

Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı : Tuğrul Bayır

Yaşı : 47

Öğrenim Durumu : İlköğretim

BİLGİ FORMU

Örnek No	: 50
Şekil No	: 50
İnceleme Tarihi	: 25.05.2008
Yapım Tarihi	: 2006
Bulunduğu Yer	: Ankara Kalesinde- Emek Soroptimist Kulübü
Ürün Türü	: Kitre Bebek
Boy	: 40 cm
Ait Olduğu Yöre	: Ankara
Bebek Yapım Tekniği	: Kitre- Pamuk Tekniği
Kullanılan Araçlar	: Makas, Kalem, Cetvel, İğne, Pense, Fırça
Kullanılan Gereçler	: Kitre, Pamuk, Tel, Patiska Kumaş, Boya, Tutkal, Tiftik, Vernik

Bebeğin Giysisinde	:
Giysiyi Oluşturan Parçalar	: Fes, Yazma, Takı, Gömlek, Şalvar, Kaftan, Çorap, Terlik
Süsleme Tekniği	: <i>Yazmada; Tığ Oyası. Takı, Gömlek, Şalvar, Kaftan ve Terlikte; Pul- Boncuk İşleme</i>
Kullanılan Renkler	: <i>Yazmada; Beyaz. Şalvar, Kaftan ve Terlikte; Yeşil, Altın Sarısı</i>
Kullanılan Gereçler	: <i>Fes, Şalvar, Kaftan, Çorap ve Terlikte; Kadife Kumaş, Simli İplik, Pullar</i>

Kompozisyon : Ankara yöresi giysisi aslına uygun olarak giydirilen bebeğin baş süslemesinde altın renkli pullarla ve simli iplikle işlemeli fes, fesin üzerine kenarları oyalı yazma takılmıştır. Bebeğin bedenine kolları işli beyaz gömlek, geniş ağılı yeşil şalvar ve kenarları simle işli geniş bir kaftan giydirilmiştir. Takı olarak belde altın renkli bir kemer vardır. Ayakta yün çorap ve işli terlik vardır.

Kaynak Kişi Künyesi

Adı Soyadı	: Zeynep Kaya
Yaşı	: 34
Öğrenim Durumu	: İlköğretim

4.2.2. Folklorik Bebeklerin Yöresel Giysi Çeşitliliği, Araç- Gereç, Renk, Teknik Açılardan Özellikleri Nelerdir?

Ankara iline bağlı Halk Eğitimi Merkezlerinde ve piyasada üretilmiş olan folklorik bebeklerin yöresel giysi çeşitliliği, kullanılan araç- gereç, teknik ve renk açılardan özellikleri ile ilgili bulgular tablo 10’ da yer almaktadır.

Tablo 10. 1

Folklorik Bebeklerin Yöresel Giysi Çeşitliliği, Araç-Gereç, Renk ve Teknik Açılardan Özellikleri

Örnekler	Folklorik Bebeklerin Ait Oldukları Yörelere																		
	Kars	Tokat	Çorum	Bursa	Elazığ	Ankara	İzmir	Aydın	Eskişehir	Bolu	Çanakkale	Bilecik	Adana	Yozgat	Konya	Isparta	Manisa	Batman	Giresun
1	X																		
2		X																	
3	X																		
4			X																
5				X															
6																			X
7																			X
8							X												
9						X													
10							X												
11							X												
12																			X
13								X											
14				X															
15	X																		
16							X												
17						X													
18						X													
19	X																		
20									X										
21						X													
22						X													
23									X										
24										X									
25											X								
26											X								
27												X							
28													X						
29													X						
30														X					
31														X					
32					X														
33					X														
34										X									
35																	X		
36															X				
37																X			
38																		X	
39																		X	
40																		X	
41																		X	
42																			X
43																			X
44																			X
45						X													
46						X													
47					X														X
48																			X
49																			
50						X													
Toplam	4	1	1	2	3	8	4	1	2	2	2	1	2	2	1	1	1	2	2
%	8	2	2	4	6	16	8	2	4	4	4	2	4	4	2	2	2	4	4
																			8
																			16

Tablo 10.1. incelendiğinde, örnek olarak seçilen 50 adet folklorik bebek 20 ayrı yörenin özelliklerini taşımaktadır. Bunlardan % 16'sında Ankara yöresine ait bebekler yapılmıştır. Diğer folklorik bebeklerin ait oldukları yöreler, yüzdelik oranına göre sırasıyla; Kars, İzmir, Elazığ, Bursa, Eskişehir, Bolu, Çanakkale, Adana, Yozgat, Batman, Giresun, Tokat, Çorum, Aydın, Bilecik, Konya, Isparta ve Manisa'dır. Folklorik bebeklerin % 16'sı ise belli bir yöreyi yansıtmayan insan tiplerini göstermektedir. Folklorik unsurları taşıyan, Anadolu insan tiplerini yansıtan fakat belli başlı bir yöreye ait olmayan bu bebeklere kompozisyon bebek ifadesi kullanılmıştır.

Yapılan folklorik bebeklerin, yöresel giysi çeşitliliğini yeterince yansıttığı belirlenmiştir. Örneklemin Ankara ilinden seçilmesinden dolayı en çok Ankara yöresine ait bebeklerin yapıldığı görülmüştür. Belli bir yöreyi yansıtmayan fakat genel olarak Anadolu'yu temsil eden bebeklerin de yaygın olarak yapıldığı görülmektedir.

Çil'in (2005) Kız Meslek Liselerinde yapmış olduğu araştırmada yapma bebekçilik derslerinde üretilen bebeklerin, geleneksel özellikleri ve Türkiye'deki bebek çeşitliliğini yansıttığı belirtilmiştir. Araştırma bulguları arasında benzerlik bulunmaktadır.

Tablo 10. 2

Folklorik Bebeklerin Yöresel Giysi Çeşitliliği, Araç-Gereç, Renk ve Teknik Açılardan Özellikleri

	Kullanılan Araçlar							Kullanılan Gereçler										Giysilerde Kullanılan Gereçler						
Örnekler	Makas	Kalem	Cetvel	İğne	Pense	Fırça	Merdane	Tel	Kitre	Pamuk	Patiska Kumaş	Tiftik	Tutkal	Akrilik boya	Vernik	Taşlar	Seramik Hamuru	Yapıştırıcı	Kumaşlar	Haçlar	İplikler	Boncuklar	Seramik Hamuru	Yardımcı Gereçler
1	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X		X	X					X		X	X		X
2	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X			X
3	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X				X		X			X
4	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X			X
5	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X				X		X	X		X
6	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X	X		X
7	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X				X		X	X		
8	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X		X		X	X		X
9	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X		X	X	X	X		X
10	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X		X	X				X
11	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X		X	X				X
12	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X		X		X	X		X		X
13	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X			X
14																			X		X	X		X
15																			X	X	X	X		
16	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X					X	X	X			X
17	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X					X	X	X	X		X
18	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X					X		X			
19	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X					X	X		X		X
20	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X					X		X			
21	X	X				X	X							X	X	X	X	X		X			X	X
22	X	X				X	X							X	X	X	X	X		X			X	X
23	X	X				X	X							X	X	X	X	X		X			X	X
24	X	X				X	X							X	X	X	X	X		X			X	X
25	X	X				X	X							X	X	X	X	X				X	X	X
26	X	X				X	X							X	X	X	X	X					X	X
27	X	X				X	X							X	X	X	X	X		X	X		X	X
28	X	X				X	X							X	X	X	X	X			X		X	X
29	X	X				X	X							X	X	X	X	X					X	
30	X	X				X	X							X	X	X	X	X				X	X	X
31	X	X				X	X							X	X	X	X	X					X	
32	X	X				X	X							X	X	X	X	X					X	X
33	X	X				X	X							X	X	X	X	X					X	
34	X	X				X	X							X	X	X	X	X					X	X
35	X	X				X	X							X	X	X	X	X					X	X
36	X	X				X	X							X	X	X	X	X				X	X	X
37	X	X				X	X							X	X	X	X	X		X			X	X
38	X	X				X	X							X	X	X	X	X			X		X	X
39	X	X				X	X							X	X	X	X	X					X	X
40	X	X	X	X	X	X		X		X	X			X			X		X	X				
41	X	X	X	X	X	X		X		X	X			X			X		X	X	X			
42	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X		X	X					X	X				X
43	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X		X	X					X		X			X
44	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X		X	X					X	X				X
45	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X		X	X	X				X	X	X	X		
46	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X		X	X	X				X	X				X
47	X	X				X	X						X	X	X		X						X	
48	X	X				X	X						X	X	X		X						X	
49	X	X				X	X						X	X	X		X						X	
50	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X				X		X			X
Toplam	48	48	26	26	26	48	22	26	24	26	26	18	27	48	37	19	29	19	28	24	23	15	22	38
%	96	96	52	52	52	96	44	52	48	52	52	36	54	96	74	38	58	38	56	48	46	30	44	76

Tablo 10.2. incelendiğinde, folklorik bebek yapımında kullanılan araçlar, gereçler ve giysilerde kullanılan gereçler olmak üzere 3 bölümde incelenmiştir. Kullanılan araçlar kullanım yoğunluğuna göre sırasıyla; makas, kalem, fırça, cetvel, iğne, pense ve merdanedir.

Kullanılan gereçler kullanım yoğunluğuna göre sırasıyla; akrilik boya, vernik, seramik hamuru, tutkal, tel, pamuk, patiska kumaş, kitre, tiftik, taşlar ve yapıştırıcıdır.

Folklorik bebeğin giysilerinde kullanılan gereçler ise kullanım yoğunluğuna göre sırasıyla; çeşitli kumaşlar, harçlar, çeşitli iplikler, seramik hamuru ve boncuklardır. Yardımcı gereçlerin ise % 76 oranında kullanıldığı görülmüştür.

İncelenen örnek folklorik bebeklerde, kullanılan araçlardan temel malzemeler oldukları için en çok makas, kalem ve fırça kullanılmıştır. Gereçlerden hemen hemen hepsinde yüz boyamak için en çok akrilik boyanın kullanıldığı, giysilerde kullanılan gereçlerden ise en çok yine temel malzeme olduğu için çeşitli kumaşların kullanıldığı belirlenmiştir.

Tablo 10. 3

Folklorik Bebeklerin Yöresel Giysi Çeşitliliği, Araç- Gereç, Renk ve Teknik Açılardan Özellikleri

	Bebek Yapım Tekniği				Giysilerde Kullanılan Süsleme Teknikleri									
Örnekler	Kitre – Pamuk Tekniği	Seramik Hamurun a Şekil Verme	Kitre – Pamuk Ve Kalıp Tekniği	Seramik Hamuru İle Taşları Birleştirme	Oya Çeşitleri	Dokuma	İşleme	Kordon Tuturma	Simli Harç Geçirme	İğneardı Nakışı	Sim Sırma	Pul Yapıştırma	Boyama	Diğer Teknikler
1	X					X								X
2	X				X	X	X							X
3	X							X						X
4	X					X		X						X
5	X					X	X							X
6	X						X							X
7	X				X									X
8			X		X			X	X					X
9			X		X				X	X				X
10			X		X	X			X					X
11			X		X		X							X
12			X		X		X							X
13			X		X				X	X				X
14					X	X	X							X
15							X							X
16	X						X		X		X			X
17	X				X		X							X
18	X							X						X
19	X						X		X					X
20	X							X						X
21				X					X				X	
22				X					X				X	
23				X	X				X				X	
24				X					X				X	
25				X								X	X	
26				X	X							X	X	
27				X					X				X	X
28				X	X								X	
29				X									X	X
30				X	X								X	
31				X									X	
32				X	X								X	
33				X	X								X	
34				X	X								X	
35				X	X	X							X	
36				X	X								X	
37				X	X		X						X	
38				X	X								X	X
39				X									X	
40		X							X					X
41		X							X					X
42	X								X					
43	X					X								X
44	X								X					
45			X		X						X			
46			X					X	X					
47		X											X	X
48		X											X	X
49		X											X	X
50	X				X		X							X
Toplam	16	5	8	19	23	8	12	6	16	2	2	2	22	30
%	32	10	16	38	46	16	24	12	32	4	4	4	44	60

Tablo 10.3 incelendiğinde; seçilen örnek folklorik bebeklerin, yapım teknikleri ve giysilerde kullanılan süsleme teknikleri olmak üzere 2 bölümde incelenmiştir. Bebek yapım tekniğinde en çok seramik hamuru ile taşları birleştirme tekniğinin yapıldığı görülmüştür. Bunu sırasıyla kitle- pamuk tekniği, kitle- pamuk ve kalıp tekniği ve seramik hamuruna şekil verme tekniği izlemektedir.

Folklorik bebeklerin giysilerinden kullanılan süsleme tekniğinde ise en çok oya çeşitlerinin yapıldığı görülmüştür. Bunu sırasıyla boyama, simli harç geçirme, işleme, dokuma, kordon tutturma, iğnecik nakışı, sim sırma ve pul yapıştırma teknikleri izlemektedir. Diğer tekniklerin ise % 60 oranında kullanıldığı belirlenmiştir.

Folklorik bebek, yapım tekniğinde daha pratik olmasından dolayı seramik hamuru ile taşları birleştirme tekniğinin uygulandığı belirlenmiştir. Giysilerde kullanılan süsleme tekniklerinden ise genellikle başlıklarda oya çeşitlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 10. 4

Folklorik Bebeklerin Yöresel Giysi Çeşitliliği, Araç- Gereç, Renk ve Teknik Açılardan Özellikleri

	Giysileri Oluşturan Parçalar																Kullanılan Renkler							
Örnekler	Başlık	Takı	Gömlek	Şalvar	Entari	Cepken	Yelek	Üç Etek	Bindallı	Kaftan	Önlük	Kuşak	Çorap	Çank	Ayakkabı	Terlik	Kırmızı	Mavi	Yeşil	Sarı	Siyah	Beyaz	Diğer Renkler	
1	X	X	X	X				X			X		X	X			X	X	X		X	X	X	
2	X	X		X				X			X		X	X			X	X	X		X	X	X	
3	X		X	X		X						X	X	X			X				X		X	
4	X			X		X		X				X	X				X		X	X	X		X	
5	X	X		X		X					X	X	X	X			X		X	X	X	X	X	
6	X	X			X			X								X							X	
7	X		X	X						X		X		X				X	X	X			X	
8	X			X		X		X				X	X	X			X	X	X		X	X	X	
9	X		X	X				X								X					X	X	X	
10	X	X		X			X	X			X		X	X			X		X				X	
11	X			X				X			X		X	X			X	X	X	X	X			
12	X				X			X								X							X	
13	X		X	X		X		X				X		X					X				X	
14	X			X				X			X			X			X	X	X	X	X	X	X	
15	X	X		X				X			X		X	X			X	X	X	X	X	X		
16	X	X	X	X		X					X			X			X	X			X	X	X	
17	X	X	X						X							X							X	
18	X		X	X		X						X	X	X							X		X	
19	X	X	X		X	X										X					X	X	X	
20			X	X		X						X		X							X	X	X	
21	X	X		X					X					X			X	X					X	
22	X		X	X		X						X		X			X				X		X	
23	X		X	X				X						X			X					X	X	
24	X		X	X			X					X		X			X				X		X	
25	X	X			X						X				X		X	X				X	X	
26	X		X	X		X						X		X				X	X			X	X	
27	X			X		X						X			X			X	X	X		X	X	
28	X			X				X			X				X		X	X	X	X		X		
29			X	X			X					X		X							X	X		
30	X		X					X			X		X					X	X		X	X	X	
31			X	X			X					X		X							X	X		
32	X	X	X	X				X							X		X	X					X	
33	X		X	X			X					X			X		X		X	X	X	X		
34	X	X				X		X			X				X		X	X				X		
35	X		X			X		X			X				X					X	X		X	
36	X	X			X	X	X						X				X	X			X	X		
37	X	X						X				X		X				X					X	
38	X	X			X		X					X	X				X	X			X	X	X	
39	X		X			X	X								X						X	X		
40	X				X							X	X						X	X	X	X	X	
41	X				X		X				X		X				X	X		X	X	X	X	
42	X	X	X	X						X			X				X		X			X	X	
43	X		X	X						X		X			X			X				X	X	
44	X	X	X	X						X						X			X			X	X	
45	X	X	X						X							X							X	
46	X		X	X		X						X			X		X	X			X		X	
47	X			X			X	X			X				X		X	X	X		X	X	X	
48	X		X	X						X		X			X		X					X	X	
49	X		X	X						X		X			X		X					X	X	
50	X	X	X	X						X			X			X			X			X	X	
Toplam	47	20	29	35	8	16	10	20	3	7	15	22	17	22	13	8	27	23	21	12	27	33	40	
%	94	40	58	70	16	32	20	40	6	14	30	44	34	44	26	16	54	46	42	24	54	66	80	

Tablo 10.4. incelendiğinde; seçilen örnek folklorik bebeklerin, giysilerini oluşturan parçalar ve giysilerinde kullanılan renkler olmak üzere 2 bölümde incelenmiştir. Giysilerini oluşturan parçalardan en fazla % 94 ile başlık kullanılmıştır. Bunu kullanım yoğunluğuna göre sırasıyla şalvar, gömlek, kuşak, çarık, takı, üç etek, çorap, cepken, önlük, ayakkabı, yelek, entari, terlik, kaftan, bindallı izlemektedir.

Folklorik bebeklerin giysilerinde kullanılan renklerden en çok % 68 ile beyazın kullanıldığı görülmüştür. Bunu kullanım yoğunluğuna göre sırasıyla kırmızı, siyah, mavi, yeşil, sarı renkleri izlemektedir. Diğer ara renkler ise % 80 oranında kullanılmaktadır.

Folklorik bebeklerin, giysilerinin hemen hemen hepsinde yöresel başlıkların yapılmış olduğu görülmüştür. Buradan yöresel başlıkların, giysiyi tamamlama özelliğine ne kadar çok önem verilerek çalışıldığını anlıyoruz. Bebeklerin giysilerinde kullanılan renklerde ise en çok beyazın kullanıldığı görülmüş, bunun nedeni ise baştaki yazmaların genellikle beyaz renk olmasından kaynaklanmaktadır. Bunun yanı sıra ara renklerin de giysilerde çok kullanıldığı tespit edilmiştir.

BÖLÜM V

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın bulguları doğrultusunda elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlara dayalı olarak folklorik bebek üretiminin geliştirilmesi için yararlı olacağı düşünülen önerilere yer verilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Ankara ilindeki Halk Eğitimi Merkezlerinde ve piyasada üretilmekte olan folklorik bebeklerin özelliklerini, çeşitlerini, uygulanan tekniklerini, yöresel giysi çeşitliliğini ne kadar yansıttığını, ekonomiye ve turizme olan katkılarını belirlemek için yapılan araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırma iki ayrı veri toplama aracı ile yürütülmüştür. Bunlar anket formları ve bilgi formlarıdır. **Araştırma kapsamına alınan 90 kişiye uygulanan, anket formundan elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar şunlardır;**

1. Ankete katılan bireylerin % 47,78'inin 26- 35 yaşlarında oldukları, % 53,34'ünün lise düzeyinde eğitim almış oldukları, % 48,89'unun da ev hanımı oldukları belirlenmiştir.

2. Halk Eğitimi Merkezlerinde verilen folklorik bebek kurslarının yeterlilik derecesine bakıldığında, ortalamaları 4 üzerinden 3,28 ile yeterli olduğu bulunmuştur. Bu kurslar, istenilen amaçlara 2,92 aritmetik ortalama ile ulaşılmaktadır. Fakat folklorik bebek yapımında belirli tekniklerin dışında daha pratik tekniklerin kullanımına ilişkin aritmetik ortalama 2,31 bulunarak fazla kullanılmadığı belirlenmiştir.

3. Folklorik bebek yapımında; üreticiler tarafından yeterli yazılı kaynak ve araç- gereçlerin temin edilemediği 2,04 aritmetik ortalama ile anlaşılmıştır.
4. Folklorik bebeklerin Türkiye'deki geleneksel özellikleri yansıtmalarına ilişkin elde edilen aritmetik ortalama 3,01 bulunmuştur. Bebeklerin giysilerinin belli bir yöreyi yeterli derecede yansıttığı belirlenmiştir.
5. Folklorik bebeklere turistler ve Türk halkı tarafından gösterilen ilgi yeterlidir. Kurslarda üretilen bebekler ile piyasada satılan turistik bebekler birbirlerine teknik olarak benzememekte, bebeklerin turizmdeki yeri ve tanıtım olanakları yetersiz görülmektedir. Folklorik bebek üretiminden elde edilen maddi kazanç da yetersizdir. Genel olarak folklorik bebeklerin turizmdeki yerinin ve ekonomiye olan katkısının yetersiz olduğu belirlenmiştir.
6. Folklorik bebek üretim kaynağına bakıldığında % 75,56'sının Halk Eğitimi Merkezlerindeki kurslardır. Kursiyerler folklorik bebek yapımını bu kurslarda öğrenerek üretmektedirler.
7. Folklorik bebek çeşitlerinden bireylerin % 44,45'inin en çok taş bebek ve % 41,11'inin ise kitre bebek yaptıkları belirlenmiştir. Farklı bebek çeşitlerinin fazla yaygın olarak yapılmadığı tespit edilmiştir.
8. Folklorik bebek üreticilerinin folklorik bebek üretiminin geliştirilmesine yönelik beklentileri ile ilgili veriler değerlendirildiğinde, ankete katılan bireylerin % 22,72' sinin yurt içi tanıtım olanaklarının artırılarak halkın bilinçlendirilmesini, % 20,94'ünün de ülkemizi temsil edebilecek üretimi kolay örnek folklorik bebeklerin seri üretiminin yapılmasını istedikleri görülmüştür.

Folklorik bebeklerin yöresel giysi çeşitliliği, araç- gereç, renk ve teknik açılardan özelliklerinin incelendiği 50 adet bilgi formundan elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar ise şöyledir;

9. Bilgi formlarına göre, incelenen folklorik bebekler Türkiye'deki 20 ayrı yörenin geleneksel giysi çeşitliliğini yeterli derecede yansıtmaktadırlar. Belli bir yöreyi yansıtmayan fakat genel olarak Anadolu'yu temsil eden bebeklerin de yaygın olarak yapıldığı görülmektedir.

10. Folklorik bebek yapımında kullanılan araç ve gereçlerden % 96 oranında makas, kalem ve fırça ve su bazlı akrilik boya kullanılmıştır. Giysilerde kullanılan gereçlerden ise en çok çeşitli kumaşların kullanıldığı görülmüştür.

11. Folklorik bebeklerin yapım tekniğinden % 38'inde seramik hamuru ile taşları birleştirme tekniği uygulanmıştır. Giysilerde kullanılan süsleme tekniklerinden ise en çok oya çeşitlerinin kullanıldığı belirlenmiştir.

12. Folklorik bebeklerin giysilerini oluşturan parçalardan, % 94'ünde başlık vardır. Giysilerinde kullanılan renklerden ise çoğunda beyaz ve ara renklerin kullanıldığı görülmüştür.

13. Folklorik bebeklerin özelliklerini, çeşitlerini, uygulanan tekniklerini, yöresel giysi çeşitliliğini ne kadar yansıttığını, ekonomiye ve turizme olan katkılarını belirlemek için yapılan bu araştırma ile çeşitli kurumlara, Halk Eğitimi Merkezlerine ve bu sanat dalıyla ilgilenen bireylere kaynak oluşturulmuştur.

5.2. Öneriler

Araştırma verilerinde elde edilen bulgulara dayalı olarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

1. Ankete katılan bireylerin, Halk Eğitimi Merkezlerindeki folklorik bebek kurslarını, istenilen amaçlara ulaşmada yeterli gördükleri ve bebekleri genellikle bu kurslarda öğrenerek ürettikleri için Halk Eğitimi Merkezlerinde folklorik bebek kurslarının daha çok açılması sağlanarak yaygınlaştırılmalıdır.

2. Folklorik bebek yapımında yeterli yazılı kaynak ve malzeme temininin kolay olmadığı belirlenmiştir. Bunun için malzemelerin, yazılı ve görsel kaynakların kolay ulaşılabilecek bir yerde satışı yapılmalıdır.

3. Folklorik bebeklerin Türkiye'deki geleneksel özellikleri yeterli derece yansıttığı belirlenmiştir. Sergi yolu ile çeşitli yörelerin sembolü olan bu bebeklerin tanıtımı yapılarak, sipariş alınmalıdır.

4. Folklorik bebeklerin, turizmdeki yerinin, tanıtım ve pazarlama olanaklarının yetersizliği tespit edilmiştir. Bu sebeple ekonomiye ve turizme olan katkısının artırılması için, bu bebeklerin tanıtılmasında ve pazarlanmasında çeşitli kurum ve kuruluşların desteği sağlanmalıdır.

5. Folklorik bebek üretiminden elde edilen maddi kazancın yetersiz olduğu ve genellikle ev hanımlarının folklorik bebek yapımıyla ilgilendikleri belirlenmiştir. Atıl kadın işgücünü harekete geçirerek bu sanat dalından maddi kaynak sağlanmalıdır.

6. Günümüzde en çok folklorik taş ve kitre bebek çeşitlerinin yapıldığı, yöresel giysi, renk, süsleme ve başlık kullanımına dikkat edilerek üretildiği belirlenmiştir. Bu kültürel değerlerimizin yaşatılması için geleneksel özelliklerini

kaybetmeden daha pratik tekniklerin kullanılabileceği, ÷lkemizi temsil edebilecek ÷rnek folklorik bebek çeşidinin seri üretimi yapılarak ÷lke ekonomisine katkıda bulunulmalıdır.

7. Araştırma konusu Ankara ilindeki Halk Eğitimi Merkezleri ve piyasa ile sınırlı kaldığı için konu kapsamı genişletilerek folklorik bebekle ilgili tüm Halk Eğitimi Merkezlerini kapsayan bir araştırma yapılabilir.

8. Bu konuda folklorik bebek derslerinin verildiği Mesleki Eğitim Fak÷ltelerinde üretilen bebeklerin özelliklerini inceleyen araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- A'DAN Z'YE ANTİKA ANSİKLOPEDİSİ. (1998). İstanbul: Antik A.Ş. Kültür Yayınları.
- AKÇİN, Sibel. (2006). Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi Bünyesindeki Ülker Muncuk Müzesinde Yer Alan Geleneksel İşlemeli Ürünlerin Değerlendirilmesi ve Eğitime Katkısının Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, El Sanatları Eğitimi Anabilim Dalı
- AKIN, Filiz. (2005), Halk Eğitim Merkezlerinde Verilen El Sanatları Kurslarının Öğretmen ve Kursiyer Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Ankara örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Geleneksel Türk El Sanatları Anabilim Dalı
- ALGÜL, R. (2007.03.08), **Folklorik Bebek**. <www.geocities.com/folkbebek.com> (2007, Mart 29)
- ALPASLAN, Sabiha Aker. (2003). **Tasarım: Mesleki Resim**. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- ANONİM. (1983). **Yöresel Türk Kadın Kıyafetleri**. Ankara: Ajans Türk Matbaacılık
- ANONİM. (1988). **Bebek**. TURING Dergisi. Türkiye Turing Ve Otomobil Kurumu Bülteni. Sayı: 77/ 356.
- ANONİM. (1993). **Türk El Sanatları**. Kültür Bakanlığı Hagem Yayınları: 202, Maddi Kültür Dizisi: 12. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi
- ANONİM. (2002). Geleneğin El Sanatları Ve Giyim Kuşama Yansıması. **Sözlü Kültür Mirasımız**. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları
- ANONİM. (2007). **Yaşayan Anadolu: Kitre Bebek Yapımı**. Ankara: Olgunlaşma Enstitüsü
- ARTUN, Erman. (2001). **Türk Folklorunun Turizm Açısından Değerlendirilmesi**. Ankara: Kültür Bakanlığı . <turkoloji.cu.edu.tr/HALKBILIM>
- ATANUR, Meriç. (1994). El Sanatlarını Geliştirmeliyiz. **Kültür ve Sanat (23)**. İstanbul
- ATEŞ, Mehmet. (1996). **Mitolojiler Semboller Ve Halılar**. İstanbul: Symbol Yayıncılık
- AYDIN, Öznur. (1996). **Nevşehir'in Turistik Kasabalarından Biri Olan**

Soğanlı'da “Bebekçilik” Bir El Sanatı olarak giderek gelişmektedir. Turistler Otantik Giysilerle Süslü Bu Bebeklere İlgi Gösteriyor. Kültür Ve Sanat Dergisi. Eylül Sayısı. s.53-55

BARIŞTA, H. Örcün. (1999). **Osmanlı İmparatorluğu Dönemi Türk İşlemeleri.** Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

BALTACIOĞLU, İ. Hakkı. (1975). **Türk Kukla Sanatı.** Türk Folklor Araştırmaları Dergisi. Sayı: 313, Yıl: 27, Cilt:16. İstanbul

BİLGİN, Nuran.(a) (1997). **Folklorik Yapma Bebekçilik.** (İkinci Baskı). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

BİLGİN, Nuran.(b) (1997), Geleneksel Türk Yapma Bebek Sanatı Eğitiminde (Turizm Potansiyeli İçinde) Değişime Yönelik Tavırların Belirlenmesi. **Türkiye’de El Sanatları Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyumu Bildirileri.** Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

BİROL, İnci. (1997). Geleneksel Sanatların Eğitimdeki Yeri Ve Önemi. **Türkiye’de El Sanatları Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyumu Bildirileri.** Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

BÜYÜK LÜGAT VE ANSİKLOPEDİ. (1990).Cilt: 7. İstanbul: Meydan Yayınevi

CELEP, Cevat. (2003), **Halk Eğitimi.** Ankara: Anı Yayıncılık

ÇİL, Sabire. (2005). T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Kız Meslek Liselerinde Uygulanan Yapma Bebek Eğitimi Ve Bu Bebeklerin Turizmde Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, El Sanatları Eğitimi Bölümü, Dekoratif Ürünler Anabilim Dalı

DALOĞLU, Demet Y. (1996). Ankara İl Merkezinde Bulunan El Sanatları Satış Mağazalarında Pazarlanan Türk El Sanatları Ürün Çeşitleri Ve Kaliteleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, El Sanatları Eğitimi Anabilim Dalı

Damal Bebeği. Ardahan Valiliği Tanıtım Broşürü

DEMİR, Tuna. (2003). **Oyuncak Ve Turistik Biblio.** Ankara: MEB yayınları

DEMİRİZ, Yıldız. (2003). **Damal Bebekleri.** SkyLife Dergisi. İstanbul: Doğan Ofset, Sayı:239: 108- 114

DESTAN Can. (30 Eylül 2008), <www.kircaalihaber.com>.

DİCTIONNAIRE LAROUSSE. (1993). Cilt: 1,2,4,6. İstanbul: Milliyet Yayınları.

- DULKADİR, Hilmi. (1999). Halk El Sanatlarının Derlenmesi, Araştırılması, Eğitim Ve Pazarlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin Önemi Ve Bir Uygulamanın Sonuçları. **2000’li Yıllarda Türkiye’de Geleneksel Türk El Sanatlarının Sanatsal, Tasarımsal Ve Ekonomik Boyutu Sempozyumu Bildirileri**. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları: 2301. HAGEM Yayınları:281. Seminer Kongre Bildirileri Dizisi:58
- ERDEM, Celal. (1998). Yapma Bebekler Müze İstiyor. **II. Türk Halk Kültürü Araştırma Sonuçları Sempozyumu Bildirileri**. 16- 18 Aralık. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları
- ERGENEKON, Cavidan. (1986). Ankara İli Kirkitli El Dokumaları Satış Yerlerinde Pazarlanan Ürün Çeşitleri, Tüketici Tercihleri Ve Bunları Etkileyen Faktörler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- ERKEN, Veysi. (2000). **Gelişimin Yolu: Sürekli Eğitim**. Ankara: Berikan Yayınları.
- ERONÇ, Perihan Y. (1984). **Giyim Ve Süsleme Teknikleri**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi
- EVLİYA ÇELEBİ SEYAHATNAMESİ OKUMA SÖZLÜĞÜ. (2004). İngilizceden Çeviren: Robert DANKOFF ve Semih TEZCAN. Cilt: 2. İstanbul: Sanat Kitabevi.
- GÜLER, Mediha., ERTUĞRUL, İlknur. (2003) **Türkiye’de Folklorik Yapma Bebek**. Mesleki Eğitim Dergisi. Cilt 5. Temmuz Sayısı. Ankara: BRC Basım Mat. Ltd. Şti.
- GÜLER, Mediha., ÖZDEMİR, Melda.(2007). **Türkiye’de Kuklacılık Ve İpli Ahşap Kukla Yapımından Bir Örnek**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt:27. Sayı: 2. 211-226
- HİNÇER, İhsan. (1975). **I.Uluslar arası Türk Folklor Kongresi**. Türk Folklor Araştırmaları Dergisi. Sayı:312, Yıl: 26, Cilt: 16. İstanbul
- İLBEYİ, Özge. (2000). Oyuncak Bebek Biçimlerinin Seramik Formlara Yansıması. Yüksek Lisans Sanat Eseri Çalışması Raporu. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Seramik Bölümü.
- İMER, Arsal Mengi. (1983). **Yöresel Giysi Ve Başlıklarıyla Niğde**. Türk Folkloru Araştırmaları. Ankara: G.Ü. Basın- Yayın Yüksekokulu Basımevi
- İNAN, Abdülkadir. (2000). **Tarihte ve Bugün Şamanizm, Materyaller ve**

- Araştırmalar.** (Beşinci Baskı). Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- KAPTAN, Saim. (1998). **Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri.** Ankara: Tekışık Baskı.
- Kaşgarlı Mahmud. (1999). **Divanü Lügat-it Türk Tercümesi.** (Dördüncü Baskı). Çeviren: Besim Atalay. İstanbul: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- KOÇ, Fatma. (1996). **Türk Kumaş Sanatı Ve Çocuk Giysilerinde Kullanılan Örnekleri.** Türk Halk Kültürü Araştırmaları. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları
- KURT, İhsan. (2000). **Yetişkin Eğitimi.** Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- MAHMUD KASHGARİ. (2005). **Divanü Lügat-it Türk.** (Birinci Baskı). Çeviren: Seçkin ERDİ ve Serap Tuğba YURTSEVER. Cilt:1. İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- Milli Eğitim İstatistikleri ve Yaygın Eğitim. (2003). Ankara: Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası.
- NEMLİOĞLU, Candan. (1993). **Bayburt'un Kitre Köyü ve Kitre'nin (malzeme olarak) Türk Sanatındaki Yeri.** İlgi Dergisi. Sayı:72. s. 24-29. Apa Ofset Basımevi.
- OKÇABOL, Rıfat. (2006). **Halk Eğitimi.** (Üçüncü Baskı). Ankara: Ütopya Yayınevi
- ONUR, Bekir. (2002). **Oyuncaklı Dünya.** Ankara: Verso Yayınları.
- ORAL, Ünver. (2003). **Kukla Ve Kuklacılık.** İstanbul: Kitabevi Yayınları
- ÖZDEMİR, Melda. (2003). **Yapma Bebek Teknikleri.** (Birinci Baskı). İstanbul: YA-PA Yayınları.
- ÖZDEMİR, Melda., YETİM, Fatma. (1997). Günümüz Ekonomisinde Geleneksel El Sanatlarının Yeri Ve Önemi. **Türkiye'de El Sanatları Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyumu Bildirileri.** Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- ÖZEL, Mehmet. (1992). **Folklorik Türk Kıyafetleri.** Ankara: Tütpraş Yayınları
- ÖZSOY, İskender. (1999). **Son Eyüp Oyuncakçısı.** Tombak Aylık Kültür Ve Sanat Dergisi. Sayı26:14- 16. İstanbul: Horhor Yayıncılık
- ÖZTÜRK, İsmail. (1994). El Sanatlarının Turizm Açısından Önemi Ve Kalite Sorunu. **Kamu ve Özel Kuruluşlarda, Üniversitelerde El Sanatlarına**

Yaklaşımları Sorunları Sempozyumu Bildirileri. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi

ÖZTÜRK, İsmail. (2005, Ağustos 12). Türkiye Turizminde Değerlendirilen Bazı El Sanatı Ürünler (Sorunlar Ve Öneriler). **Türk Folklorunun Turizm Açısından Değerlendirilmesi Sempozyumu Bildirileri.** Ankara: Kültür Bakanlığı. <kygm.turizm.gov.tr>.

ÖZTÜRK, İsmail. (2003). **Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş.** (Birinci Baskı). İzmir: Dokuz Eylül Yayınları

ÖZTÜRK, İsmail. (2005). **Türk El Sanatlarının Günümüzdeki Durumu (Tarihçe, Sorunlar, Öneriler).** Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi. Sayı: 7, Erzurum: Bakanlar Matbaacılık Ltd. Şti.

ÖZTÜRK, Melek. (2007). **Öğretimi Planlama Ve Değerlendirme.** (İkinci Baskı). Ankara: Bizim Büro Basımevi

PAPUTÇU, Pınar. (2004, Ekim 10), <www.seyyahamca.com/ulke_yazilari>.

SEZEN, Lütü. (2005). **Halk Bilimi Ve Derleme Metotları.** Ankara: Pozitif Matbaacılık Kurmay yayınları

ŞAHİN, Yücel. (1997). Türkiye’de Çağdaşlaşma Sürecinde Geleneksel El Sanatlarına Bakış Açısı. **Türkiye’de El Sanatları Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyumu Bildirileri.** Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

ŞEN, Derya Çiftkaplan. (1998). **Porselen Bebek Ve Oyuncak Müzesi.** Tombak Antika Kültürü Koleksiyon Ve Sanat Dergisi. Sayı: 20. İstanbul

ŞENOL, A., Erden, Z.B., Tezsever, G., Tezsever, S. (1999). **Türk Halk Oyunları Giysileri.** İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları

TANSUĞ, Sabiha. (1984). Anadolu’da Geleneksel Türkmen Giyimi. **Folklor Ve Etnografya Araştırmaları.** İstanbul: Anadolu Sanat Yayınları

TOKUBEİ, Yamada. (1955). **Japanese Dolls.** Tokyo: Japan Travel Bureau

TOYGAR, Kamil. (1984). **Oyuncak Müzesine Doğru.** Milli Kültür Dergisi/ Eylül, Sayı: 46, s. 69- 70. Ankara: Milli Kültür ve Turizm Bakanlığı yayınları.

TOYGAR, Kamil. (1987). Ülkemizde Folklorik Yapma Bebekçilik. **Türk Folkloru Araştırmaları.** Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları.

TÜRKÇE SÖZLÜK. (2005). (Onuncu Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

ÜNAL, Şahin. (1992). Halk Oyunlarının Giyim Ve Aksesuarlarında Zaman İçinde Değişim Ve El Sanatlarına Yansıması. **Kamu ve Özel Kuruluşlarda, Üniversitelerde El Sanatlarına Yaklaşımları Sorunları Sempozyumu Bildirileri**. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi

Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği. (1990). Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü. Ankara

YENER, Enise. (1976). **Ankara Kadın Kıyafetleri**. Türk Etnografya Dergisi. Sayı: 15. 137- 150s. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi

(2008, Haziran 19) Kültür Bakanlığı, DÖSİM.
<<http://www.kulturturizm.gov.tr/dosim>>

(2008, Haziran 5), Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü. <www.ktogm.meb.gov.tr>

(2008, Nisan 1), <www.haberler10.com/haber-Folklorik-bebek-icin-bilimsel-calisma-40691.html>

(2005, Ağustos 12), <aregem.kulturturizm.gov.tr>

(2008, Kasım 3), <www.gulum.net/muzeler>

(8, Aralık 2008), <gazi.edu.tr/web/laleoz>.

(2008, Kasım 3), <cinarayincilik.com.tr/cinar/index>

(2007, Haziran 19), <www.nevsehir.gov.tr/haber>

(2008, Kasım 3), <www.izmirdeyasam.com/tarih>

(2009, Şubat 11). <<http://tr.wikipedia.org/wiki/Folklor>>.

EKLER

EK -1 : ANKET FORMU

ANKARA İLİNDE ÜRETİLMEKTE OLAN FOLKLORİK BEBEKLERİN ÖZELLİKLERİ VE TURİZMDEKİ YERİNİN İNCELENMESİ

Değerli Folklorik Bebek Üreticisi;

Bu anket, Ankara’da üretilmekte ve piyasada bulunan folklorik bebeklerin çeşitli özelliklerinin ve turizme katkısının üretici görüşlerine göre değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgilerinizi, ikinci bölümde Folklorik bebek üretimi ve pazarlamasında karşılaşılan sorunların saptanması ve iyileştirilebilmesine ilişkin görüşlerinizi belirlemek için düzenlenen sorular bulunmaktadır. Anketi cevaplarken; soruların size uygun seçeneğine (X) işareti koyarak cevabınızı belirtiniz.

Ankete vereceğiniz doğru ve içten cevaplar araştırmaya büyük katkı sağlayacaktır. Bilgiler sadece araştırma için kullanılacak ve gizli kalacaktır.

Yardımlarınız için teşekkür ederim.

Dilek TAŞDEMİR

Gazi Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Dekoratif Ürünler Eğitimi Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Cinsiyetiniz?

() a) Kadın () b) Erkek

2. Kaç yaşındasınız?

() a) 15- 25 () b) 26- 35 () c) 36- 45 () b) 46 ve üzeri.

3. Eğitim durumunuz nedir?

() a) İlköğretim () b) Lise () c) Üniversite () d) Yüksek Lisans- Doktora

4. Mesleğiniz nedir?

() a) Ev hanımı () b) Memur () c) Emekli
() d) Özel kurumda çalışıyorum () e) Serbest meslek

Sorular	Çok (4)	Orta (3)	Az (2)	Hiç (1)
5. Folklorik bebek konusunda verilen kurslar sizce ne derecede yeterlidir?				
6. Folklorik bebek kursunda ulaşmak istediğiniz amacınıza ne derece ulaştınız?				
7. Folklorik bebek yapımında belirli tekniklerin dışında daha pratik yöntemleri ne derece uyguluyorsunuz?				
8. Folklorik bebek yapımında, yeterli yazılı kaynak elde edebiliyor musunuz?				
9. Folklorik bebek yapım malzemelerini kolaylıkla bulabiliyor musunuz?				
10. Üretmiş olduğunuz bebekler Türkiye'deki geleneksel giysi çeşitliliğini ne derece yansıtıyor?				
11. Folklorik bebeğin giysi işlemesi ne derece sadeleştiriliyor?				
12. Folklorik bebeğin takıları ne derece sadeleştiriliyor?				
13. Folklorik bebeğin baş süslemesi ne derece sadeleştiriliyor?				
14. Folklorik bebeğin giysisi belli bir yöreyi ne derece tanıtıyor?				
15. Folklorik bebeklere Türk halkı tarafından gösterilen ilgi ne derece yeterlidir?				
16. Folklorik bebeklere turistler tarafından gösterilen ilgi ne derece yeterlidir?				
17. Üretilen folklorik bebekler insanları koleksiyonculuğa ne derece teşvik ediyor?				
18. Folklorik bebek kurslarında üretilen bebekler ile piyasada satılan turistik bebekler teknik olarak ne derece benziyor?				
19. Folklorik bebeklerinizin yurt içinde tanıtımı ile ilgili etkinlikleri yeterli buluyor musunuz?				
20. Folklorik bebeklerinizin yurt dışında tanıtımı ile ilgili etkinlikleri yeterli buluyor musunuz?				
21. Folklorik bebeklerinizin tanıtılması ve pazarlanmasında bir kurum veya kuruluşla işbirliği yapıyor musunuz?				
22. DÖSİM (Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü) ile yapmış olduğunuz bebeklerle ilgili çalışmalar yapıyor musunuz?				
23. Bir ayda ürettiğiniz folklorik bebek sayısı ne derece yeterlidir?				
24. Bir ayda sattığınız folklorik bebek sayısı ne derece yeterlidir?				
25. Folklorik bebeklerden elde ettiğiniz maddi kazanç ne derece yeterlidir?				

26. Folklorik bebek yapımını nasıl öğrendiniz?

- ☐ a) Meslek lisesinde veya Üniversitede öğrenci iken öğrendim
- ☐ b) Halk eğitim merkezlerindeki kurslardan öğrendim
- ☐ c) Hobi olarak ilgilendiğim için kendi çabalarım ile öğrendim
- ☐ d) Diğer, varsa lütfen belirtiniz

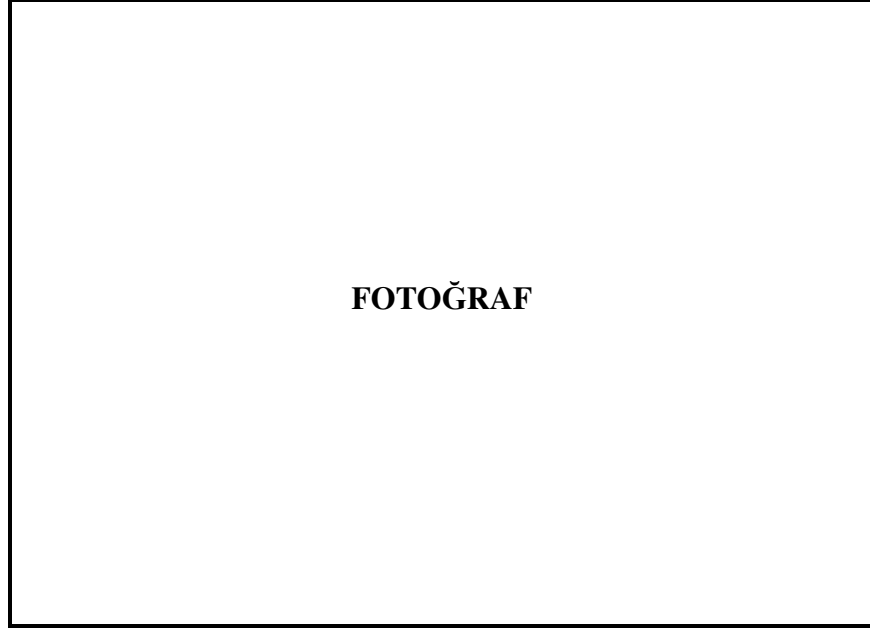
27. Yapmış olduğunuz folklorik bebek çeşidi hangisidir?

- ☐ a) Kitre Bebek
- ☐ b) Taş Bebek
- ☐ c) Yüzü Kalıp Tekniği İle Yapılan Bebek
- ☐ d) Tutkallı Hamur İle Yapılan Bebek
- ☐ e) Folklorik Giysi Giydirilen Hazır Bebek
- ☐ f) Diğer, Varsa Lütfen Belirtiniz

28. Folklorik bebek üretiminin geliştirilmesine ilişkin beklentileriniz nelerdir?
(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- ☐ a) Yurt içi tanıtım olanaklarının artırılarak halkın bilinçlendirilmesi
- ☐ b) Yurt dışı tanıtım olanaklarının artırılarak ülke turizmine katkı sağlanması
- ☐ c) Kültür bakanlığı, valilik ve yerel yönetimlerin folklorik bebek üretimine katkı sağlayacak projeleri gerçekleştirerek desteklemeleri
- ☐ d) Ülkemizi temsil edebilecek üretimi kolay örnek bebeklerin seri üretiminin yapılması
- ☐ e) Seri üretimin geliştirilmesi için folklorik bebek üretim atölyelerinin kurulması
- ☐ f) Folklorik bebek kursların yaygınlaştırılması
- ☐ g) Yarışmaların düzenlenmesi
- ☐ h) Folklorik bebek seminerlerinin artırılması.

EK -2 : BİLGİ FORMU

Örnek No :
İnceleme Tarihi :
Yapım Tarihi :
Bulunduğu Yer :
Ürün Türü :
Boyut :
Ait Olduğu Yöre :
Bebek Yapım Tekniği :
Kullanılan Araçlar :
Kullanılan Gereçler :

Bebeğin Giysisinde
Giysiyi Oluşturan Parçalar :
Süsleme Tekniği :
Kullanılan Renkler :
Kullanılan Gereçler :

Kompozisyon :

Kaynak Kişi Künyesi
Adı Soyadı :
Yaşı :
Öğrenim Durumu :